

הרואל פנסיה וגמל בע"מ

**דוח הדירקטוריון
30 בספטמבר 2020**

תוכן עניינים

3.....	מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי	.1
5.....	היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת	.2
6.....	מידע מרוכז אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה	.3
21.....	הוראות דין	.4
27.....	התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה	.5
30.....	מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה העסקית	.6
35.....	תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים	.7
35.....	נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב	.8
35.....	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח	.9

דוח דירקטוריון

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוח הדירקטוריון לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "תקופת הדוח"), מבטא את השינויים העיקריים במצב עסקי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה" או "החברה המנהלת") בתקופה זו, והוא נערך בהתחשב בכך שבידי הקורא גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2019 אשר אושר לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 24 במרס 2020.

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "החברה/הקבוצה צפויה" וכו', אך ייתכן כי מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. החברה אינה מתחייבת למסור עדכונים לגבי שינויים שיחולו באשר למידע צופה פני עתיד.

1. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי

1.1 מצב כספי

שיעור השינוי לעומת סוף שנה קודמת באחוזים	ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
	2019		2020		
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,046.2	17,913	17,549	384,443		נכסים בלתי מוחשיים
6.5	243,867	233,682	259,763		הוצאות רכישה נדחות
10.3	201,764	211,375	222,646		השקעות פיננסיות
96.1	24,776	14,111	48,574		מזומנים ושווי מזומנים
(23.6)	20,874	10,199	15,943		נכסים אחרים
82.9	509,194	486,916	931,369		סה"כ נכסים
65.7	432,615	424,214	716,739		הון
180.3	76,579	62,702	214,630		התחייבויות
82.9	509,194	486,916	931,369		סך כל ההון וההתחייבויות

סך הנכסים בדוח על המצב הכספי של החברה ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכמו ל-931,369 אלפי ש"ח, לעומת 509,194 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019, גידול של כ-82.9%. הגידול נובע בעיקרו בסעיפי נכסים בלתי מוחשיים, מזומנים ושווי מזומנים, הוצאות רכישה נדחות והשקעות פיננסיות. עיקר הגידול הינו כתוצאה מהעברת זכויות תיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל מהראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל ביטוח") לחברה (להלן: "העברת זכויות"). ראה ביאור 2 בדוח הכספי של החברה.

ההון ליום 30 בספטמבר 2020 הסתכם ל-716,739 אלפי ש"ח בהשוואה ל-432,615 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019, גידול של כ-65.7%. הגידול בהון נבע מהנפקת הון מניות בסך של 1,577 אלפי ש"ח וגידול בקרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה, בסך של 246,934 אלפי ש"ח עקב העברת זכויות, בנוסף, נרשם התקופה רווח בסך של 37,541 אלפי ש"ח, שקוזזו מקיטון בקרן הון בסך של 1,928 אלפי ש"ח.

נכון ליום 30 בספטמבר 2020, החברה עומדת בדרישות ההון המזערי הנדרש מחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 ובהנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה").

1.2 רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2019	2020	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
447,257	331,007	385,451	דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
18,425	13,752	12,951	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
1,463	1,650	702	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
467,145	346,409	399,104	סך כל ההכנסות
148,370	111,503	123,963	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
258,428	188,594	214,643	הנהלה וכלליות
4,359	3,533	3,045	הוצאות אחרות
411,157	303,630	341,651	סך כל ההוצאות
55,988	42,779	57,453	רווח לפני מסים על הכנסה
(19,062)	(14,446)	(19,912)	מסים על הכנסה
36,926	28,333	37,541	רווח לתקופה
4,368	4,560	(1,928)	רווח (הפסד) כולל אחר
41,294	32,893	35,613	סך כל הרווח הכולל לתקופה

בתקופת הדוח הסתכמו ההכנסות מדמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה (לא כולל דמי ניהול בגין קופות בבעלות הביטוח) לסך של כ-385,451 אלפי ש"ח בהשוואה לכ-331,007 אלפי ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-16%. הגידול בהכנסות דמי הניהול, בתקופת הדוח לעומת תקופה מקבילה אשתקד, נבע בעיקר מהעברת הזכויות ומגידול בדמי הגמולים ובנכסים המנוהלים הממוצעים בקיזוז קיטון בשיעור דמי הניהול כתוצאה ממתן הנחות.

הכנסות דמי ניהול מקרנות פנסיה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-241,106 אלפי ש"ח.

הכנסות דמי ניהול מקופות גמל בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-144,345 אלפי ש"ח.

הכנסות דמי ניהול בתחום קופות גמל לחיסכון, לתגמולים ואישיות לפיצויים הסתכמו לסך של כ-79,697 אלפי ש"ח והיוו כ-55% מסך ההכנסות מקופות גמל. הכנסות מדמי ניהול בתחום קרנות ההשתלמות הסתכמו לסך של כ-62,685 אלפי ש"ח והיוו כ-44% מסך הכנסות קופות הגמל. הכנסות מקופות גמל אחרות (מרכזיות לפיצויים, דמי מחלה ופנסיה תקציבית) הסתכמו לסך של כ-1,963 אלפי ש"ח והיוו כ-1% מסך הכנסות דמי ניהול קופות הגמל בחברה.

הוצאות הנהלה וכלליות, הוצאות עמלות, שיווק והוצאות רכישה אחרות עלו בשיעור של כ-13% לעומת תקופה מקבילה אשתקד, חלק מהגידול הינו כתוצאה מהעברת הזכויות.

בנוגע לנזילות ומקורות מימון - עיקר הכנסות החברה נובעות מדמי ניהול מקרנות פנסיה, קופות גמל וקרנות השתלמות.

2. היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת

להלן פירוט היקף הנכסים, נטו, המנוהלים על ידי החברה עבור קרנות הפנסיה וקופות הגמל, נכון ליום 30 בספטמבר 2020 ו-2019 וליום 31 בדצמבר 2019.

היקף נכסים, נטו (אלפי ש"ח)			
ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2020	
			קרנות פנסיה:
73,273,966	68,888,786	77,478,101	הראל פנסיה
1,348,509	1,248,706	1,505,483	הראל פנסיה כללית
			קופות גמל:
22,723,800	22,359,897	22,625,699	הראל קופת גמל
1,538,275	1,581,394	-	קופת גמל דיסקונט (*)
392,461	334,334	401,680	הראל גמל להשקעה
732,921	669,182	859,635	הראל גמל השקעה לילד
2,475	2,304	1,011	קופת גמל למשרתי הקבע בצה"ל
13,235,565	12,697,829	12,854,726	הראל קרן השתלמות
413,220	417,597	382,415	הראל גמל לפיצויים
22,779	24,482	42,674	הראל פרופיל אישי למעסיק
21,565	20,703	22,133	הראל קופה לפנסיה תקציבית
52,390	50,938	51,091	הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה
113,757,926	108,296,152	116,224,648	סה"כ נכסים

(*) ראה באור 6.4 להלן בדבר מיזוג קופת גמל דיסקונט לתוך קופת הראל גמל.

3. מידע מרוכז אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה

3.1. מידע ונתונים לפי סוג קופות

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה ל-30 בספטמבר 2020:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
מספר עמיתים**:								
893,226	71	207,147	3,200	124,351	63,885	16,676	477,896	פעילים
863,234	1,529	18,006	3,763	160,194	308,183	28,155	343,404	לא פעילים
30						-	30	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
4						-	4	זקנה
62						-	62	נכות
								שארים
3,133						276	2,857	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,184						5	1,179	זקנה
2,281						71	2,210	נכות
								שארים
4,175						366	3,809	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
1,048						11	1,037	זקנה
646						162	484	נכות
								שארים
12,563						891	11,672	סה"כ מקבלי קצבה
1,769,023	1,600	225,153	6,963	284,545	372,068	45,722	832,972	סה"כ מספר עמיתים

נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):								
74,302,563	16,607	801,429	107,907	6,179,912	3,588,051	999,213	62,609,444	פעילים
36,174,616	481,706	58,206	293,773	6,674,814	19,038,659	358,287	9,269,171	לא פעילים
5,208						-	5,208	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
2,624						-	2,624	זקנה
16,324						-	16,324	נכות
								שארים
796,461						69,743	726,718	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
673,380						5,210	668,170	זקנה
943,648						9,578	934,070	נכות
								שארים
1,796,579						40,381	1,756,198	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
1,205,989						17,269	1,188,720	זקנה
307,256						5,802	301,454	נכות
								שארים
5,747,469						147,983	5,599,486	סה"כ מקבלי קצבה
116,224,648	498,313	859,635	401,680	12,854,726	22,626,710	1,505,483	77,478,101	סה"כ נכסים מנוהלים, נטו

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						כללית	מקיפה	
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):								
1,160,059	-	7,784	5,119	233,545	44,051	67,856	801,704	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
8,547,651	1,446	145,586	61,331	1,134,877	448,891	227,397	6,528,123	תקבולים מדמי גמולים
277,306	78	8,762	39,368	42,285	177,013	9,800		תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
3,035,948	26,623	103	-	402,610	485,953	31,784	2,088,875	העברות צבירה לקופה
5,293,508	4,432	1,915	-	915,018	1,374,044	61,015	2,937,084	העברות צבירה מהקופה
2,269,917	20,688	5,442	39,258	695,714	756,472	6,984	745,359	תשלומים: פדיונות
(5,978)	-	-	-	-	-	(5,978)	-	אחרים***
333						-	333	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה: פנסיית זקנה
131						-	131	פנסיית נכות
811						-	811	פנסיית שארים
37,334						3,184	34,150	תשלומים למקבלי קצבה קיימים: פנסיית זקנה
50,363						281	50,082	פנסיית נכות
38,109						426	37,683	פנסיית שארים
77,374						1,736	75,638	תשלומים לפנסיונרים: פנסיית זקנה
89,825						738	89,087	פנסיית נכות
10,901						218	10,683	פנסיית שארים
2,569,120	20,688	5,442	39,258	695,714	756,472	7,589	1,043,957	סה"כ תשלומים
(1,247,603)	(11,032)	(11,618)	(12,854)	(307,715)	(445,747)	(24,593)	(434,044)	עודף הפסדים על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):								
271,066	2,251	1,322	1,872	66,019	99,120	3,017	97,465	פעילים ולא פעילים
18,133						546	17,587	מקבלי קצבה
289,199	2,251	1,322	1,872	66,019	99,120	3,563	115,052	סה"כ
123,811					1,420	2,636	119,755	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):								
	0.06	0.23	0.67	0.71	0.56	0.28	0.16	פעילים
	0.64	0.23	0.64	0.68	0.58	0.44	0.40	לא פעילים
						0.52	0.46	מקבלי קצבה
					0.31	1.16	1.85	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):
שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):								
						(0.11)	(0.12)	מבוטחים
						-	0.23	זכאים קיימים לפנסיה
						(0.11)	0.23	מקבלי קצבה קיימים
						(4.63)	(1.46)	פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפיצויים רב מסלולית, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.

*** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים ל-30 בספטמבר 2020:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
חשבונות מנותקי קשר:								
45,954	78	147	2	2,797	25,881	99	16,950	מספר חשבונות
479,948	1,877	494	18	30,184	296,946	803	149,625	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
1,679	1	***	***	186	1,111	2	380	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.08	***	0.68	0.82	0.50	0.35	0.35	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח								
					61,387			מספר חשבונות
					119,141			נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
					725			דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
					0.81			שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

*** פחות מ-1 אלפי ש"ח או 0.01%.

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה ל-30 בספטמבר 2019:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
מספר עמיתים**:								
918,247	78	202,498	3,001	128,717	69,887	14,870	499,196	פעילים
852,313	1,572	11,706	3,011	150,374	315,578	25,838	344,234	לא פעילים
30 8 62								<u>מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:</u>
							30	זקנה
							8	נכות
							62	שארים
3,169 1,313 2,234								<u>מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:</u>
						287	2,882	זקנה
						7	1,306	נכות
						71	2,163	שארים
1,806 669 330								<u>מקבלי קצבה-פנסיונרים:</u>
						202	1,604	זקנה
						4	665	נכות
						86	244	שארים
9,621						657	8,964	סה"כ מקבלי קצבה
1,780,181	1,650	214,204	6,012	279,091	385,465	41,365	852,394	סה"כ מספר עמיתים
נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):								
68,710,741	16,413	639,517	95,968	6,130,939	3,685,670	815,503	57,326,731	פעילים
35,681,047	497,307	29,665	238,366	6,566,890	20,257,925	311,086	7,779,808	לא פעילים
5,105 5,092 16,249								<u>מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:</u>
							5,105	זקנה
							5,092	נכות
							16,249	שארים
813,858 776,327 912,003								<u>מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:</u>
						71,718	742,140	זקנה
						7,416	768,911	נכות
						9,471	902,532	שארים
494,388 701,501 179,841								<u>מקבלי קצבה - פנסיונרים:</u>
						20,099	474,289	זקנה
						10,525	690,976	נכות
						2,888	176,953	שארים
3,904,364						122,117	3,782,247	סה"כ מקבלי קצבה
108,296,152	513,720	669,182	334,334	12,697,829	23,943,595	1,248,706	68,888,786	סה"כ נכסים מנוהלים, נטו
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):								
1,224,617	10	8,168	9,411	272,087	61,289	57,487	816,165	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
8,629,422	1,409	187,378	72,090	1,144,152	662,991	187,226	6,374,176	תקבולים מדמי גמולים
478,124	113	55,103	43,852	40,613	333,245	5,198		תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
2,902,712	30,380	158	-	601,293	722,016	24,256	1,524,609	העברות צבירה לקופה
4,328,806	184,667	765	-	612,078	1,064,154	51,122	2,416,020	העברות צבירה מהקופה

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
2,215,967	52,988	2,248	20,930	632,818	734,044	7,032	765,907	תשלומים פדיונות:
636	-	-	-	-	-	636	-	אחרים***
337						-	337	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה:
189						-	189	פנסיית זקנה
811						-	811	פנסיית נכות
								פנסיית שארים
37,940						3,482	34,458	תשלומים למקבלי קצבה קיימים:
63,180						210	62,970	פנסיית זקנה
36,690						330	36,360	פנסיית נכות
								פנסיית שארים
18,412						566	17,846	תשלומים לפנסיונרים:
48,843						455	48,388	פנסיית זקנה
5,125						169	4,956	פנסיית נכות
								פנסיית שארים
2,428,130	52,988	2,248	20,930	632,818	734,044	12,880	972,222	סה"כ תשלומים
7,298,830	46,421	40,317	21,954	808,884	1,494,426	88,797	4,798,031	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):								
273,433	2,704	955	1,534	66,331	105,131	2,989	93,789	פעילים ולא פעילים
12,984						533	12,451	מקבלי קצבה
286,417	2,704	955	1,534	66,331	105,131	3,522	106,240	סה"כ
132,547					1,560	2,160	128,827	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):								
	0.05	0.23	0.69	0.76	0.63	0.32	0.17	פעילים
	0.58	0.23	0.66	0.69	0.58	0.55	0.42	לא פעילים
						0.60	0.50	מקבלי קצבה
					0.25	1.15	2.03	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):
שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):								
						(0.05)	(0.01)	מבוטחים
						-	(0.01)	זכאים קיימים לפנסיה
						(0.05)	0.42	מקבלי קצבה קיימים
						0.62	(0.01)	פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפיצויים רב מסלולית, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.
** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.
*** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים ל-30 בספטמבר 2019:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
					מקיפה	כללית	
חשבונות מנותקי קשר:							
44,608	80	259	2,308	26,119	114	15,728	מספר חשבונות
463,516	1,871	731	29,796	293,700	710	136,709	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
1,794	10	***	185	1,215	3	381	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.69	***	0.83	0.55	0.56	0.38	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח							
				67,230			מספר חשבונות
				132,197			נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
				815			דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
				0.82			שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

*** פחות מ-1 אלפי ש"ח או 0.01%.

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה לשנת 2019:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
מספר עמיתים**:								
909,069	73	202,978	3,520	132,629	68,683	14,270	486,916	פעילים
864,518	1,564	14,331	2,898	149,750	313,175	27,022	355,778	לא פעילים
29							29	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
8							8	זקנה
62							62	נכות
								שארים
3,124						281	2,843	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,306						4	1,302	זקנה
2,234						70	2,164	נכות
								שארים
2,029						221	1,808	מקבלי קצבה-פנסיונרים:
704						4	700	זקנה
369						94	275	נכות
9,865						674	9,191	שארים
1,783,452	1,637	217,309	6,418	282,379	381,858	41,966	851,885	סה"כ מקבלי קצבה
								סה"כ מספר עמיתים

נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):								
72,830,974	16,639	694,350	162,660	6,796,509	4,121,869	881,833	60,157,114	פעילים
36,763,327	493,315	38,571	229,801	6,439,056	20,142,681	339,775	9,080,128	לא פעילים
5,097							5,097	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
4,230							4,230	זקנה
16,220							16,220	נכות
								שארים
820,106						72,753	747,353	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
767,247						7,850	759,397	זקנה
921,103						9,377	911,726	נכות
								שארים
601,150						23,176	577,974	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
802,367						11,380	790,987	זקנה
226,105						2,365	223,740	נכות
4,163,625						126,901	4,036,724	שארים
113,757,926	509,954	732,921	392,461	13,235,565	24,264,550	1,348,509	73,273,966	סה"כ מקבלי קצבה
								סה"כ נכסים מנוהלים, נטו

נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):								
1,659,428	7	10,973	11,856	371,231	71,813	88,474	1,105,074	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
11,865,314	1,834	233,559	130,652	1,647,667	934,379	258,410	8,658,813	תקבולים מדמי גמולים
651,171	113	56,014	72,841	91,831	423,117	7,255		תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
4,403,167	33,979	243	-	758,258	919,430	36,038	2,655,219	העברות צבירה לקופה
5,990,704	186,568	1,232	-	873,713	1,523,775	68,719	3,336,697	העברות צבירה מהקופה

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
								תשלומים: פדיונות
2,933,451	63,350	3,261	31,394	814,931	951,359	9,859	1,059,297	
758	-	-	-	-	-	758	-	אחרים***
								תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה:
445						-	445	פנסיית זקנה
241						-	241	פנסיית נכות
1,078						-	1,078	פנסיית שארים
								תשלומים למקבלי קצבה קיימים:
50,255						4,366	45,889	פנסיית זקנה
83,535						345	83,190	פנסיית נכות
48,743						560	48,183	פנסיית שארים
								תשלומים לפנסיונרים:
28,067						1,108	26,959	פנסיית זקנה
67,782						565	67,217	פנסיית נכות
7,172						113	7,059	פנסיית שארים
287,318						7,057	280,261	סה"כ תשלומים
10,478,964	56,986	59,270	31,983	1,129,860	2,017,419	128,023	7,055,423	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):								
368,989	3,523	1,358	2,129	89,189	141,864	4,002	126,924	פעילים ולא פעילים
18,017						699	17,318	מקבלי קצבה
387,006	3,523	1,358	2,129	89,189	141,864	4,701	144,242	סה"כ דמי ניהול שנגבו מנכסים
								דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
178,557					2,089	2,965	173,503	
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):								
	0.05	0.23	0.68	0.75	0.63	0.31	0.17	פעילים
	0.60	0.23	0.66	0.68	0.59	0.52	0.42	לא פעילים
						0.55	0.50	מקבלי קצבה
					0.25	1.15	2.01	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):
שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):								
						(0.21)	(0.03)	מבוטחים
						-	(0.03)	זכאים קיימים לפנסיה
						(0.21)	0.72	מקבלי קצבה קיימים
						2.40	(0.03)	פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.

*** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים לשנת 2019:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						כללית	מקיפה	
חשבונות מנותקי קשר:								
44,178	78	250	1	2,357	26,061	96	15,335	מספר חשבונות
433,303	1,920	757	4	24,466	281,864	700	123,592	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
2,198	13	***	***	214	1,517	4	450	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.68	***	0.74	0.88	0.54	0.62	0.39	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח								
					64,437			מספר חשבונות
					131,680			נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
					2,468			דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
					1.87			שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

*** פחות מ-1 אלפי ש"ח או 0.01%.

3.2. ניתוח התפתחויות ושינויים שחלו בקופות

3.2.1. תחום הפנסיה

3.2.1.1. הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

3.2.1.1.1. שינוי במספר העמיתים

בתקופת הדוח חל קיטון של כ-2% בכמות העמיתים ומקבלי הקצבה, לעומת קיטון של כ-1% בתקופה מקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הפעילים קטן בתקופת הדוח בכ-2% לעומת גידול של כ-1% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הלא פעילים קטן בתקופת הדוח בכ-3% לעומת קיטון של כ-4% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר מקבלי הקצבות גדל בתקופת הדוח בכ-27%, לעומת גידול של כ-15% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.1.1.2. שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-4% מסך של כ-60.2 מיליארד ש"ח לסך של כ-62.6 מיליארד ש"ח.

בתקופה מקבילה אשתקד הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים גדלו בכ-16% מסך של כ-49.5 מיליארד ש"ח לסך של כ-57.3 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-2% מסך של כ-9.1 מיליארד ש"ח לסך של כ-9.3 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בכ-10% מסך של כ-7.1 מיליארד ש"ח לסך של כ-7.8 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה גדלו בתקופת הדוח בכ-39% מסך של כ-4.0 מיליארד ש"ח לסך של כ-5.6 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה בכ-23% מסך של כ-3.1 מיליארד ש"ח לסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח.

התנועה בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובעת מתנועת צבירה כספית חיובית נטו (גביה וניוד פנימה בניכוי פדיונות, תשלומי פנסיה וניוד החוצה) בסך של כ-4.6 מיליארד ש"ח שקוזה על ידי הפסדי השקעות נטו (בתוספת דמי ניהול) בסך של כ-0.4 מיליון ש"ח.

3.2.1.1.3. שינוי בדמי הגמולים

בתקופת הדוח גבתה הקרן סך של כ-6.5 מיליארד ש"ח דמי גמולים לעומת סך של כ-6.4 מיליארד ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-2%.

3.2.1.1.4. שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-2,089 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-1,525 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-37%.

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות מהקרן לסך של כ-2,937 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-2,416 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-22%.

השפעת הניוד נטו על הקרן בתקופת הדוח, הינה שלילית בסך של כ-848 מיליון ש"ח, לעומת השפעה שלילית בסך של כ-891 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

3.2.1.1.5 שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ-745 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-766 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון של כ-3%.

הפדיונות מורכבים ממשרכת כספי פיצויים בשל עזיבת עבודה וממשיכות של כספי חסכון טרם זמנם.

3.2.1.1.6 שינוי בתשלומי פנסיה

בתקופת הדוח, הסתכמו תשלומי הפנסיה לסך של כ-299 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-206 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-45%.

הגידול נובע מעליה במספר העמיתים הזכאים לתשלומי פנסיה מהקרן.

3.2.1.1.7 שינוי בעודף (גירעון) אקטוארי

הגירעון האקטוארי למבוטחים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.12%. לעומת גירעון של כ-0.01% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.03% בשנת 2019.

העודף האקטוארי לזכאים קיימים לפנסיה הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.23%. לעומת גירעון של כ-0.01% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.03% בשנת 2019.

העודף האקטוארי למקבלי קצבה קיימים הסתכם בתקופת הדוח ל-0.23%. לעומת עודף של כ-0.42% בתקופה המקבילה אשתקד ועודף של כ-0.72% בשנת 2019.

הגירעון האקטוארי לפנסיונרים הסתכם בתקופת הדוח לכ-1.46%. לעומת גירעון של כ-0.01% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.03% בשנת 2019.

לפרטים נוספים ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים של הקרן.

3.2.1.2 הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית

3.2.1.2.1 שינוי במספר העמיתים

בתקופת הדוח חל גידול של כ-9% בכמות העמיתים ומקבלי הקצבה, בדומה לתקופה מקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הפעילים גדל בתקופת הדוח בכ-17% לעומת גידול של כ-18% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הלא פעילים גדל בתקופת הדוח בכ-4% לעומת גידול של כ-5% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר מקבלי הקצבאות גדל בתקופת הדוח בכ-32% לעומת גידול של כ-39% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.1.2.2 שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים ולא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-11% מסך של כ-1,222 מיליון ש"ח לסך של כ-1,358 מיליון ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים ולא פעילים בכ-23% מסך של כ-915 מיליון ש"ח לסך של כ-1,127 מיליון ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה גדלו בתקופת הדוח בכ-17% מסך של כ-127 מיליון ש"ח לסך של כ-148 מיליון ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה בכ-25% מסך של כ-97 מיליון ש"ח לסך של כ-122 מיליון ש"ח.

הגידול בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובע מתנועת צבירה כספית חיובית נטו (גביה וניוד פנימה בניכוי פדיונות, תשלומי פנסיה, ניוד החוצה וחלקו של מבטח משנה) בסך של כ-185 מיליון ש"ח שקוּוּזוּ על ידי הפסדי השקעות נטו בתוספת דמי ניהול בסך של כ-25 מיליון ש"ח.

3.2.1.2.3. שינוי בדמי הגמולים

בתקופת הדוח גבתה הקרן סך של כ-227 מיליון ש"ח דמי גמולים לעומת סך של כ-187 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של כ-21%.

3.2.1.2.4. שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-31.8 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-24.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-31%.

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות הצבירה מהקרן לסך של כ-61.0 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-51.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-19%.

השפעת הניוד נטו על הקרן, בתקופת הדוח, היתה שלילית בסך של כ-29.2 מיליון ש"ח, לעומת השפעה שלילית בסך של כ-26.9 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

3.2.1.2.5. שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ-7.0 מיליון ש"ח בדומה לתקופה מקבילה אשתקד.

3.2.1.2.6. שינוי בתשלומי פנסיה

תשלומי הפנסיה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-6.6 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-5.2 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

הגידול נובע מעליה במספר העמיתים הזכאים לתשלומי פנסיה מהקרן.

3.2.1.2.7. שינוי בעודף (גירעון) אקטוארי

בתקופת הדוח, הסתכם הגירעון האקטוארי למבוטחים לכ-0.11% לעומת גירעון של כ-0.05% בתקופה מקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.21% בשנת 2019.

הגירעון האקטוארי למקבלי קצבה קיימים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.11% לעומת גירעון של כ-0.05% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.21% בשנת 2019.

הגירעון האקטוארי לפנסיונרים הסתכם בתקופת הדוח לכ-4.63% לעומת עודף של כ-0.62% בתקופה המקבילה אשתקד ועודף של כ-2.40% בשנת 2019.

לפרטים נוספים ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים של הקרן.

3.2.2. תחום הגמל והשתלמות

3.2.2.1. קופות גמל - אישיות לתגמולים ופיצויים, מרכזיות לפיצויים, להשקעה, חיסכון לילד ומטרה אחרת

3.2.2.1.1. שינוי במספר חשבונות העמיתים

בתקופת הדוח חל קיטון של כ- 0.2% במספר חשבונות העמיתים, לעומת גידול של כ- 2.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הפעילים קטן בכ-0.3% בתקופת הדוח, לעומת גידול של כ-1.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הלא פעילים קטן בכ-0.15% בתקופת הדוח, לעומת גידול של כ- 3.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.1.2. שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו קטנו בתקופת הדוח בכ-5.8% מסך של כ- 25.9 מיליארד ש"ח לסך של כ-24.4 מיליארד ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים בכ- 12.9% מסך של כ- 22.6 מיליארד ש"ח לסך של כ- 25.5 מיליארד ש"ח. הקיטון בתקופת הדוח נובע מתשואה שלילית ומצבירה שלילית נטו בתקופת הדוח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים קטנו בתקופת הדוח בכ-9.6% מסך של כ-5.0 מיליארד ש"ח לסך של כ-4.5 מיליארד ש"ח.

בתקופה מקבילה אשתקד קטנו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים בכ- 2.7% מסך של כ- 4.6 מיליארד ש"ח לסך של כ- 4.4 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים קטנו בתקופת הדוח בכ-4.9% מסך של כ- 20.9 מיליארד ש"ח לסך של כ- 19.9 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים בכ- 16.8% מסך של כ- 18.0 מיליארד לסך של כ- 21.0 מיליארד ש"ח.

3.2.2.1.3. שינוי בתקבולים מדמי הגמולים

בתקופת הדוח הסתכמה הגביה לסך של כ- 657.3 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 923.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 28.9%.

3.2.2.1.4. שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקופות לסך של כ- 512.7 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 752.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ- 31.9%.

העברות מהקופות הסתכמו לסך של כ- 1,380.4 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 1,249.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 10.5%.

השפעת הניוד נטו על נכסי הקופות בתקופת הדוח היתה שלילית, בסך של כ- 867.7 מיליון ש"ח, לעומת השפעה שלילית בסך של כ- 497.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.1.5. שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ- 821.9 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 810.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 1.4%.

3.2.2.2 קרנות השתלמות

3.2.2.2.1 שינוי במספר חשבונות העמיתים

בתקופת הדוח חל גידול של כ-0.8% במספר חשבונות העמיתים, לעומת גידול של כ-4.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הפעילים קטן בכ-6.2% בתקופת הדוח, לעומת קיטון בשיעור של 2.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הלא פעילים גדל בכ-7.0% בתקופת הדוח, לעומת גידול של כ-11.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.2.2 שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו קטנו בתקופת הדוח בכ-2.9% מסך של כ-13.2 מיליארד ש"ח לסך של כ-12.9 מיליארד ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים בכ-11.5% מסך של כ-11.4 מיליארד ש"ח לסך של כ-12.7 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים קטנו בתקופת הדוח בכ-9.1% מסך של כ-6.8 מיליארד ש"ח לסך של כ-6.2 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים בכ-2.0% מסך של כ-6.0 מיליארד ש"ח לסך של כ-6.1 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-3.7% מסך של כ-6.4 מיליארד ש"ח לסך של כ-6.7 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים בכ-22.1% מסך של כ-5.4 מיליארד ש"ח לסך של כ-6.6 מיליארד ש"ח.

3.2.2.2.3 שינוי בתקבולים מדמי הגמולים

בתקופת הדוח הסתכמה הגביה לסך של כ-1,134.9 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-1,144.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-0.8%.

3.2.2.2.4 שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-402.6 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-601.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-33%.

העברות מהקרן הסתכמו לסך של כ-915.0 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-612.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-49%.

השפעת הניוד נטו על נכסי הקופות בתקופת הדוח הייתה שלילית בסך של כ-512.4 מיליון ש"ח, לעומת השפעה שלילית בסך של כ-10.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.2.5 שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות לסך של כ-695.7 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-632.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-9.9%.

3.3. שיעורי דמי הניהול בהתאם להוראות הדין

לימים 30 בספטמבר 2020, 2019 ו- 31 בדצמבר 2019							שיעור דמי ניהול מהפקדה ושיעור שנתי דמי ניהול מנכסים שרשאית החברה לגבות לפי הוראות הדין:
אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
					כללית	מקיפה	
2% מנכסים	0.23% מנכסים****	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	2% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	6% מהפקדה ו-0.5% מנכסים	פעילים
0.3% מנכסים	0.23% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	לא פעילים:
2% מנכסים	0.23% מנכסים	1.05% מנכסים	2% מנכסים	1.05% מנכסים	1.05% מנכסים	0.5% מנכסים	מנותקי קשר**
					0.6% מנכסים***	0.5% מנכסים	אחר
							מקבלי קצבה

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה לפיצויים רב מסלולית בניהול אישי, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** לעניין העמיתים שביום התחילה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב 2012 (ינואר 2013), התקיימה לגביהם ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק", שיעור דמי הניהול הנ"ל אינו נדרש וזאת עד לתום תקופה של שלוש שנים מיום ההחלה (דצמבר 2015).

*** בהתאם לתקנון הקרן ייגבו דמי ניהול ממי שהפכו לפנסיונרים החל מחודש ינואר 2010 ואילך, בשיעור שלא יעלה 0.5% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים. עבור פנסיונרים שפרשו לפני שנת 2010 נגבים דמי ניהול בשיעור של 2% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

**** מתקבל מהמוסד לביטוח לאומי.

4. הוראות דין

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים בעלי השלכה על הדוחות הכספיים של החברה שפורסמו בתקופת הדוח או אחריה - עד למועד פרסום דוח זה. להוראות אלו עשויה להיות השלכה על פעילות החברה מבחינה עסקית, מיכונית ותפעולית.

4.1. הוראות דין

4.1.1. ביום 14 באוקטובר 2020 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת

כספים של עמית-עצמאי במצב אבטלה שחייב בהפקדה), התשפ"א-2020 (להלן: "הטיוטה"), המציעה לקבוע כי בכפוף לסעיף 23(ב3) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן: "החוק"), עמית עצמאי במצב אבטלה רשאי למשוך כספים מקופת גמל לקצבה, שלא בדרך של קצבה או היוון חלק מהקצבה לסכום חד פעמי, ומקופת גמל לתגמולים, אם התקיימו, בין היתר, התנאים הבאים: (1) עסקו של העמית העצמאי אינו פעיל; (2) העמית העצמאי הפקיד, לרבות הפקדה למפרע באותה שנת מס, תשלום בעד 24 חודשים רצופים לפחות או בעד 8 רבעונים רצופים לפחות, מתוך 36 החודשים שקדמו למועד המשיכה, לקופת גמל לקצבה; (3) חלפו 36 חודשים ממועד המשיכה הקודמת של כספים ממרכיב חיסכון למצב אבטלה, ככל שהייתה משיכה.

4.1.2. ביום 9 בספטמבר 2020 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות

בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התש"ף-2019, (להלן: "התקנות"), המאריכות עד ליום 29 בפברואר 2021 את הוראת השעה שנקבעה בסעיף 3א לתקנות המגדירה סוגים נוספים של הוצאות כהוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופת גמל, מוציאה מהתחולה סוגים אחרים של הוצאות, וקובעת להוצאות ישירות מסוימות תקרה של 0.25% מסך השווי המשוער של נכסי המשקיע המוסדי. במסגרת התקנות נוספה חובת גילוי באשר לעמלת ההוצאות הישירות כלפי עמיתים או מבוטחים.

4.1.3. ביום 2 בספטמבר 2020 פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת

כספים בין קופות גמל) (תיקון), התש"פ-2020, במסגרתו נקבע כי ניתן: (א) לנייד כספים בין קופות גמל להשקעה; (2) לנייד כספים מקופת גמל להשקעה לקופת גמל לקצבה, לשם קבלת קצבה בלבד.

4.1.4. ביום 10 באוגוסט 2020 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון - הגבלת

דמי ניהול בקרנות הפנסיה), התש"ף - 2020, במסגרתה מוצע להוריד את דמי הניהול המקסימאליים שניתן יהיה לגבות בקרן פנסיה מקיפה, כך ששיעור דמי הניהול מהפקדות יעמוד על 3%, שיעור דמי הניהול מהיתרה הצבורה יעמוד על 0.25% ושיעור דמי הניהול למקבלי קצבה יעמוד על 0.25% מהנכסים העומדים כנגד התחייבויות הקרן.

4.1.5. ביום 29 ביולי 2020 פורסם חוק תכנית סיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף - 2020

(להלן: "החוק"), לפיו בתקופה שמיום 10 באוגוסט 2020 ועד ליום 9 בפברואר 2021, פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] תתוקן, בין השאר, באופן בו ניתן יהיה למשוך מקרנות השתלמות, בפטור ממס, כספים שאינם נזילים, לרבות הפרשי הצמדה וכן ריבית ורווחים שמקורם בהפקדה המוטבת עד לסכום של 7,500 ש"ח בחודש, בהתבסס על הצהרת העמית על כך שהוא או בן זוגו פוטרו או הוצאו לחל"ת בין יום 1 במרס 2020 ועד למועד הגשת הבקשה או הכנסתם החייבת הממוצעת של העובד ובן זוג פחתה בתקופה כאמור ביחס להכנסתם בתקופה המקבילה אשתקד.

4.1.6. ביום 20 ביולי 2020 פורסמה הצעת חוק הדיווח של מוסדות פיננסיים על כספים ללא דורש, התש"ף-

2020 (להלן: "הצעת החוק"), בהתאם להצעת החוק מוסדות פיננסיים [הכוללים גם חברות מנהלות של קרנות פנסיה (כולל ותיקות), השתלמות וגמל], יעדכנו באופן שוטף את הגוף שיוקם ברשות אודות הכספים

הצבורים אצלם ואשר בגינם לא בוצעה פעולה מעל ל-10 שנים. הגוף שיוקם יהיה אחראי להכניס את המידע למאגר מידע לאומי נגיש לכל.

4.1.7. ביום 1 ביוני 2020 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כיסויים ביטוחיים בקופות גמל) (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"פ-2020 (להלן: "התקנות"), לפיהן במקרה של הפסקת הפקדות עד ליום 31 בדצמבר 2020, תקופת ארכת הביטוח תוארך מחמישה חודשים לשניים עשר חודשים. כמו כן, עמית שהופחת שכרו בעשרים אחוז לפחות ביחס לשכרו בחודש הקודם (החל מפברואר 2020) עד ליום 31 בדצמבר 2020 [להלן: "עמית שהופחת שכרו"], יהיה רשאי להורות לחברה לגבות מתוך יתרת התגמולים או להפקיד בקרן הפנסיה סכום בגובה עלות כיסוי ביטוחי לשם שמירת הכיסוי הביטוחי שהיה לו בטרם הופחת שכרו, וזאת למשך שנים עשר חודשים או לתקופה שבה הופחת שכרו, המוקדם מביניהם. אם לא תתקבל הודעה בחברה על רצון העמית להשלים את עלות הכיסוי הביטוחי, הוא יוכל לשוב ולרכוש את הכיסוי הביטוחי לו היה זכאי לפני הפחתת השכר, ללא בחינה מחודשת של מצבו הרפואי וללא תקופת אכשרה, במהלך תקופה של 12 חודשים מהמועד שבו הופחת השכר.

4.2. חוזרים

4.2.1. ביום 12 בנובמבר 2020 פורסם חוזר שעניינו ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור בגופים מוסדיים, (להלן: "החוזר"), הקובע, בין היתר, הקלות לעניין הליך הכר את הלקוח לחשבון אשר הפעילות בו היא פעילות בסיכון נמוך.

4.2.2. ביום 18 באוקטובר 2020 פורסם תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" (להלן: "החוזר") הקובע, בין היתר, את ההוראת הבאות: (1) "שווה מזומנים" יכלל במסגרת סל השקעה לצורך פעילותו של הסל או כבטוחה לנכסי סל ההשקעה; (2) עדכון רשימת חברות דירוג מאושרות לדירוג חוב מחוץ לישראל; (3) משקיע מוסדי יהיה רשאי לנהל סלי השקעה, גם ביחס להלוואות לעמיתים או מבוטחים; (4) גוף מוסדי יהיה רשאי להעמיד הלוואה בשיעור גבוה משיעור של שלושים אחוז לחוסכים בעלי מקור הכנסה חודשי קבוע; (ה) גוף מוסדי לא יידרש לקבל את אישור ועדת ההשקעות לעסקת רכישה חוזרת של איגרות חוב על-ידי המנפיק, אם אגרת החוב לא מסווגת כחוב בעייתי. כמו כן, בחוזר נקבעו מס' הוראות שעה שתוקפן עד ליום 31 במרס 2021, ביניהן הוראה לפיה משקיע מוסדי יהיה רשאי להעמיד הלוואות לחוסכים לתקופה של עד 15 שנה (במקום 7 שנים) והוראה לעניין הארכת משך הזמן בו גוף מוסדי יוכל לפעול כנגד עמית או מבוטח לפירעון הלוואה שלא נפרעה נפרעה ל-60 ימי עסקים (במקום 30 ימי עסקים).

4.2.3. ביום 16 ביוני 2020 פורסם חוזר שעניינו משיכת כספים מחשבונות קטנים בקופות גמל - תיקון, הקובע, בין היתר, הוראות בדבר משלוח המחאות לעמיתים בעלי חשבון עם יתרה צבורה כוללת בסכום של עד 8,000 ש"ח.

4.2.4. ביום 16 ביולי 2019 פורסם חוזר שעניינו שירות ללקוחות גופים מוסדיים - תיקון (להלן: "החוזר"), המוסיף הוראות פרטניות שנועדו לשפר את טיב השירות הניתן ללקוחות על ידי הגופים המוסדיים, וביניהן, חובתו של גוף מוסדי המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות לתת מענה אנושי מקצועי ללקוח תוך 5 דקות מסיום הנתב, עם אפשרות חריגה ממשך הזמן כאמור לכל היותר ב-10% מהפניות בממוצע שנתי. הוראות החוזר חלות על כל גוף מוסדי, למעט קופת גמל מרכזית לפיצויים אשר העמית היחיד בה הוא הבנק וקופת גמל מרכזית לקצבה, 9 חודשים לאחר יום הפרסום, למעט ההוראה לעניין זמני המענה שהחלה ביום 25 ביולי 2019.

ביום 16 באפריל 2020 פורסם חוזר שעניינו שירות ללקוחות גופים מוסדיים - הוראת שעה, המתקן את החוזר וקובע כי מועד תחילת הוראות החוזר [למעט סעיף 7(גא) שכבר נכנס לתוקף] נדחו ליום 29 באוקטובר 2020. כמו כן, נקבע כי גוף מוסדי רשאי שלא לכלול בממוצע השנתי הקבוע בהוראת המעבר

לחזור (15% מיום 25 ביולי 2019 ועד ליום 25 ביולי 2022) את נתוני זמן ההמתנה למענה טלפוני בתקופה שמיום 15 במרס 2020 ועד למועד פקיעתן של תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020, או כל חיקוק אחר שיבוא במקומו.

4.2.5 ביום 8 בנובמבר 2017 פורסם חוזר שעניינו אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל, הקובע הוראות לעניין אופן הפקדת התשלומים לקופת גמל, הפרטים שעל מעסיק למסור לחברה המנהלת בעת ההפקדה, מועדים להפקדת התשלומים ואישורים שעל חברה מנהלת להמציא לעמיתים, ולעניין עמיתים שכירים - גם למעסיקיהם, בקופת גמל שבניהולה. בחוזר נקבעו מועדי תחילה שונים בהתאם לגודל המעסיק.

ביום 22 בינואר 2019 פורסם חוזר שעניינו אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל - תיקון, אשר משנה את מועדי התחילה של הוראות החוזר המקורי עבור מעסיקים שלהם פחות מעשרים עובדים.

ביום 18 בדצמבר 2019 פורסם חוזר שעניינו אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל - תיקון, אשר משנה את מועדי התחילה של הוראות החוזר המקורי עבור מעסיקים שלהם פחות מעשרה עובדים. תחילתן של הוראות החוזר ביחס למעסיק המעסיק לפחות 4 עובדים אך לא יותר מ-9 עובדים נקבע ליום 25 ביוני 2020. תחילתן של הוראות החוזר ביחס למעסיק המעסיק פחות מ-4 עובדים נקבע ליום 24 ביוני 2021.

ביום 25 במרס 2020 פורסם חוזר שעניינו אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל - עדכון, אשר משנה את מועדי התחילה של הוראות החוזר המקורי עבור מעסיק המעסיק לפחות 4 עובדים אך לא יותר מ-9 עובדים ליום 21 בפברואר 2021.

4.2.6 ביום 13 בינואר 2020 פורסם חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין עסקה בין צדדים קשורים, המעדכן את הוראות פרק 4 בחלק 2 של שער 5 - ניהול נכסי השקעה, ומאפשר, בכפוף לתנאים מסוימים, ביצוע עסקאות לרכישה ומכירה של נכס לא סחיר בין משקיעים מוסדיים המנויים על אותה קבוצת משקיעים, ובלבד שהעסקה היא לטובת כל המשקיעים המוסדיים הנמנים על אותה קבוצה.

4.3. טיוטות חוזרים

4.3.1 ביום 9 בנובמבר 2020 פורסמה טיוטת חוזר דוח רבעוני לעמיתים ולמבוטחים בגוף מוסדי - תיקון (להלן: "הטיוטה"), במסגרתה מוצע לקבוע חובת דיווח בנוגע להוצאות הישירות שנגבו על-ידי הגוף המוסדי בהתאם לתקנה 3ב(ב) לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008. כמו כן, מוצע לתקן את הצהרות ההון בדוח השנתי כך שיכללו התנועות (ניודים, משיכות והפקדות) שבוצעו במהלך השנה.

4.3.2 ביום 1 בנובמבר 2020 פורסמה טיוטת חוזר הצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל - תיקון (להלן: "הטיוטה"), במסגרתה מוצע לקבוע חובת יידוע של גוף מוסדי לאדם המעוניין להצטרף כעמית לקרן פנסיה או לקופת גמל כאמור בתקנה 3ב(א) לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008. בהתאם לטיוטה, חברה מנהלת תדרש לציין במסגרת ההודעה שתשלח לעמית לאחר צירופו לקרן הפנסיה או לקופת הגמל, שנוסף על דמי ניהול ייגבו מנכסי הקופה הוצאות ישירות וכן את שיעור ההוצאות הישירות שנגבו בשנה החולפת בכל אחד ממסלולי ההשקעה שבחר העמית. כמו כן, מוצע לציין במסגרת טפסי ההצטרפות כי נוסף על דמי הניהול ייגבו מנכסי הקופה הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות, וכן את שיעור ההוצאות הישירות הממוצע בכל המסלולים שנגבו בשנה החולפת מנכסי הקרן או הקופה ואת שיעור ההוצאות הגבוה ביותר והנמוך ביותר שנגבו במסלול מסוים בקרן או בקופה.

4.3.3 ביום 18 באוקטובר 2020 פורסמה טיוטת חוזר חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית עדכון (להלן: "הטיוטה"), במסגרתה מוצע לקבוע כי גופים מוסדיים יעבירו כספים בין מוצרים פנסיוניים באמצעות מסלוקה פנסיונית מרכזית בלבד. בהתאם לטיוטה מועד התחילה להעברת כספים באמצעות מסלוקה

פנסיונית מקופת גמל ומקרה השתלמות לאותו סוג מוצר פנסיוני יהיה החל מיום 24 ביוני 2021, ומועד התחילה להעברות כספים בין כל קופות הגמל יהיה החל מיום 25 בנובמבר 2021.

4.3.4 ביום 18 באוקטובר פורסמה טיוטת חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני (להלן: "הטיוטה"), במסגרתה נקבעו, בין היתר, הוראות לשיפור התשתית להעברת כספים ומידע בין הגורמים הפועלים בשוק, ובכלל זאת קיצור משמעותי בפרק הזמן לקבלת מידע על הנכסים של החוסך, צירוף עובד למוצר פנסיוני באופן ממוכן, העברת הנחיות באופן ממוכן מבעל רישיון למעסיק לעניין אופן פיצול קופות גמל של העובד וחובת העברת כספים בין קופות גמל באמצעות המסלוקה הפנסיונית.

4.3.5 ביום 18 באוקטובר 2020 פורסמה טיוטת חוזר אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל (להלן: "הטיוטה"), במסגרתה מוצע, בין היתר, לקבוע כי חברה לא תדרש לשלוח הודעה לעובד על הפסקת הפקדות בשל רבדי שחר שההפקדה בעדם אינה רציפה. כמו כן, מוצע כי במקרה בו התקבל דיווח מהמעסיק על סיבת הפסקת ההפקדות, החברה תשלח לאיש הקשר שהמעסיק קבע הודעה על הפסקת התשלומים ועל השפעתה על זכויות העובד בקופת הגמל. בנוסף, מוצע להביא לידיעת העובדים, במסגרת הדיווחים הרבעוניים או השנתיים, על קיומם של כספים שהופקדו על ידי המעסיק ולא שויכו לחשבונם בקופה. כמו כן, מוצע לקצר את פרק הזמן הניתן לגוף מוסדי למתן היזון חוזר למעסיק אגב הפקדת תשלומים לקופת גמל וכן לטייב את מנגנון השבת הכספים שהופקדו ביתר למעסיק.

4.3.6 ביום 12 באוגוסט 2020 פורסמו טיוטות להוראות החוזר המאוחד - פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" (להלן: "הטיטוטות") שעניינן בהקלה בנטל הרגולטורי החל על גופים מוסדיים לעניין הסדרי חוב בגין חובות שאינם בעייתיים, הרחבת תחולת ההוראות לעניין הסדרי חוב גם ביחס לחובות שהונפקו מחוץ לישראל וכן קביעת תנאים להשקעה של גופים כאמור באג"ח היברידי בישראל ומחוצה לה. עוד מוצע לקבוע במסגרת הטיטוטות הוראות שמטרתן לייעל תהליכי השקעות כגון: ניהול סלי השקעה ביחס להלוואות לעמיתים ומבוטחים; השקעה באמצעות סלי השקעה משותפים של חברות מנהלות וכספי מבוטחים מאותה קבוצת גופים מוסדיים המוחזקים כנגד התחייבויות שאינן תלויות תשואה ואינם כספי עמיתים; פטור מקבלת אישור ועדת השקעות לעסקת רכישה חוזרת של אג"ח ע"י המנפיק בתנאים שבטיטוטות.

4.3.7 ביום 4 באוגוסט 2020 פורסמה טיוטת חוזר שעניינה מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון (להלן: "הטיוטה"), במסגרתה מוצע לשנות את המנגנון לעניין ייחוס יתרה צבורה פטורה כיתרה צבורה שאינה פטורה, וזאת בכדי למנוע אפשרות של קבלת הטבות מס שלא כדין. בהתאם לטיוטה, שינוי הייחוס יבוצע בכפוף להמצאת אישור כי בוצע שינוי ייחוס הפוך בקופת גמל אחרת.

4.4. עמדות הממונה

4.4.1 ביום 26 באוקטובר 2020 פורסמה טיוטת עמדת אי-אכיפה שעניינה ייעוץ פנסיוני על-ידי תאגיד בנקאי שלא בסניפי הבנק ללקוחות קיימים בתחום הייעוץ הפנסיוני (להלן: "הטיוטה"), המציעה להבהיר כדלקמן: (1) רשות שוק ההון ביטוח וחסכון לא תנקוט אמצעי אכיפה נגד תאגידים בנקאיים אשר יעניקו ייעוץ באמצעי דיגיטלי או באמצעות הטלפון ללקוחות קיימים, ערב פרסום הטיוטה; (2) ההודעה תעמוד בתוקפה כל עוד לא מתאפשר ללקוחות הבנק להגיע לסניפי הבנק בהתאם לתקנות שיותקנו מכוח חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראה שעה), התש"ף-2020 או חקיקה אחרת שתחליף אותה.

4.4.2 ביום 6 באפריל 2020 פורסמה עמדת ממונה שעניינה מדיניות למתן היתר להחזקת אמצעי שליטה בגוף מוסדי לגופים המנהלים כספי לקוחות, המתקנת את המדיניות למתן היתר להחזקת אמצעי שליטה בגוף מוסדי בלא שולט לגופים המנהלים כספי לקוחות, כך שתחול לגבי החזקה בגוף מוסדי ללא הבחנה אם הינו גוף מוסדי בלא שולט או שהינו גוף מוסדי עם בעל שליטה, בין היתר, כך שהקביעה שרף שיעור ההחזקה של מקבל היתר החזקה לא יעלה על 7.5% מאמצעי השליטה בגוף מוסדי יחול גם על מקבל

היתר החזקה בגוף מוסדי עם בעל שליטה, במישרין ובעקיפין, זאת בכפוף לקבלת היתר החזקה מהממונה (ולא 5% מאמצעי השליטה בגוף מוסדי כקבוע היום עבור מקבל היתר החזקה בגוף מוסדי עם בעל שליטה).

4.5. הוראות שעה של הממונה על רקע אירוע הקורונה

במהלך החודשים מרס עד נובמבר 2020 פרסם הממונה מספר חוזרים וטיוטות חוזרים שמטרתם לאפשר הקלות רגולציה לתקופה זו, של התפשטות נגיף הקורונה, ובכלל זה, התאמת יישום הוראות רגולציה באופן שיקל על החברות והמבוטחים ליישמן בהתאם לנדרש בהתמודדות עם מגבלות התנועה והפעילות בתקופה זו, להלן עיקרי ההוראות:

4.5.1. ביום 2 בספטמבר 2020 פרסם הממונה חוזר שעניינו "דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני - תיקון -

הוראת שעה על רקע אירוע הקורונה" ("החוזר"), בהתאם לחוזר גוף מוסדי יהיה רשאי להעלות את שיעור דמי הניהול לפני תום תקופת ההנחה, בעקבות הפסקת תשלומים לחיסכון המועברים לקופת הגמל עבור העמית, שלא אירעה בשל המעביד, לאחר שחלפו 12 חודשים ממועד הפסקת התשלומים לחיסכון (ולא 6 חודשים כקבוע היום).

הוראות החוזר הינם החל מיום פרסומן, וזאת לגבי עמיתים שהופסקו תשלומים לחיסכון המועברים לקופת גמל בגינם, שלא בשל מעביד, החל מיום 1 במרס 2020 ועד ליום 31 באוקטובר 2020.

4.5.2. ביום 20 באפריל 2020 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד שעניינו דירקטוריון גוף מוסדי -

הוראות שעה על רקע אירוע הקורונה, לפיו בתקופה שבין מועד פרסום החוזר ועד ליום 30 ביוני 2020 (להלן בהתאמה: "החוזר" ו-"תקופת הוראת השעה") דירקטוריון גוף מוסדי היה רשאי לדחות דיונים ודיווחים בנושאים אשר נדרש לדון בהם בתדירות שנקבעה על ידי הממונה אם הדירקטוריון קבע כי הדיון או הדיווח אינו קשור לאירוע הקורונה ואין בדחייה כדי להשית סיכון מהותי על הגוף המוסדי או לקוחותיו. כמו כן, בתקופת הוראת השעה ניתן היה להציג נושאים ועדכונים בישיבות דירקטוריון או ועדותיו המשותפות לגוף המוסדי ולחברת האם שלו, למעט אם קיים חשש לניגוד עניינים או לפגיעה בעצמאות הדיון בדירקטוריון הגוף המוסדי, וזאת בלבד שהחלטות הגוף המוסדי התקבלו בנפרד מהחלטות החברה האם. בנוסף, בתקופת הוראת השעה ניתן היה לאשר פרוטקולים של ישיבות דירקטוריון וועדותיו על-ידי הדירקטוריון, עד 30 יום ממועד קיום הישיבה או מועד הישיבה שלאחריה, המאוחר מבין שני המועדים. כמו כן, נקבע כי במסגרת תקופת הוראת השעה גוף מוסדי נדרש למסור לממונה תמצית החלטות שהתקבלו בישיבה שעסקה באירוע הקורונה תוך 5 ימי עסקים ממועד קיום הישיבה. כמו כן, בוטלה בתקופת הוראת השעה החובה של הדירקטוריון וועדותיו להתכנס פעם ברבעון באופן פיזי.

ביום 24 בספטמבר 2020 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד שעניינו דירקטוריון גוף מוסדי -

הארכת תוקף הוראת שעה על רקע אירוע הקורונה, לפיו הוארכו עד יום 31 בדצמבר 2020 ההקלות שפורסמו בהוראות החוזר, למעט ההקלה לעניין דחיית דיונים ודיווחים אשר מועדם קבוע בהוראות הממונה, אשר לא הוארכה.

4.5.3. ביום 23 באפריל 2020 פרסם הממונה חוזר שעניינו שירות סוכנים ויועצים ללקוחות - הוראת שעה, לפיו

בתקופה שבין מועד פרסום החוזר ועד ליום 30 ביוני 2020 (להלן: "תקופת הוראת שעה") בעל רישיון היה רשאי לקיים עם לקוחותיו שיחה טלפונית כחלופה לפגישה עמם. בנוסף, בתקופת הוראת השעה הוארך משך הזמן בו בעל הרישיון היה רשאי לקיים פגישות עם לקוחותיו, ליוזם עמם שיחת שירות ולהעניק להם מענה ראשוני.

4.5.4. ביום 5 באפריל 2020 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" הוראת שעה על רקע אירוע הקורונה (להלן: "הוראת השעה"), לפיו גופים מוסדיים היו רשאים לערוך אנליזה ביחס לרכישת אג"ח סחירות ושאינן סחירות בשוק המשני שלא בהתאם להוראות החוזר המקורי, ולהעביר את שיקול הדעת ביחס להיקף האנליזה לוועדת ההשקעות עד ליום 31 ביולי 2020. כמו כן, הוראת השעה קבעה כי המועד בו נדרש היה לעדכן אנליזות הצפויות לפקוע בתקופה שבין יום 1 באפריל 2020 עד יום 31 יולי 2020 יהא עד יום 31 באוגוסט 2020. הוראת השעה קבעה כי וועדת ההשקעות הייתה רשאית לקבוע את מידת הרלוונטיות של התניות החוזיות ואמות המידע המפורטות בחוזר המקורי ביחס לרכישת אג"ח סחירות ושאינן סחירות בשוק המשני, זאת ממועד פרסום הוראת השעה ועד ליום 31 ביולי 2020.

4.5.5. ביום 2 באפריל 2020 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד שעניינו פרק ניהול נכסי השקעה (קרנות סל והסדר חוב) [להלן: "הוראת השעה"], לפיו התנאים בהם רשאי משקיע מוסדי להחזיק בהחזקות עודפות בהתאם להוראות החוזר המקורי, יחולו גם במקרים בהם המשקיע המוסדי הפך לשולט או למחזיק באמצעי שליטה עקב קבלת אמצעי שליטה בתאגיד לווה במסגרת הסדר חוב, ולא רק בשל מימוש אמצעי שליטה שהיו ערובה לחיוב. בנוסף, הוראת השעה קובעת כי משקיע מוסדי יהא רשאי לנכות עמלות ניהול חיצוני בשל השקעה בקרנות סל מסוימות, אף אינן עומדות ביתר התנאים שנקבעו בהוראות החוזר המקורי. כמו כן, נקבע כי דמי הניהול לא יעלו על 0.1 אחוזים משווי הנכסים של קרן הסל, זאת בכפוף לכך שהשיעור הכולל בגין השקעה בקרנות סל כאמור לא יעלה על 5% ממגבלת הוצאה הקבועה בהוראות הדין. הוראת השעה חלה על קרנות סל המוחזקות למסחר שמשקיע מוסדי רכש החל מיום פרסום החוזר ועד ליום 30 ביוני 2020. בהתאם להוראת השעה ניתן יהיה לגבות הוצאה כנגד השקעה כאמור במהלך התקופה בה הוחזקה קרן הסל למטרות מסחר, אך לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2020.

4.5.6. ביום 2 באפריל 2020 פרסם הממונה חוזר שעניינו, הוראות החוזר המאוחד - פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" - הוראת שעה על רקע אירוע הקורונה, לפיו בתקופה שבין מועד פרסום הוראת השעה ועד ליום 30 ביוני 2020 (להלן: "תקופת הוראת שעה"), הוארך מועד הדיווח של משקיע מוסדי לממונה על חריגה אקטיבית או חריגה פאסיבית מהותית, מהמועד שבו התגלתה החריגה לראשונה, מעשרה ימי עסקים לתקופה של חודש. בנוסף, בתקופת הוראת השעה ראו חריגה של עד 10 נקודות האחוז במדיניות ההשקעה כחריגה פאסיבית, ועל-כן לא הייתה בגדר שינוי במדיניות השקעה המחייבת דיון בוועדת ההשקעות או הדירקטוריון וניתן היה לתקנה באמצעות קביעת מועד לתיקונה על-ידי ועדת ההשקעות.

4.5.7. ביום 2 באפריל 2020 פרסם הממונה הוראה שעניינה הודעה על אישור השקעות במקרים מיוחדים (להלן: "הוראת השעה"), לפיה גוף מוסדי היה רשאי לרכוש עד 24% נוספים מערכן הנקוב הכולל של אג"ח סחירות באותה סדרה שאינן אג"ח של מדינת ישראל או ניירות ערך מסחריים סחירים של מנפיק באותה סדרה (להלן: "התוספת"), מעבר לשיעור המותר בהתאם להוראות הדין (25%), כך ששיעור ההשקעה המקסימאלי עמד על 49%, זאת בכפוף לכך שהתוספת נרכשה מכספי החוסכים בלבד. האישור כאמור היה בתוקף ממועד פרסום הוראת השעה ועד ליום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "תקופת האישור"). בתום תקופת האישור, אחזקות משקיע מוסדי בהתאם לאישור הממונה לא תחשב כחריגה בהתאם להוראות הדין.

5. התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה

תוצאות הפעילות של הקבוצה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות הקבוצה:

5.1 כללי

הכלכלה העולמית הציגה שיפור במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 לאור הירידה בהיקפי התחלואה והקלת מדיניות הסגרים, אם כי תוך שונות גדולה בין המשקים; בארה"ב השיפור היה חזק מזה שנרשם באירופה ובין, וכלכלת סין בולטת לטובה לאור הצלחתה בהתמודדות עם המשבר הבריאותי. השיפור בפעילות הביא גם לעדכון כלפי מעלה בתחזית של קרן המטבע, שצופה כעת פחות של 4.4% בכלכלה העולמית בשנת 2020, שהינו עדיין הנתון הגרוע ביותר מאז מלחמת העולם השנייה. המדיניות המוניטרית במדינות השונות נותרה מרחיבה מאוד והבנקים המרכזיים המשיכו לאותת על נכונותם לנקוט בצעדים לא קונבנציונליים להקלה בתנאים הפיננסיים.

5.2 התפתחויות במשק הישראלי

התוצר בישראל ברבעון השלישי צמח בקצב מהיר של 37.9% בשיעור שנתי. למרות הצמיחה המהירה, היא לא מספיקה לפצות על האובדן במחצית הראשונה של השנה, כך שהתוצר נמוך ב-1.4% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 שיעור האבטלה הרחב (הכולל את הבלתי מועסקים, בתוספת של המועסקים שנעדרו זמנית בגלל הקורונה, והלא משתתפים בכוח העבודה שהפסיקו לעבוד בגלל הפיטורים בתקופת הקורונה) התייצב בסביבות 11-12%. אך לאחר הטלת הסגר הוא זינק ל-19% השני במחצית השנייה של ספטמבר 2020.

5.3 שוק המניות

ברבעון השלישי של שנת 2020 נמשכו העליות במרבית שוקי המניות בעולם, בתמיכת המשך צעדי ההרחבה של הבנקים המרכזיים והממשלות לצד ההקלות במדיניות ההסגרים בעולם.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 מדד MSCI העולמי עלה ב-8% והמדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-9.7%. בישראל, ביצועי מדדי המניות העיקריים היו נחותים בהשוואה לרוב המדדים המובילים בעולם, מדד ת"א-125 עלה ב-1.5% ומדד ת"א-35 ירד ב-2.6%.

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות בישראל התמתן ברבעון השלישי בהשוואה למחצית הראשונה אך עדיין נותר גבוה ועמד על 1.7 מיליארדי ש"ח, עליה של 24% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

5.4 שוק איגרות החוב

המדיניות המוניטרית במדינות השונות נותרה מרחיבה מאוד גם במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 ותרמה להמשך מיתון התנודתיות בשוק אג"ח. רכישות אג"ח הממשלתיות של בנק ישראל נמשכו במהלך הרבעון, וההודעה של הבנק על הרחבת הרכישות שיכללו גם של אג"ח קונצרני תרמה לעליה במדדי אג"ח הקונצרניים.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 מדד אג"ח הכללי עלה ב-1.1%, כאשר מדד האג"ח הממשלתיות ירד ב-0.8%, אך מדד אג"ח הקונצרניות עלה ב-4.4%.

מחזור המסחר היומי הממוצע באג"ח התמתן בהשוואה לרבעון הקודם ועמד על 3.6 מיליארדי ש"ח, ירידה של 3% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד.

5.5. קרנות נאמנות

ברבעון השלישי של שנת 2020 נרשמו גיוסים נטו של כ-1.7 מיליארדי ש"ח. בלטו קרנות הנאמנות המתמחות בחו"ל עם גיוסים נטו של כ-2.5 מיליארדי ש"ח שפוצו על פדיונות נטו בעיקר בקרנות הנאמנות המתמחות במניות ובכספיות.

5.6. קרנות סל

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 נרשמו גיוסים נטו של כ-1.9 מיליארדי ש"ח בקרנות הסל, בעיקר בקרנות הסל המתמחות באג"ח של חברות (כ-1.6 מיליארדי ש"ח).

5.7. שוק המט"ח

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 השקל נחלש ב-0.6% מול סל המטבעות של בנק ישראל; 0.7% ייסוף מול הדולר אך 3.7% פיחות מול האירו והפאונד. עיקר הפיחות בשקל התרחש במהלך ספטמבר לאחר הודעת הממשלה על הסגר השני במקביל לירידות בשווקי המניות.

5.8. אינפלציה

על פי המדד האחרון הידוע (אוגוסט), מדד המחירים לצרכן עלה ב-0.1% במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 (מאי 2020 - אוגוסט 2020). האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים עד אוגוסט עלתה למינוס 0.8%, עדיין מתחת ליעד האינפלציה. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 סעיף התחבורה-תקשורת היה התורם העיקרי לעליה במחירים, שקוץ חלקית עם ירידה בסעיף ההלבשה-והנעלה.

5.9. ריבית בנק ישראל

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי על 0.1%, אך המשיך את התוכניות שלו כדי לטפל בקשיי הנזילות להקל על תנאי האשראי במשק ולתמוך בפעילות הכלכלית. במהלך הרבעון הבנק החל לרכוש גם אג"ח קונצרניות ותיווך בהרחבת המתווה לדחיית תשלומי הלוואות בנקאיות. במהלך הרבעון השלישי בנק ישראל רכש 10.2 מיליארדי ש"ח באג"ח ממשלתיות ו-1.2 מיליארדי ש"ח באג"ח קונצרניות.

5.10. אירועים לאחר תאריך הדוח

בנק ישראל הגדיל את תקרת תכנית רכישות אג"ח הממשלתיות בשוק המשני בעוד 35 מיליארדי ש"ח. בנוסף, בנק ישראל ייתן הלוואות בריבית קבועה של מינוס 0.1% רק כנגד הגדלת האשראי שהבנקים ייתנו לעסקים קטנים (עם תקרה על ריבית ההלוואות).

הממשלה הגדילה את התוכנית הכלכלית להתמודדות עם המשבר קרוב ל-141 מיליארדי ש"ח, אך נכון לסוף ספטמבר 2020 סך הביצועים של התוכנית עמדו על כ-57%.

בעולם קצב התפשטות המחלה שב ועלה בעיקר במדינות שנקטו מדיניות של הקלה בסגר, בדגש על ארה"ב ואירופה. המשך העליה במגמת ההתפשטות עלולה להוביל להתגברות של מגבלות תנועה בעולם ולבלימת ההתאוששות הכלכלית שרק החלה. בישראל נמשכה הירידה המהירה בקצב התפשטות המגיפה, ובאמצע אוקטובר הממשלה החלה בתהליך של הקלה על ההגבלות.

במהלך חודש נובמבר 2020, חברות התרופות הבינלאומיות Moderna ו-Pfizer פרסמו תוצאות ראשוניות מהשלב השלישי והאחרון של הניסוי בחיסון לנגיף הקורונה, ולפיו החיסון יעיל בקרוב ל-95%. גיו ביידן זכה בנשיאות ארה"ב ויכנס לתפקידו בינואר 2021.

לאור ההתפתחויות הכלכליות במשק ננקטו מצד החברה הפעולות הבאות:

תיאור פעולות החברה	נושא
<p>על פי המדד האחרון הידוע (אוגוסט), מדד המחירים לצרכן עלה ב-0.1% במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 (מאי-אוגוסט 2020). האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים עד אוגוסט עלתה למינוס 0.8%, עדיין מתחת ליעד האינפלציה. במהלך הרבעון השלישי חטיבת ההשקעות שמרה על שיעור החשיפה לנכסים צמודי מדד. מחד להערכת החטיבה העלאת הגרעון והריבית האפסית מייצרים לחצים אינפלציוניים לטווח הבינוני ארוך ולפיכך מצדיקים חשיפה לנכסים צמודי מדד מאדך בטווח הקצר קיימים לחצים דיפלציוניים לא מבוטלים. חטיבת ההשקעות בשוליים מתאימה את הפוזיציה לפי הציפיות בשוק.</p>	<p>השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד</p>
<p>במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 השקל נחלש ב-0.6% מול סל המטבעות של בנק ישראל; 0.7% ייסוף מול הדולר אך 3.7% פיחות מול האירו והפאונד. חטיבת ההשקעות העלתה מעט את החשיפה למט"ח בשלהי הרבעון השלישי לאור התיסוף הגדול של השקל, הצורך ביתרות מט"ח גדולות יותר כפועל יוצא של התנודתיות בשווקים, עלויות ההגנה הנמוכות והעלאת החשיפה למניות.</p>	<p>שער החליפין של השקל</p>
<p>במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי על 0.1%, אך המשיך את התוכניות שלו כדי לטפל בקשיי הנזילות, להקל על תנאי האשראי במשק ולתמוך בפעילות הכלכלית. במהלך הרבעון הבנק החל לרכוש גם אג"ח קונצרניות ותיווך בהרחבת המתווה לדחיית תשלומי הלוואות בנקאיות ומתווה חדש לדחיית תשלומים ע"י חברות כרטיסי האשראי. חטיבת ההשקעות שמרה על מח"מ זהה לרבעון השני במהלך הרבעון השלישי לאור העלאת הגרעונות מצד אחד והלחץ לעליית תשואות ומאידך תשואות גבוהות יותר עקב עליית התשואות במקביל להערכה כי הריבית תישאר אפסית לפחות לטווח של השנתיים הקרובות.</p>	<p>התפתחות ריבית שיעורי</p>
<p>ברבעון השלישי של שנת 2020 הגירעון המשיך לשבור שיאים ועמד במצטבר על 102 מיליארד ש"ח, וכ-9.1% מהתוצר ב-12 החודשים האחרונים. בנק ישראל פועל להפחתת עלויות הגיוס הממשלתיות ורכש כ-10 מיליארד ש"ח באג"ח ממשלתיות.</p>	<p>ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו</p>
<p>במהלך הרבעון השלישי של שנת 2020 מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-8% והמדד המקביל של השווקים המתעוררים עלה ב-9.7%. בישראל, ביצועי מדדי המניות העיקריים היו נחותים בהשוואה לרוב המדדים המובילים בעולם, מדד ת"א-125 עלה ב-1.5% ומדד ת"א-35 אף ירד ב-2.6%. חטיבת ההשקעות המשיכה להגדיל את שיעור החשיפה למניות עם דגש לביקוש במניות בחו"ל, לאור השיפור במצב הכלכלי, שיפור במצב החברות, נזילות גבוהה בשווקים ומחסור באלטרנטיבות השקעה. להערכת חטיבת ההשקעות נראה שיפור ברווחי החברות בשנתיים הקרובות לאחר הירידה ברווחיות שראינו בשני הרבעונים האחרונים.</p>	<p>שוק המניות</p>

נושא	תיאור פעילות החברה
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	מרווחי האג"ח הקונצרני המשיכו לרדת גם ברבעון השלישי של שנת 2020 ומתקרבים לרמות של לפני המשבר בדרוגים הגבוהים, הירידה במרווחים קיבלה גם רוח גבית מתוכנית הרכישות של בנק ישראל, הנזילות בשווקים, הריבית הנמוכה וירידה בהצע בשוק. חטיבת ההשקעות שמרה על חשיפה יחסית גבוהה לאג"ח קונצרני.
מוצרי מדדים	חטיבת ההשקעות המשיכה לנצל את הגידול בהיקף הכספים שעוקבים באופן טכני אחרי המדדים בעיקר לצורך שיפור הרכב תיק ההשקעות כאשר ניירות ערך שעלו באופן מוגזם בכניסתם למדדים נמכרו על ידי חטיבת ההשקעות וניירות ערך שירדו באופן מוגזם עקב יציאתם מהמדדים נרכשו.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	חטיבת ההשקעות שמרה על מדיניותה בתחום הנגזרים, לפיה הם משמשים בעיקר להתאמה מהירה של הרכבי האפיקים בתיק בהתאם להחלטות וועדת השקעה לניהול יעיל של החשיפות לחו"ל ללא חשיפת המטבע.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	חטיבת ההשקעות המשיכה להשקיע בנכסים לא סחירים ושמרה על חלקה לאור התיקון החד שהיה בשווקים והזדמנויות שנוצרו גם בשוק הלא סחיר. זאת לצורך שיפור התשואה, הורדת תנודתיות וגיוון אפיקי ההשקעה תוך הסתמכות על היתרונות היחסיים אשר גלומים באפיק זה.

6. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה העסקית

6.1 מיזוג קופת הגמל "קופת גמל למשרתי קבע בצה"ל" לקופת הגמל "הראל קופת גמל"

ביום 26 באוקטובר 2020 אישר דירקטוריון החברה את מיזוג קופת הגמל "קופת גמל למשרתי קבע בצה"ל" ואת המסלולים שבניהולה לקופת הגמל "הראל קופת הגמל" (להלן: "המיזוג"). בקשת המיזוג הוגשה לממונה באותו היום. המיזוג צפוי להתבצע בסוף שנת 2020.

6.2 שינוי מבנה

ביום 1 באפריל 2020, בהתאם לאישור הדירקטוריון מיום 22 באוגוסט 2019, בוצע שינוי מבני הכולל העברת הזכויות של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל ביטוח") בתיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל לחברה, ומיד לאחר מכן העברת מלוא החזקותיה של הראל ביטוח בחברה להראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות") (להלן: "השינוי המבני"). העברת החזקות כאמור להראל השקעות במסגרת השינוי המבני, טופלה כדיבידנד בעין מאת הראל ביטוח להראל השקעות, מתוך רווחים ראויים לחלוקה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1.א בדוח הכספי של החברה.

6.3 התפשטות נגיף הקורונה

השפעות משבר נגיף הקורונה על פעילות הראל השקעות וחברות בשליטתה (להלן: "הקבוצה")

בשל התפרצות נגיף הקורונה בתחילת שנת 2020 (להלן: "משבר הקורונה"), מדינות רבות בעולם, וביניהן ישראל, נוקטות באמצעים שונים לצמצום החשיפה לנגיף, לרבות מגבלות תנועה והתקהלות, צמצום כח אדם במקומות העבודה, קביעת הנחיות לבידוד אנשים אשר יש חשש כי נדבקו בנגיף, וסגירת מקומות בילוי ופנאי. חלק מהמגבלות הוסרו במהלך חודש מאי 2020 כחלק מצעדי החזרה לשגרה, אולם בחודש ספטמבר 2020, בעקבות מה

שנחזה כהתפרצות גל תחלואה נוסף של הנגיף, הוטלו מגבלות חדשות, שעיקרן צמצום התקהלויות ופעילות במרחב הציבורי תוך פגיעה בהיקף ואופי הפעילות במגזר העסקי והפרטי. הסרת המגבלות החלה באופן מדורג חודש אוקטובר 2020.

נוכח הדאגה לבריאות העובדים ולשלומם, הנהלת הקבוצה נוקטת מתחילת המשבר בפעולות על מנת להקטין את הסיכון לעובדי הקבוצה. הקבוצה קיבלה מספר החלטות לגבי צמצום עבודה במשרדי החברה, בהתאם להנחיות ולהמלצות אשר מפורסמות על ידי משרד הבריאות מעת לעת, תוך היערכות והתאמת אופן העבודה לעבודה מהבית ותוך הקפדה על המשך מתן שירות רציף ותקין ללקוחותיה של הקבוצה ולסוכניה.

בהתאם לרגולציה המחייבת את הקבוצה במוכנות לתרחישי המשכיות עסקית, והודות למודעות הגבוהה של הקבוצה לחשיבות מתן השירות ללקוחותיה, וההשקעה שנעשתה על ידי הקבוצה בשלוש השנים האחרונות בטכנולוגיה ובדיגיטל, בידי הקבוצה פתרונות למתן שירות תקין ורציף ללקוחותיה גם בעתות חירום והקבוצה הייתה ערוכה להמשך הפעילות העסקית במתכונת מותאמת למשך כל תקופת המשבר.

נכון למועד פרסום הדוח, מרבית עובדי הקבוצה שבו לפעילות סדירה ממשרדי החברה תוך הקפדה ושמירה על כללי הזהירות שמטרתם למנוע הדבקה בנגיף הקורונה. יצוין, כי חלק מעובדי הקבוצה ממשיכים לעבוד בצורה של "קפסולות" נפרדות, כך שהעבודה מתבצעת לסירוגין ממשרדי החברה ובחיבור מרחוק מהבית.

התפשטות הנגיף ואמצעי ההתגוננות שפורטו לעיל, הביאו לפגיעה כלכלית מהותית ומגמות שליליות בכלכלה העולמית ובכלכלה הישראלית. להערכת החברה, משבר הקורונה הינו אירוע מתגלגל ואין ודאות ביחס למועד סיומו ולמידת השפעתו על נכסי הקבוצה ותוצאות הקבוצה. הערכות החברה ביחס להשפעות משבר הקורונה על פעילותה של הקבוצה, ומידע זה, ככל שהוא כלול בדוח זה, כוללים גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. הערכות אלה עשויות שלא להתממש, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה ואף שונה מהותית, בין היתר ככל שיחולו שינויים בהנחיות הגורמים המוסמכים בארץ ובעולם האמונים על ההתמודדות עם התפרצות הנגיף.

השלכות על עסקי החברה

בעקבות משבר הקורונה, חלה ברבעון הראשון של שנת 2020 עליה בפדיונות בעיקר במוצרי החיסכון, קופות הגמל וההשתלמות. החל מהרבעון השני של שנת 2020 חלה התמתנות והם שבו לרמתם הנורמטיבית טרום המשבר.

בנוסף, ברבעון הראשון של שנת 2020 חלה עליה משמעותית בבקשות לביצוע שינויי מסלול בסכומים המנוהלים בקופות הגמל וקרנות ההשתלמות, כאשר המגמה הייתה מעבר מאפיקים הכלליים/המנייתיים לאפיקים סולידיים. מגמה זו השתנתה החל מהרבעון השני של שנת 2020, וניכרת חזרה לאפיקים הכלליים/המנייתיים.

השפעות נוספות על תוצאות החברה

החברה בחנה את הצורך בעדכון בחינת ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים לרבות מוניטין. עדכון בחינת ירידת הערך בטרם חלוף שנה ממועד הבחינה הקודמת, נדרש באותם פעילויות בהם מתקיימים סממנים לירידת ערך בעקבות השלכות משבר הקורונה. לאחר בחינת סממנים אלו ובחינת סכומים ברי השבה במידת הצורך, נמצא כי הסכום בר השבה של פעילויות הגמל וההשתלמות, גבוה מערכם בספרים ואין צורך בירידת ערך.

לגבי יתרות רכוש קבוע והוצאות רכישה נדחות (DAC), הבחינה שערכה החברה העלתה שלא קיימים סממנים לירידת ערך כמפורט לעיל.

6.4. מיזוג קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן: "הקופה") לתוך קופת הגמל הראל גמל ומיזוג המסלולים שבניהולן

בהמשך להעברת הניהול של הקופה לחברה ביום 1 בינואר 2019, החברה פעלה למיזוג הקופה לתוך קופת הגמל של החברה (להלן: "המיזוג"). ביום 1 בינואר 2020 בוצע מיזוג הקופות והמסלולים שבניהולן כך ש: (1) מסלול "גמל דיסקונט לבני 50 ומטה" מוזג לתוך מסלול "הראל גמל לגילאי 50 ומטה"; (2) מסלול "גמל דיסקונט לבני 50-60" מוזג לתוך מסלול "הראל גמל לגילאי 50-60"; (3) מסלול "גמל דיסקונט לבני 60 ומעלה" מוזג לתוך מסלול "הראל גמל 60 ומעלה" ו-(4) מסלול "גמל דיסקונט אג"ח ממשלת ישראל" מוזג לתוך מסלול "הראל גמל מסלול שקלי".

6.5. שינויים בתקנוני קרנות הפנסיה

6.5.1. שינויים בתקנון קרן הפנסיה המקיפה

6.5.1.1. ביום 30 ביוני 2020 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון קרן הפנסיה. להלן השינויים העיקריים:

- מתן אפשרות לעמיתים לבקש תשלום נוסף של חודש עד שלושה חודשי קצבה (להלן: "התשלום הנוסף") בעד החודשים שקדמו למועד הזכאות הראשון לקבלת קצבה זקנה (להלן: "תקופה נוספת של תשלומי קצבה"), ובלבד שגילם של העמיתים בחודש הראשון בתקופה הנוספת של תשלומי הקצבה לא יהיה נמוך מגיל הזכאות המינמאלי לקבלת קצבה.
- מתן אפשרות לעמיתים שגילם עלה על גיל 67 במועד הזכאות לקצבת זקנה, ובתום תקופת התשלומים המובטחים שבחרו גילם יעלה על 87, לקבל תקופת הבטחת תשלומים למספר החודשים שבסופם יהיה גילם 87.
- עיגון חובתם של מקבלי קצבאות בהתאם לחוזר 3-2020 שעניינו "הוראות לעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה - עדכון", להודיע לחברה על כל שהות רצופה מחוץ לישראל למשך תקופה העולה על שישה חודשים ולמסור אישור חיים בהתאם.
- עדכון הנחות ברירת המחדל שעל בסיסן נדרש לחשב את המאזן האקטוארי והמקדמים של הקרן בהתאם לחוזר 10-2019 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה".
- מתן אפשרות לעמית הפורש לקצבה לבחור שקצבתו תחושב, בין היתר, גם בהתאם לנתוני בן נבחר עם מוגבלות שאינו מסוגל לכלכל את עצמו ואין לו הכנסה כדי מחייתו במועד פטירת הפנסיונר וכל עוד אינו מסוגל לכלכל את עצמו ואין לו הכנסה כדי מחייתו כאמור, והפנסיונר רכש בשלו זכות לקצבה. שיעור הקצבה לבן נבחר עם מוגבלות לא יפחת מ-30% ולא יעלה על 40% מקצבת הזקנה לה זכאי הפנסיונר.

6.5.1.2. ביום 11 בנובמבר 2019 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון קרן הפנסיה.

השינוי העיקרי במסגרת התיקון הוא שינוי מודל מסלולי ההשקעה תלוי גיל של קרן הפנסיה (מסלולי ברירת המחדל) כך שבמקום מסלולים המיועדים לעמיתים בהתאם לשנת לידתם בטווח של עשר שנים (ילידי שנות ה-50, ילידי שנות ה-60 וכו') יופעלו שלושה מסלולי השקעה בהם מדיניות ההשקעה תיקבע בהתאם לגילם של העמיתים (מסלול לגילאי 50 ומטה, גילאי 50 עד 60 וגילאי 60 ומעלה). עמית שלא יבחר מסלול יצורף למסלול ברירת מחדל המתאים לגילו ויועבר בין המסלולים כאשר יגיע לגיל הרלוונטי. כמו כן, עמית רשאי לעבור למסלול השקעה במסגרת המודל שאינו מתאים לגילו או להישאר במסלול כאמור. השינוי נכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2020.

6.5.2. שינויים בתקנון קרן הפנסיה הכללית

- 6.5.2.1. ביום 23 בספטמבר 2020 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון קרן הפנסיה. להלן השינויים העיקריים:
- בהמשך ובהתאם לשינויים בתקנון קרן הפנסיה המקיפה המפורטים בסעיף 6.5.1.1 לעיל, תוקן גם תקנון קרן הפנסיה הכללית בשינויים הרלוונטיים.
 - נפתח מסלול השקעה חדש לעמיתים "מסלול מניות". בהתאם למדיניות ההשקעה של המסלול נכסי המסלול יהיו חשופים למניות בארץ ובחו"ל, בשיעור חשיפה שלא יפחת מ- 75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. חשיפה לנכסים כאמור לעיל תושג הן באמצעות השקעה במישרין והן באמצעות השקעה בנגזרים, בתעודות סל, בקרנות נאמנות או בקרנות השקעה. יתרת הנכסים תושקע בכפוף להוראות הדיון, ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות.
 - נפתח מסלול השקעה חדש לעמיתים "מסלול שקלי טווח קצר". בהתאם למדיניות ההשקעה של המסלול נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים הבאים, שאינם צמודים: פקדונות שקליים, מלוות ממשלתיות, הלוואות שקליות ואג"ח שקליות סחירות ושאינן סחירות, בשיעור חשיפה שלא יפחת מ- 75% ולא יעלה על 120% מנכסי האפיק. נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים המפורטים לעיל שמשך החיים הממוצע שלהם אינו עולה על שנה. חשיפה לנכסים כאמור תושג באמצעות השקעה במישרין, בנגזרים, בתעודות סל, בקרנות נאמנות או בקרנות השקעה. יתרת הנכסים תושקע בכפוף להוראות הדיון, ובכפוף לשיקול דעתה של ועדת ההשקעות.
- 6.5.2.2. ביום 31 בדצמבר 2019 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון קרן הפנסיה.
- בהמשך ובהתאם לשינוי בתקנון קרן הפנסיה המקיפה המפורט בסעיף 6.5.1.2 לעיל, תוקן גם תקנון קרן הפנסיה הכללית בשינויים הרלוונטיים.

6.6. שינויים בתקנוני קופות גמל

ביום 31 באוגוסט 2020 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון קופת הגמל "הראל גמל להשקעה". במסגרת התיקון אושר הוספת מסלול השקעה חדש מסלול "הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר". בהתאם למדיניות ההשקעה של המסלול נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים הבאים, שאינם צמודים: פקדונות שקליים, מלוות ממשלתיות, הלוואות שקליות ואג"ח שקליות סחירות ושאינן סחירות, בשיעור חשיפה שלא יפחת מ- 75% ולא יעלה על 120% מנכסי המסלול. נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים המפורטים לעיל שמשך החיים הממוצע שלהם אינו עולה על שנה. חשיפה לנכסים כאמור תושג באמצעות השקעה במישרין, בנגזרים, בתעודות סל, בקרנות נאמנות או בקרנות השקעה. יתרת הנכסים תושקע בכפוף להוראות ובכפוף להחלטת ועדת ההשקעות.

6.7. אישור עדכונים למדיניות התגמול של הגופים המוסדיים בקבוצה

לאור ניסיון צבור עם יישום מדיניות התגמול הנוכחית של הגופים המוסדיים והשינויים המוצעים במדיניות התגמול של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות"), במהלך חודש אוגוסט 2020 אישרו ועדת התגמול של הגופים המוסדיים והדירקטוריונים של הגופים המוסדיים עדכונים למדיניות התגמול של הגופים המוסדיים.

להלן עיקרי השינויים שבוצעו במדיניות התגמול:

סעיפי המבוא וההגדרות: בוצעו מספר עדכונים והבהרות, בין היתר, כתוצאה מעדכון במדדי התגמול ובתנאי הסף. **תדירות ביצוע ביקורת על יישום מדיניות התגמול:** בהתאם להחלטת ועדת התגמול, תדירות הביקורת עודכנה מאחת לשלוש שנים לאחת לשנתיים.

חריגה שלא תיחשב כסטייה מהמדיניות: נוספה הערה לפיה חריגה של עד 10% מהסכומים, הטווחים והתנאים המצויינים במסמך המדיניות לא תיחשב כסטייה מהוראות מדיניות התגמול, אולם תצריך את אישור ועדת התגמול.

יחס רכיבים קבועים ומשתנים: נמחקה ההתייחסות הספציפית ליחס רכיבים קבועים ומשתנים בתגמול מנהל הכספים, היועצת המשפטית ובעלי תפקידי מרכזי בתפקידי בקרה כך שהיקף הרכיבים הקבועים בתגמול של כל בעלי תפקיד מרכזי לא יפחת מ-50% (במקום יחס של 60%-70%, בהתאמה, במדיניות הקיימת).

עלות העסקה שנתית חזויה: הסעיף עודכן כך שעלות ההעסקה השנתית החזויה של נושאי המשרה והעובדים בקבוצה, לא תעלה על עלות העסקה אשר ההוצאה השנתית החזויה בגינה, לפי עלות משרה מלאה, שווה ליחס של פי 35 מההוצאה השנתית החזויה בשל התגמול הנמוך ביותר, לפי עלות משרה מלאה, ששולם לעובד בהראל ביטוח, בשנה הקלנדרית הקודמת לשנה שעברה מחושבת עלות ההעסקה החזויה של נושא המשרה או העובד כאמור. הנוסח הקודם קבע כי יידרש אישור של ועדת התגמול והדירקטוריון לצורך חריגה מהמגבלה של עלות שנתית חזויה של 2.5 מלש"ח.

תנאי הסף: עודכנו שני תנאי סף מינימאליים לזכאות למענק השנתי, באופן שבו במקום תנאי הסף הקבועים היום והמתייחסים לתשואה להון, נדרש כי יתקיימו התנאים הבאים: (1) עמידה בהון הנדרש מהראל ביטוח ע"י הממונה בשנה הקלנדרית שקדמה למועד התשלום, למעט אם ועדת התגמול והדירקטוריון יסברו שאי העמידה בדרישה זאת הינה כתוצאה מאירוע אקסוגני ומשמעותי שהשפיע על כלל ענף הביטוח בישראל; ו-(2) עמידה בקובונטים כלפי בנקים ומחזיקי אגרות חוב שמולם נטלה הראל השקעות הלוואות וכן עמידת הראל ביטוח מימון והנפקות בע"מ באמות המידה הפיננסיות של סדרות אגרות החוב שהונפקו על ידה. ביתר תנאי הסף לא חל שינוי. כמו כן, נוספה הבהרה לפיה ככל שהרווח הכולל לפני מס לא יהיה חיובי, לא תתקיים עמידה בתנאי הסף לתכנית המענק השנתי.

תקרת המענק השנתי הנורמטיבי: לא חל שינוי בתקרת המענק הנורמטיבי, אולם נוספה הדגשה לפיה על אף התקרה כאמור, ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים לאשר מענק מקסימלי בגובה של 2 משכורות נוספות, מנימוקים מיוחדים. בנוסף, נקבע כי ככל שמדובר במענק הניתן לנושא משרה במסגרת כניסה לתחום פעילות חדש, ועדת התגמול והדירקטוריון יבחנו את הצורך בהתאמת היקפו והרכבו של התגמול המשתנה.

רכיב שיקול הדעת: עודכנו התנאים בסעיף העוסק ברכיב שיקול הדעת ובין היתר הובהר כי ניתן יהיה לשלם את רכיב שיקול הדעת (שאינו עולה על 3 משכורות חודשיות) גם במקרה שבו לא התקיימו תנאי הסף ואו היעדים הספציפיים לתשלום המענק המשתנה. הוראה זו תחול גם לגבי נושאי משרה בתפקיד בקרה.

עדכון מדדי ביצועים: נוספה הערה לפיה ככל שיחולו שינויים רגולטוריים מהותיים, שלדעת ועדת התגמול יש לתקן בגינם את המדדים לבחינת הביצועים כאמור, יהיו ועדת התגמול והדירקטוריון מוסמכים לתקנם גם לאחר קביעתם.

הצמדה למדד: נוספה הוראה לפיה סכומי המענקים שנפרסים יהיו צמודים למדד, עם רף תחתון של המדד הידוע ביום הפריסה וישאו ריבית שנתית של 2%.

מענקים מיוחדים: עודכן סעיף המענקים המיוחדים כך שהתקציב הכולל יעמוד על סך של 5 מלש"ח בשנה במקום 3 מלש"ח, וכי תקרת המענק לבעל תפקיד מרכזי תעמוד על 350 אש"ח במקום 250 אש"ח.

מענק הונג: בהתאם למדיניות התגמול של הראל השקעות, בוטלה ההוראה המפנה למדיניות התגמול של הראל השקעות לפיה הזכאות למענק ההונג, אם בכלל, מוגבלת למנכ"ל החברה בלבד.

ביטוח אחריות נושאי משרה: בוצעה התאמה לעמדת רשות ניירות ערך, באופן שיאפשר לרכוש ביטוח נושאי משרה בעתיד, גם אם הפרמיות תהיינה גבוהות יותר מהידוע במועד האישור וכן בוטל סעיף המתייחס לרכישת פוליסות ביטוח אחריות נושאי משרה בהתאם לאישורי של אסיפה כללית.

6.8. שינויים בנושאי המשרה

בחודש פברואר 2020 סיים מר אופיר רוטשילד את תפקידו כיועץ משפטי בחברה. החל מאותו מועד, משמשת גבי אילנה רישרד בטאש כיועצת משפטית בחברה.

7. תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים

לעניין זה, ראה סעיף 3.14 לדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה לשנת 2019.

8. נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב

רואה החשבון של החברה לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בדוח הסקירה. עם זאת, רואה החשבון ציין כי "מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 11 לדוחות הכספיים ביניים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות".

9. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח

בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

דודי לייזנר
מנכ"ל

25 בנובמבר, 2020

הצהרה (certification)

אני, דודי ליידנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25 בנובמבר, 2020

דודי ליידנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסייה וגמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכך-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכך-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25 בנובמבר, 2020

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה וגמל בע"מ

**דוחות כספיים ביניים
ליום 30 בספטמבר 2020
(בלתי מבוקרים)**

תוכן עניינים

2..... דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

3..... דוחות ביניים על המצב הכספי

4..... דוחות ביניים רווח והפסד

5..... דוחות ביניים על רווח והפסד ורווח כולל אחר

6..... דוחות ביניים על השינויים בהון

9..... דוחות ביניים על תזרימי מזומנים

10..... ביאור 1 - כללי

13..... ביאור 2 - העברת זכויות תיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל מהראל ביטוח לחברה

13..... ביאור 3 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

14..... ביאור 4 - מדיניות חשבונאית

14..... ביאור 5 - מגזרי פעילות

17..... ביאור 6 - ניהול סיכונים פיננסיים

17..... ביאור 7 - מכשירים פיננסיים

18..... ביאור 8 - הון עצמי ודרישות הון

18..... ביאור 9 - מסים על הכנסה

18..... ביאור 10 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

20..... ביאור 11 - התחייבויות תלויות

24..... ביאור 12 - אירועים מהותיים לאחר תאריך הדוחות הכספיים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל פנסיה וגמל בע"מ

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה"), הכולל את דוח הביניים על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר 2020 ואת דוחות הביניים על רווח והפסד, על רווח והפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים" כפי שאומץ על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם להנחיות ולדרישות הגילוי שנקבעו על ידו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34, כפי שאומץ על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם להנחיות ולדרישות הגילוי שנקבעו על ידו.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 11 לדוחות הכספיים ביניים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

25 בנובמבר 2020

ליום			ביאור	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	2020		
2019	2019	2020		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
17,913	17,549	384,443	2	נכסים
243,867	233,682	259,763		נכסים בלתי מוחשיים
354	411	514		הוצאות רכישה נדחות
20,520	9,788	15,429		רכוש קבוע
282,654	261,430	660,149		חייבים ויתרות חובה
			7	השקעות פיננסיות
201,708	211,313	221,821		נכסי חוב סחירים
55	58	48		נכסי חוב שאינם סחירים
1	4	777		אחרות
201,764	211,375	222,646		סך כל השקעות פיננסיות
24,776	14,111	48,574		מזומנים ושווי מזומנים
509,194	486,916	931,369		סך כל הנכסים
			8	הון
11,714	11,714	13,291		הון מניות
68,360	68,360	68,360		פרמיה על מניות
9,737	9,929	254,743		קרנות הון
342,804	334,211	380,345		עודפים
432,615	424,214	716,739		סך כל ההון
4,084	3,626	124,636		התחייבויות
1,048	406	433		התחייבויות בגין מסים נדחים
71,447	58,670	89,561		התחייבויות בגין מסים שוטפים
76,579	62,702	214,630		זכאים ויתרות זכות
509,194	486,916	931,369		סך כל ההתחייבויות
				סך כל ההון וההתחייבויות
רם גבל	דודי לייזנר	מישל סיבוני		
סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון		

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 25 בנובמבר 2020

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים		לתקופה של תשעה חודשים		ביאור
	שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
הכנסות					
447,257	113,526	140,691	331,007	385,451	דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
117,506	28,834	-	87,157	27,659	2 דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
<u>(117,506)</u>	<u>(28,834)</u>	<u>-</u>	<u>(87,157)</u>	<u>(27,659)</u>	בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח
447,257	113,526	140,691	331,007	385,451	
18,425	4,581	4,261	13,752	12,951	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
1,463	(219)	559	1,650	702	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
<u>467,145</u>	<u>117,888</u>	<u>145,511</u>	<u>346,409</u>	<u>399,104</u>	סך כל ההכנסות
הוצאות					
148,370	37,841	42,921	111,503	123,963	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
258,428	63,994	78,212	188,594	214,643	הוצאות הנהלה וכלליות
4,359	688	703	3,533	3,045	הוצאות אחרות
<u>411,157</u>	<u>102,523</u>	<u>121,836</u>	<u>303,630</u>	<u>341,651</u>	סך כל ההוצאות
55,988	15,365	23,675	42,779	57,453	רווח לפני מסים על הכנסה
<u>(19,062)</u>	<u>(5,550)</u>	<u>(8,254)</u>	<u>(14,446)</u>	<u>(19,912)</u>	9 מסים על הכנסה
<u>36,926</u>	<u>9,815</u>	<u>15,421</u>	<u>28,333</u>	<u>37,541</u>	רווח לתקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2019	2019	2019	2020	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
36,926	9,815	15,421	28,333	37,541	רווח לתקופה
					רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה :
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
6,926	2,310	582	7,062	(2,829)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(290)	(12)	(63)	(135)	(101)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(2,268)	(785)	(176)	(2,367)	1,002	9 מסים על הכנסה המתייחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה
4,368	1,513	343	4,560	(1,928)	סך כל רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממש
41,294	11,328	15,764	32,893	35,613	סך כל הרווח הכולל לתקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור	הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)							
	11,714	68,360	4,550	3,496	1,691	342,804	432,615
יתרה ליום 1 בינואר 2020	1,577	-	-	246,934	-	-	248,511
העברת זכויות תיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל לחברה רווח לתקופה	-	-	-	-	-	37,541	37,541
רכיבים של הפסד כולל אחר לתקופה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד	-	-	(2,829)	-	-	-	(2,829)
מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של הפסד כולל אחר	-	-	(101)	-	-	-	(101)
סך כל ההפסד הכולל האחר לתקופה, נטו ממס	-	-	1,002	-	-	-	1,002
יתרה ליום 30 בספטמבר 2020	13,291	68,360	2,622	250,430	1,691	380,345	716,739

ביאור	הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)							
	11,714	68,360	182	3,496	1,691	305,878	391,321
יתרה ליום 1 בינואר 2019	-	-	-	-	-	28,333	28,333
רווח לתקופה	-	-	7,062	-	-	-	7,062
רכיבים של רווח כולל אחר לתקופה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד	-	-	(135)	-	-	-	(135)
מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר	-	-	(2,367)	-	-	-	(2,367)
סך כל הרווח הכולל האחר לתקופה, נטו ממס	-	-	4,560	-	-	-	4,560
יתרה ליום 30 בספטמבר 2019	11,714	68,360	4,742	3,496	1,691	334,211	424,214

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	קרן הון	קרן הון בגין	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	הון מניות אלפי ש"ח	ביאור
			בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח			
700,975	364,924	1,691	250,430	2,279	68,360	13,291	
15,421	15,421	-	-	-	-	-	
582	-	-	-	582	-	-	
(63)	-	-	-	(63)	-	-	
(176)	-	-	-	(176)	-	-	
343	-	-	-	343	-	-	
716,739	380,345	1,691	250,430	2,622	68,360	13,291	

סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	קרן הון	קרן הון בגין	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	הון מניות אלפי ש"ח	ביאור
			בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח			
412,886	324,396	1,691	3,496	3,229	68,360	11,714	
9,815	9,815	-	-	-	-	-	
2,310	-	-	-	2,310	-	-	
(12)	-	-	-	(12)	-	-	
(785)	-	-	-	(785)	-	-	
1,513	-	-	-	1,513	-	-	
424,214	334,211	1,691	3,496	4,742	68,360	11,714	

לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 ביולי 2020

רווח לתקופה

רכיבים של רווח כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שהועבר לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל הרווח הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2020

לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 ביולי 2019

רווח לתקופה

רכיבים של רווח כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שהועבר לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל הרווח הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2019

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרון הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרון הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
11,714	68,360	182	3,496	1,691	305,878	391,321
-	-	-	-	-	36,926	36,926
-	-	6,926	-	-	-	6,926
-	-	(290)	-	-	-	(290)
-	-	(2,268)	-	-	-	(2,268)
-	-	4,368	-	-	-	4,368
11,714	68,360	4,550	3,496	1,691	342,804	432,615

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2019

רווח לשנה

רכיבים של רווח כולל אחר לשנה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר
לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל הרווח הכולל האחר לשנה, נטו ממס

יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2019	2020	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
36,926	9,815	15,421	28,333	37,541
(2,006)	237	(544)	(1,615)	(721)
(9)	(5)	(1)	(8)	(3)
-	-	(11)	(3)	33
(12,402)	(2,934)	(1,784)	(2,217)	(4,369)
229	57	73	172	201
4,337	1,084	2,461	3,307	5,846
19,062	5,550	8,254	14,446	19,912
9,211	3,989	8,448	14,082	20,899
14,197	2,579	1,430	24,905	60,071
(375)	(5,339)	3,161	(13,152)	(49,302)
13,822	(2,760)	4,591	11,753	10,769
4,783	1,499	1,989	4,106	5,058
(26,275)	(5,126)	(6,927)	(22,858)	(19,656)
756	-	-	756	26
(20,736)	(3,627)	(4,938)	(17,996)	(14,572)
39,223	7,417	23,522	36,172	54,637
(2)	-	-	(2)	(1)
(5,908)	(1,524)	(955)	(4,514)	(2,636)
(22,714)	(19,793)	(13,405)	(31,722)	(28,202)
(28,624)	(21,317)	(14,360)	(36,238)	(30,839)
10,599	(13,900)	9,162	(66)	23,798
14,177	28,011	39,412	14,177	24,776
24,776	14,111	48,574	14,111	48,574

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח לתקופה

פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:

הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

השקעות אחרות

שינוי בהוצאות רכישה נדחות

פחת והפחותות:

רכוש קבוע

נכסים בלתי מוחשיים

הוצאות מסים על הכנסה

שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:

שינוי בחייבים ויתרות חובה

שינוי בזכאים ויתרות זכות

מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך

התקופה:

ריבית שהתקבלה

מסים ששולמו

מסים שהתקבלו

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות השקעה

רכישת רכוש קבוע

השקעה בנכסים בלתי מוחשיים

רכישות, נטו של השקעות פיננסיות

מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה

עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת

התקופה

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - כללי

א. היישות המדווחת

הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה בעלת רישיון מבטח בענף הפנסיה. רישיון זה ביחד עם אישורי קופות גמל וקופות גמל לקצבה מאפשר לה להפעיל את תוכניות הפנסיה ותוכניות הגמל וההשתלמות.

החברה הינה תושבת ישראל, נתאגדה בישראל וכתובתה: רחוב אבא הילל 3, רמת גן.

ביום 1 באפריל 2020, נכנס לתוקף שינוי מבני אשר במסגרתו העברו הזכויות של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל ביטוח") בתיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל לחברה (ראה ביאור 2 להלן), ומיד לאחר מכן העברת מלוא החזקותיה של הראל ביטוח בחברה, להראל השקעות (להלן: "השינוי המבני"). השינוי המבני בוצע בהתאם לאישור הדירקטוריון מיום 22 באוגוסט 2019. השינוי המבני בוצע בהתאם להוראות סעיף 104א ו-104ג לפקודת מס הכנסה.

בעקבות השינוי המבני כאמור, החברה מוחזקת במלואה על-ידי הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות" או "החברה האם"), אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

להלן קרנות הפנסיה וקופות הגמל שבניהול החברה:

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
214	הראל פנסיה	קרן פנסיה חדשה מקיפה
2172	גילעד כללי	
2177	מנוף כללי	
2173	הלכה	
2174	אג"ח ללא מניות	
2175	מניות	
9097	שקלי טווח קצר	
9829	גילאי 60 ומעלה (*)	
9827	גילאי 50 עד 60 (*)	
9823	גילאי 60 ומטה (*)	
12027	בסיסי למקבלי קצבה	
12028	הלכה למקבלי קצבה	
2203	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	
8806	הלכה למקבלי קצבה קיימים	
8858	קצבה לזכאים קיימים	
662	הראל פנסיה כללית	קרן פנסיה חדשה כללית
2164	כללי	
13278	מניות (**)	
13279	שקלי טווח קצר (**)	
9856	גילאי 60 ומעלה (*)	
9858	גילאי 50 עד 60 (*)	
9862	גילאי 60 ומטה (*)	
12140	בסיסי לקבלי קצבה	
2204	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	
	קופת גמל למשרתי הקבע בצה"ל	קופת גמל לתגמולים
9819	לגילאי 50 ומטה	
9532	לגילאי 50 עד 60	
9533	לגילאי 60 ומעלה	

(*) החל מיום 1 בינואר 2020 בוצע שינוי במודל תלוי גיל כך שבמקום מסלולים המיועדים לעמיתים בהתאם לשנת לידתם בטווח של עשר שנים יופעלו שלושה מסלולי ההשקעה בהם מדיניות ההשקעה תיקבע בהתאם לגילם של העמיתים (מסלול לגילאי 50 ומטה, גילאי 50 עד 60 וגילאי 60 ומעלה).

(**) החל מאוקטובר 2020.

ביאור 1 - כללי (המשך)

א. היישות המדווחת (המשך)

סוג הקרן/קופה	שם הקרן/קופה/מסלול	מספר אוצר	
קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ואישית לפיצויים	הראל גמל		
	הראל אג"ח עד 25% מניות ^(*)	101	
	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	9742	
	הראל גמל מסלול מניות	761	
	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	762	
	הראל גמל שקלי טווח קצר ^(*)	1334	
	הראל גמל אג"ח ללא מניות ^(*)	1335	
	הראל גמל מסלול שקלי	1368	
	הראל גמל אג"ח קונצרני	1484	
	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות ^(*)	502	
	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	9744	
	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה ^(*)	9745	
	הראל גמל מסלול כהלכה	1524	
	הראל גמל מסלול חו"ל	8057	
	קופת גמל להשקעה	הראל גמל להשקעה	
		הראל גמל להשקעה כללי	8211
		הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	8520
הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות		8521	
הראל גמל להשקעה מסלול מניות		8522	
הראל גמל להשקעה הלכה (לשעבר : הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר)		8523	
הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר ^(**)	13254		
קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	הראל חיסכון לילד		
	הראל חיסכון לילד - הלכה	9555	
	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון מועט	11375	
	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון בינוני	11376	
	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון גבוה	11377	
קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים	הראל גמל IRA (הקופה נסגרה ביולי 2019)	8759	
קרן השתלמות	הראל השתלמות		
	הראל השתלמות כללי	154	
	הראל השתלמות מסלול מניות	763	
	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	764	
	הראל השתלמות מסלול שקלי	1369	
	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	1485	
	הראל השתלמות מסלול חו"ל	1034	
	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות ^(*)	416	
	הראל השתלמות לטווח ארוך	566	
	הראל השתלמות מסלול כהלכה	1523	
	הראל השתלמות אג"ח קונצרני	8058	
קופת גמל מרכזית לפיצויים	הראל קמ"פ		
	הראל קמ"פ מסלול כללי	155	
	הראל קמ"פ מסלול מניות ^(*)	739	
	הראל קמ"פ מסלול אג"ח צמוד מדד ^(*)	741	
	הראל קמ"פ מסלול שקלי ^(*)	742	
	הראל קמ"פ אג"ח עד 15% מניות ^(*)	743	

(*) עד ליום 31 במרס 2020, מנוהל על ידי החברה עבור הראל ביטוח. ראה ביאור 2.

(**) החל מאוקטובר 2020.

ביאור 1 - כללי (המשך)

א. היישות המדווחת (המשך)

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
820	הראל פרופיל אישי למעסיק	קופת גמל מרכזית לפיצויים רבת מסלולים
1296	הראל קופה לפנסייה תקציבית	קופת גמל להשתתפות בפנסייה תקציבית
857	הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה	קופת גמל לדמי מחלה

ב. אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. התפרצות נגיף הקורונה

בשל התפרצות נגיף הקורונה בתחילת שנת 2020 (להלן: "משבר הקורונה"), מדינות רבות בעולם, וביניהן ישראל, נוקטות באמצעים שונים לצמצום החשיפה לנגיף, לרבות מגבלות תנועה והתקהלות, צמצום כח אדם במקומות העבודה, קביעת הנחיות לבידוד אנשים אשר יש חשש כי נדבקו בנגיף וסגירת מקומות בילוי ופנאי. חלק מהמגבלות הוסרו במהלך חודש מאי 2020 כחלק מצעדי החזרה לשגרה, אולם בחודש ספטמבר 2020, בעקבות מה שנחזה כהתפרצות גל תחלואה נוסף של הנגיף, הוטלו מגבלות חדשות, שעיקרן צמצום התקהלויות ופעילות במרחב הציבורי תוך פגיעה בהיקף ואופי הפעילות במגזר העסקי והפרטי. הסרת המגבלות החלה באופן מדורג במהלך חודש אוקטובר 2020.

התפשטות הנגיף ואמצעי ההתגוננות שפורטו לעיל, הביאו לפגיעה כלכלית מהותית ומגמות שליליות בכלכלה העולמית ובכלכלה הישראלית. להערכת החברה, משבר הקורונה הינו אירוע מתגלגל ואין ודאות ביחס למועד סיומו ולמידת השפעתו על נכסי החברה ותוצאותיה.

בעקבות משבר הקורונה, נרשמו ברבעון הראשון של שנת 2020 ירידות שערים חדות בשוקי ההון בעולם ובישראל, תנודות בשערי מטבעות החוץ ועליה בתשואות של אגרות החוב הקונצרניות, בשל עליה ברמות הסיכון ובאי הודאות. הרבעון השני והשלישי של שנת 2020 התאפיינו, לעומת זאת, בעלויות שערים משמעותיות בשוקי ההון בעולם ובישראל אשר קיזזו בחלקן את הפסדי ההשקעות בחברה של הרבעון הראשון של שנת 2020.

בעקבות משבר הקורונה, חלה ברבעון הראשון של שנת 2020 עליה בפידיונות בעיקר במוצרי החסכון, קופות הגמל וההשתלמות. החל מהרבעון השני של שנת 2020 חלה התמתנות בפידיונות והם שבו לרמתם הנורמטיבית טרום המשבר.

בנוסף, ברבעון הראשון של שנת 2020 חלה עליה משמעותית בבקשות לביצוע שינויי מסלול בסכומים המנוהלים בקופות הגמל וההשתלמות וכן בקרנות הפנסייה, כאשר המגמה הייתה מעבר מהאפיקים הכלליים/המנייתיים לאפיקים סולידיים. מגמה זו השתנתה החל מהרבעון השני של שנת 2020, וניכרת חזרה לאפיקים הכלליים/המנייתיים.

בהתאם לכללי החשבונאות בחנה החברה את הצורך בעדכון בחינת ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים לרבות מוניטין. עדכון בחינת ירידת הערך בטרם חלוף שנה ממועד הבחינה הקודמת, נדרש באותם פעילויות בהם מתקיימים סממנים לירידת ערך בעקבות השלכות משבר הקורונה. לאחר בחינת סממנים אלו ובחינת סכומים ברי השבה במידת הצורך, נמצא כי הסכום בר השבה של פעילות הגמל גבוה מערכו בספרים ואין צורך בירידת ערך.

לגבי יתרות רכוש קבוע והוצאות רכישה נדחות (DAC), הבחינה שערכה החברה העלתה שלא קיימים סממנים לירידת ערך כמפורט לעיל.

2. העברת ניהול קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן - הקופה)

ביום 1 בינואר 2020 מוזגה קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט לתוך קופת הראל גמל. העברת הזכויות התבצעה בדרך של העברת נכסים וכתוצאה מהמיזוג לא הייתה פגיעה בעמית הקופות המתמזגות ולא נוצרו נכסים או רווחים לחברה המנהלת.

3. העברת זכויות תיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל מהראל ביטוח לחברה

ראה ביאור 2 להלן.

ג. נכסי הקרנות והקופות (להלן - "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בדוחות הכספיים ביניים של החברה מאחר שלחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של הקרנות והקופות שבניהולה.

ביאור 2 - העברת זכויות תיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל מהראל ביטוח לחברה

במסגרת השינוי המבני בקבוצת הראל כאמור בביאור 1 לעיל, הועברו הזכויות של הראל ביטוח בתיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל לחברה.

הזכויות והמוניטין שהועברו נרשמו בספרי החברה על בסיס ערכם בספרי הראל ביטוח (BOOK VALUE) בסך כולל של 248,511 אלפי ש"ח, כנגד הנפקת מניות בסך של 1,577 אלפי ש"ח, וקרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה בסך של 246,934 אלפי ש"ח. בנוסף, הועברו יתרות חייבים, זכאים, הוצאות רכישה נדחות, מסים נדחים ורכוש קבוע בתמורה לערכם בספרים של הראל ביטוח ערב הרכישה. העסקה לא כללה העברת מזומן.

הואיל ופעילות הגמל נוהלה גם בעבר על ידי החברה, אין להעברה הנ"ל השלכות תפעוליות משמעותיות. יחד עם זאת, החל מיום 1 באפריל 2020, הופסקה התחשבות עם הראל ביטוח הכוללת העברת דמי הניהול והעלויות המשוייכות לקופות המועברות.

כתוצאה מכך, החל מיום 1 באפריל 2020, החברה לא מעבירה להראל ביטוח את דמי הניהול הנגבים בגין הקופות המועברות, אשר הסתכמו בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020, בסך של 27.7 מיליון ש"ח ובשנת 2019 בסך של 117.5 מיליון ש"ח.

מנגד, הגידול בהוצאות החברה בתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2020, כתוצאה מהעברת הקופות הנ"ל, מוערך בסך של כ-37 מיליון ש"ח.

להלן היתרות המאזניות אשר נוספו למאזן החברה ביום 1 באפריל 2020, לאור האמור לעיל:

<u>1 באפריל 2020</u>		
<u>אלפי ש"ח</u>		
		נכסים
369,596		נכסים בלתי מוחשיים
11,527		הוצאות רכישה נדחות
504		רכוש קבוע
54,957		חייבים ויתרות חובה
<u>436,584</u>		
		התחייבויות
120,657		התחייבויות בגין מסים נדחים
67,416		זכאים ויתרות זכות
<u>188,073</u>		
<u>248,511</u>		נכסים, נטו

ביאור 3 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

הדוחות הכספיים ביניים נערכו בהתאם ל-IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים, כפי שאומץ על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידו, ואינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם ביחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (להלן - "הדוחות הכספיים השנתיים").

הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 25 בנובמבר 2020.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

(1) בעריכת הדוחות הכספיים ביניים בהתאם ל-IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

ההערכות ושיקול הדעת, בהם השתמשה הנהלת החברה לצורך יישום המדיניות החשבונאית בהכנת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה בהם השתמשה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

(2) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים לשערך נכסי חוב לא סחירים.

ביאור 4 - מדיניות חשבונאית

המדיניות החשבונאית של החברה בדוחות כספיים ביניים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות הכספיים השנתיים. כאמור בביאור 2 לעיל, נכסי הגמל אשר הועברו במסגרת השינוי המבני מהראל ביטוח לחברה, כללו נכסים בלתי מוחשיים (לרבות מוניטין) בגין תיקי קופות הגמל. להלן מידע בדבר האופן בו קבעה החברה את השווי ההוגן של הנכסים הבלתי מוחשיים שהוכרו במסגרת השינוי המבני:

נכסים בלתי מוחשיים

- א. מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישת פעילות, נכלל במסגרת סעיף נכסים בלתי מוחשיים. מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי, אלא נבחן לפחות אחת לשנה לירידת ערך. באשר ליתר הנכסים הבלתי מוחשיים, האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.
- ב. עודפי עלות, המתייחסים לדמי ניהול עתידיים כפי שהיו צפויים להתקבל מופחתים בהתאם לתקופה החזויה לקבלת דמי ניהול, המשקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס.

ביאור 5 - מגזרי פעילות

א. כללי

החברה מרכזת את עיקר פעילות הפנסייה והגמל של קבוצת הראל, ופועלת בשני מגזרי פעילות, כדלקמן:

1. מגזר הפנסייה - הפעילות הינה ניהול ותפעול קרנות פנסייה חדשות (קרן פנסייה חדשה מקיפה וקרן פנסייה חדשה כללית), מתן שירותי ניהול ותפעול לחברת לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסייה בע"מ, חברה אחות בקבוצת הראל.
2. מגזר הגמל - הפעילות הינה ניהול קופות גמל. המוצרים הכלולים במגזר פעילות זה הינם: קופת גמל לחיסכון, לתגמולים ופיצויים, קופת גמל להשקעה, חיסכון לילד, קרן השתלמות, קופה מרכזית לפיצויים, קופה לדמי מחלה וקופה מרכזית לפנסייה תקציבית, כמו כן, החברה נותנת שירותי תפעול לחברת קרן החיסכון לצבא הקבע-חברה לניהול קופות גמל בע"מ.

לאור האמור בביאור 2 לעיל, עם השלמת העברת זכויות תיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל מהראל ביטוח לחברה, כל פעילות מגזר הגמל (פרט לקרן ההשתלמות המנוהלת על ידי קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ), נכללת בדוחות הכספיים של החברה.

הקצאת העלויות בין המגזרים השונים מתבצעת בהתאם למהות ההוצאה ושיוכה למגזר הרלוונטי. הוצאות אשר אינן מיוחסות ישירות למגזר פעילות מסוים, מחולקות בין המגזרים, לפי מהותן, על פי מפתח הקצאה רלוונטי.

חלק מעלויות הנהלה וכלליות בהן נושאת החברה, הינן חלקה בהוצאות המשותפות עם הראל ביטוח והינן מחולקות בין החברה לבין הראל ביטוח בהתאם למודל הקצאה אשר מתבסס על פרמטרים כלכליים הנבחנים מעת לעת. תוצאות המגזר כוללות הוצאות המיוחסות ישירות למגזר והוצאות המיוחסות לפי הקצאה.

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2020		
פנסייה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
241,106	144,345	385,451
-	27,659	27,659
-	(27,659)	(27,659)
241,106	144,345	385,451
2,214	10,737	12,951
461	241	702
243,781	155,323	399,104
66,294	57,669	123,963
147,305	67,338	214,643
2,910	135	3,045
216,509	125,142	341,651
27,272	30,181	57,453
(1,934)	(996)	(2,930)
25,338	29,185	54,523

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסייה, נטו
 דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
 בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

ביאור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019

פנסייה (בלתי מבוקר)	גמל (בלתי מבוקר)	סה"כ (בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
239,949	91,058	331,007
-	87,157	87,157
-	(87,157)	(87,157)
239,949	91,058	331,007
2,243	11,509	13,752
1,056	594	1,650
243,248	103,161	346,409

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסייה, נטו

דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול

בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2020

פנסייה (בלתי מבוקר)	גמל (בלתי מבוקר)	סה"כ (בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
83,344	57,347	140,691
-	-	-
-	-	-
83,344	57,347	140,691
738	3,523	4,261
368	191	559
84,450	61,061	145,511

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסייה, נטו

דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול

בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

ביאור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019

פנסייה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

82,729	30,797	113,526
-	28,834	28,834
-	(28,834)	(28,834)
82,729	30,797	113,526
744	3,837	4,581
(140)	(79)	(219)
83,333	34,555	117,888

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסייה, נטו
 דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
 בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול
 הפסדים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019

פנסייה	גמל	סה"כ
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח

324,611	122,646	447,257
-	117,506	117,506
-	(117,506)	(117,506)
324,611	122,646	447,257
2,994	15,431	18,425
704	759	1,463
328,309	138,836	467,145

הכנסות

דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסייה, נטו
 דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
 בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לשנה לפני מסים על הכנסה

ביאור 6 - ניהול סיכונים פיננסיים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של החברה זהה לזו המתוארת בביאורים לדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 7 - מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן בהשוואה לערך בספרים

הערך בספרים של נכסים פיננסיים מסוימים לרבות מזומנים ושווי מזומנים, חייבים והשקעות פיננסיות, תואם או קרוב לשווי ההוגן שלהם.

ב. היררכיית שווי הוגן

הטבלה להלן מציגה ניתוח של המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השווי ההוגן בהיררכיה.

הרמות השונות הוגדרו כדלקמן:

- רמה 1: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

ליום 30 בספטמבר 2020

רמה 1 (בלתי מבוקר)	רמה 3 (בלתי מבוקר)	סה"כ (בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
221,821	-	221,821	נכסי חוב סחירים
777	-	777	אחרות
222,598	-	222,598	סה"כ

ליום 30 בספטמבר 2019

רמה 1 (בלתי מבוקר)	רמה 3 (בלתי מבוקר)	סה"כ (בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
211,313	-	211,313	נכסי חוב סחירים
-	4	4	אחרות
211,313	4	211,317	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2019

רמה 1 (מבוקר)	רמה 3 (מבוקר)	סה"כ (מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
201,708	-	201,708	נכסי חוב סחירים
-	1	1	אחרות
201,708	1	201,709	סה"כ

ג. מדיניות ההשקעה של החברה הינה רכישת מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמת שווי 1 בלבד, ראה סעיף ב לעיל.
עם זאת, במסגרת הסדר שלו הייתה שותפה החברה נרשם בספריה מכשיר פיננסי הנמדד תחת רמת שווי 3, כאמור לעיל, הערך בספרים של מכשיר זה אינו מהותי.

ביאור 8 - הון עצמי ודרישות הון

א. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.

ב. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסייה), התשע"ב-2012 (להלן - "תקנות ההון") והנחיות הממונה.

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2019	2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
159,656	153,926	169,391		הסכום הנדרש על פי תקנות ההון (*)
432,615	424,214	716,739		הון עצמי קיים (**)
272,959	270,288	547,348		עודף ליום הדוח

(*) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:

64,379	61,648	65,612	היקף נכסים מנוהלים
95,277	92,278	103,779	הוצאות שנתיות
159,656	153,926	169,391	סך כל הסכום הנדרש

נכון למועד הדוח, החברה עומדת בהוראות התקנות כאמור.

מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, התשנ"ט-1999, חלוקת דיבידנד מעודפי ההון בחברה מנהלת כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.

(**) לאור העברת זכויות תיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל מהראל ביטוח לחברה, כאמור בביאור 2 לעיל, גדל ההון העצמי של החברה בסך של 248,511 אלפי ש"ח, כתוצאה מהנפקת הון מניות בסך של 1,577 אלפי ש"ח ורישום קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה בסך של 246,934 אלפי ש"ח.

ג. לפרטים בדבר אישור חלוקת דיבידנד לאחר תאריך הדוחות הכספיים ראה ביאור 12 בדבר ארועים מהותיים לאחר תאריך הדוחות.

ביאור 9 - מסים על הכנסה

שיעור המס הסטטוטורי החל על החברה הינו כדלקמן:

שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס במוסדות כספיים
23%	17%	34.19%

ביאור 10 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בהמשך לביאור 23 בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים בדוחות הכספיים השנתיים, בנוגע להתקשרויות, לא חל שינוי בהסכמים מול צדדים קשורים, למעט ביטול ההסכם עם הראל ביטוח למתן שירותי ניהול קופות גמל כתוצאה מהעברת זכויות תיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל מהראל ביטוח לחברה, כאמור בביאור 2 לעיל.

עסקאות בוצעו במהלך העסקים השוטף והיתרות הינן לזמן קצר.

ביאור 10 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

להלן היתרות והעסקאות מול צדדים קשורים לתקופות המדווחות:

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

חברות בשליטה משותפת	חברות בעלות שליטה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
		ליום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)
3,719	-	חייבים ויתרות חובה
69,988	3,179	זכאים ויתרות זכות
		ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
3,813	-	חייבים ויתרות חובה
3	47,385	זכאים ויתרות זכות
		ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
3,969	-	חייבים ויתרות חובה
2	54,700	זכאים ויתרות זכות

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים	חברות בשליטה משותפת	חברות בעלות שליטה	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)
-	12,797	154	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(738)	(73,463)	(72,175)	הוצאות הנהלה וכלליות
(11,482)	(23,076)	(10,595)	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	117	-	השתתפות בהוצאות עמלות
			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
-	13,268	463	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(703)	(121)	(128,641)	הוצאות הנהלה וכלליות
(5,991)	-	(33,226)	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	122	-	השתתפות בהוצאות עמלות
			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2020 (בלתי מבוקר)
-	4,261	-	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(204)	(40,704)	(12,985)	הוצאות הנהלה וכלליות
(3,997)	(10,019)	-	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	39	-	השתתפות בהוצאות עמלות
			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
-	4,425	156	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(206)	(30)	(44,933)	הוצאות הנהלה וכלליות
(1,716)	-	(11,175)	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	40	-	השתתפות בהוצאות עמלות
			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
-	17,784	620	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(877)	(128)	(175,022)	הוצאות הנהלה וכלליות
(8,950)	-	(42,107)	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	156	-	השתתפות בהוצאות עמלות

ביאור 11 - התחייבויות תלויות

- א. קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתי הקרנות והקופות שבניהולה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשניות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קרנות הפנסיה וקופות הגמל, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן, קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהן, וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחום החיסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה התקשרויות עם העמיתים הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות העמיתים מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחום זה.
- ב. חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים חובות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי ודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחויבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניות לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעסיק, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב).
- על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות נגד המעבידים החייבים.
- ג. העברות כספים - החברה המנהלת נדרשת לבצע העברות כספים תוך פרקי זמן כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008. אי עמידה במועדים כאמור, אשר עלולה לנבוע בתקופות מסוימות מאירועים שלחברה אין שליטה עליהם, חושפת את החברה להתחייבות פיננסית בגין ריבית פיגורים ופערי תשואה עד למועד העברת הכספים בפועל לחשבון העמית.
- ד. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה, אין זה יותר סביר מאשר לא ("more likely than not"), כי טענות ההגנה של החברה תידחינה ואישור התובענה כייצוגית יתקבל, או שקיימים סיכויים של 50% ומעלה כי בסופו של ההליך תתקבלנה טענותיה של החברה שסביר כי הסדר פשרה מוצע, אשר אינו כולל התחייבות מהותית לתשלום כספי יתקבל, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר מאשר לא כי טענות ההגנה של החברה עלולות להזחות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי הנהלת החברה. להערכת הנהלת החברה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה.
1. ביולי 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות נוספות המנהלות קרנות הפנסיה. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מעלות את דמי הניהול המשולמים על ידי עמיתים בקרנות פנסיה מתוך החיסכון שהצטבר (יתרה צבורה), לשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, במועד בו העמיתים הופכים לפנסיונרים, מקבלים גמלת זקנה ואינם יכולים עוד לנייד את החיסכון הפנסיוני שלהם. הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג הינה כל מי שהינו עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, המנוהלת על ידי אחת מן הנתבעות, וזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי בעתיד לקבל פנסיית זקנה. הנזק הכולל הנתען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג, מסתכם להערכת התובעות, לסכום של כ-48 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בספטמבר 2017 הוגשה עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות, לפיה אין להשוות בין שיעור דמי הניהול הנגבים מעמית בתקופת החיסכון לבין שיעור דמי הניהול הנגבים ממקבל קצבה לאחר פרישתו, היות שמדובר בשתי תקופות שונות ובעלות מאפיינים שונים. דמי הניהול לאחר הפרישה נקבעים מחדש בעת הפרישה וללא קשר לשיעור דמי הניהול בטרם הפרישה ולכן אין מדובר בהעלאה של דמי ניהול, אלא בקביעת שיעור של דמי ניהול לתקופת הפרישה. לפיכך, "חוזר דמי ניהול" המתייחס לחובת מתן הודעה לעמיתים על ידי החברות המנהלות כלל אינו חל ביחס לקביעת דמי ניהול לפנסיונרים וחובת מתן הודעה על שינוי בדמי הניהול מכוח החוזר לא חלה על החברות המנהלות שעה שמדובר במקבלי קצבה. הליך גישור שניהלו הצדדים לא צלח וההליך חזר להתנהל בבית המשפט.
2. בספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות נוספות המנהלות קרנות פנסיה. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות הפרו, כביכול, את חובות הנאמנות שהן חבות כלפי העמיתים בקופות הגמל שבניהולן בכך שתיגמלו את סוכני הביטוח בעמלות בשיעור הנגזר מדמי הניהול הנגבים על ידיהן מן העמיתים ובכך תיגמלו את הסוכנים בסכום הגדל ככל שגדלים דמי הניהול ובטענה כי הנתבעות עשו, כביכול, עושר ולא במשפט בכך שיצרו, כביכול, מנגנון שמטרתו להעלות את דמי הניהול לטובת הסוכנים והחברות המנהלות. התובעים מעריכים את הנזק לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסך של כ-300 מיליוני ש"ח לשנה מאז שנת 2008.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

3. בפברואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות מנהלות אחרות של קרנות פנסיה. עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מתחילות לגבות ממקבלי קצבאות נכות ושארים, בעת שהם מתחילים לקבל קצבאות ואינם יכולים עוד לנייד את כספיהם לקרן פנסיה אחרת, דמי ניהול בשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, מבלי שניתנת להם הודעה מראש על כך. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות (נכות מכל מין וסוג), וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שארם (שארם מכל מין וסוג), וכן כל מי שהוא עמית פעיל/מבוטח/חבר בקרן פנסיה חדשה מקיפה המנוהלת על ידי אחת מהנתבעות אשר ניזוק כתוצאה מגביית דמי הניהול בקשר עם קצבאות הנכות והשארם. התובעת אינה מכמתת את הנזק הכולל הנתבע לכולל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג, אולם היא מעריכה אותו באומדן ראשוני בכמיליארד ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בינואר 2018 ניתנה החלטה לפיה הדיון בבקשת האישור מועבר לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב שלו הסמכות העניינית לדון בתביעה.

4. באוגוסט 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה, כביכול, מעמיתיה, בנוסף לדמי הניהול, תשלום בגין רכיב הוצאות ניהול השקעות (רכיב הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הוראה חוזית המאפשרת לה לגבותו. בכך, מפרה החברה, לטענת התובע, את הוראות תקנון קרן הפנסיה ואת חובות האמון והגילוי המוטלות עליה. במסגרת הבקשה מתבקש להשיב לעמיתים בקרנות הפנסיה את הסכומים אשר נגבו מהם כהוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה בתוספת הפרשי התשואה שהיה הכסף מניב לו הושקע בקרן הפנסיה. הנזק הכולל הנתבע לכולל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ-132 מיליוני ש"ח. באפריל 2017 התקבלה החלטת בית המשפט לפיה, בהעדר סמכות עניינית לדון בבקשת האישור, התביעה מועברת לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביוני 2018 הוגשה עמדת רשות שוק ההון התומכת בעמדת החברה. בחודש אוגוסט 2020 הגיש היועמ"ש עמדה במסגרת הליך משפטי המנוהל בבית העליון (רע"א), שעניינו גביית הוצאות ישירות מפוליסות ביטוח. בעמדתו העקרונית קבע היועמ"ש כי קיים עיגון חוזי לגביית הוצאות ישירות ועל-כן דין בקשות האישור להידחות. כמו כן, היועמ"ש ציין במסגרת עמדתו כי הטיעון הפרשני שהציג בנוגע לפרשנות הוראות הפוליסות, יפה ככלל, גם להוראות דומות הקיימות בתקנונים של קופות הגמל.

5. בפברואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד הראל ביטוח. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גובות תשלומים שונים בגין הקמת הלוואות ו/או הטיפול בהן וזאת לכאורה, בניגוד להוראות הדין, בהיעדר הרשאה חוקית ובניגוד לעמדת הממונה. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כל אדם או גוף אשר נטל הלוואה ו/או קיבל אשראי מהמשיבות ונגבו ממנו כספים בקשר עם הקמת ההלוואה ו/או הטיפול בה, בשבע השנים שקדמו למועד הגשת התובענה. התובעת מעריכה את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ-5.9 מיליון ש"ח. הצדדים מנהלים הליך גישור. יצוין כי ביום 3 בדצמבר 2017 פורסמה עמדת ממונה בנושא איסור גביית דמי טיפול בהלוואות במסגרתה צוין כי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון סבורה כי גביית דמי טיפול בהלוואות אינה עומדת בהוראות חוק הפיקוח על קופות גמל. לפיכך, הרשות תראה בגופים מוסדיים אשר ממשיכים לגבות כספים כאמור עבור העמדת הלוואות מכל סוג על ידי הגוף המוסדי או עבור הטיפול בהן או מאפשרים גביית כספים אלו על ידי צד שלישי, כעוברים על הוראות החוק. עוד צוין כי שאלת ההשבה לעמיתים שנגבו מהם כספים כאמור בעבר, תיוותר להכרעת בית המשפט במסגרת הדיון בתביעות בעניין זה. בינואר 2020 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה. באוקטובר 2020 הוגשה התנגדות מטעם היועמ"ש להסדר הפשרה. הצדדים יגישו את התייחסותם להתנגדות היועמ"ש.

6. בפברואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד חברה נוספת. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גובות מעמיתי קופות הגמל שבניהולן, אשר נוטלים מהן הלוואות, תשלומים שונים בגין טיפול בהלוואות וזאת, לכאורה, בניגוד להוראות הדין ולעמדת הממונה. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל עמיתי קופות הגמל שבניהול הנתבעות, אשר קיבלו מהן הלוואות ולחילופין כל עמיתי קופות הגמל שבניהול הנתבעות. התובעים מעריכים את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בכ-44.75 מיליון ש"ח. באפריל 2017 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה אין למחלקה הכלכלית סמכות לדון בתיק ולפיכך הוא ייקבע לשמיעה כתיק אזרחי. הצדדים מנהלים הליך גישור. יצוין כי ביום 3 בדצמבר 2017 פורסמה עמדת הממונה בנושא איסור גביית דמי טיפול בהלוואות במסגרתה צוין כי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון סבורה כי גביית דמי טיפול אינה עומדת בהוראות חוק הפיקוח על קופות גמל. לפיכך, הרשות תראה בגופים מוסדיים אשר ממשיכים לגבות כספים כאמור עבור העמדת הלוואות מכל סוג על ידי הגוף המוסדי או עבור הטיפול בהן או מאפשרים גביית כספים אלו על ידי צד שלישי, כעוברים על הוראות החוק. עוד צוין כי שאלת ההשבה לעמיתים שנגבו מהם כספים כאמור בעבר, תיוותר להכרעת בית המשפט במסגרת הדיון בתביעות בעניין זה. בינואר 2020 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה. באוקטובר 2020 הוגשה התנגדות מטעם היועמ"ש להסדר הפשרה. הצדדים יגישו את התייחסותם להתנגדות היועמ"ש.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

7. במרס 2017 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה רכיב המכונה הוצאות ניהול השקעות מעמיתי קופות הגמל אשר בניהולה. בבקשת האישור נטען כי גביה זו נעשית על ידי החברה בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת לה לעשות כן ובכלל כך בהיעדר הסכמה מתאימה בתקנון קופת הגמל. התובעת מעריכה את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ-127.1 מיליון ש"ח. בינואר 2018 הוחלט לאחד את הדיון יחד עם בקשות נוספות לאישור תובענה ייצוגית תלויות ועומדות באותו נושא. במאי 2018 הוגשה לבית הדין עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות ולפיה גופים מוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מאת העמיתים או המבוטחים, גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי, ובלבד שהדבר נעשה בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008. בחודש אוגוסט 2020 הגיש היועמ"ש עמדה במסגרת הליך משפטי המנוהל בבית העליון (רע"א), שעניינו גביית הוצאות ישירות מפוליסות ביטוח. בעמדתו העקרונית קבע היועמ"ש כי קיים עיגון חוזי לגביית הוצאות ישירות ועל-כן דין בקשות האישור להידחות. כמו כן, היועמ"ש ציין במסגרת עמדתו כי הטיעון הפרשני שהציג בנוגע לפרשנות הוראות הפוליסות, יפה ככלל, גם להוראות דומות הקיימות בתקנונים של קופות הגמל.
8. במרס 2018 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד חברות מנהלות אחרות. בבקשת האישור נטען כי המשיבות גובות מעמיתים שאין להם שארים (בני זוג או ילדים מתחת לגיל 21), פרמיה בגין כיסוי ביטוחי מפני סיכונים מוות, כאשר במקרה הביטוח ישולמו תגמולי הביטוח לשארי העמית. לשיטתם של המבקשים, חלה על המשיבות חובת גילוי יזום אקטיבית, מכוחה עליהן לברר עם כל עמית - במועד ההצטרפות לקרן, וכן מדי שנתיים - אם יש לו שארים, וככל שאין לו שארים עליהן לוודא כי הוא מודע לכך שכיסוי השארים לכאורה חסר ערך עבורו. המבקשים עותרים לחייב את המשיבות לזקוף לטובת קופת החיסכון של חברי הקבוצה את כל הכספים ששולמו על ידיהם ונזקפו לטובת דמי ביטוח שארים, בתוספת התשואה שהייתה מתקבלת על כספים אלו אילו היו נזקפים לטובת קופת החיסכון שלהם במועד תשלומם לקרן הפנסיה. המבקשים הגדירו את הקבוצה ככוללת את כל העמיתים אשר צורפו או הצטרפו לקרן פנסיה המנוהלת על ידי מי מהמשיבות, במסגרתה נגבתה מהם פרמיה בגין כיסוי שארים בזמן שלא היו להם שארים. סכום תביעתו הפרטנית של המבקש כלפי החברה הוערך על ידו בסכום של "לפחות 34 ש"ח". כנטען בבקשת האישור, אין בידי המבקשים להעריך בשלב זה את שיעור הנזק המצטבר שנגרם לחברי קבוצות העמיתים של איזו מהמשיבות. באוקטובר 2020 המועצה הישראלית לצרכנות הצטרפה להליך כידיד בית משפט.
9. ביולי 2019 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, מעמיתים בקרן ההשתלמות "הראל השתלמות" תשלום בגין רכיב "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא עיגון הסכמי בתקנון קרן ההשתלמות. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג היא כלל העמיתים בקרנות ההשתלמות "הראל השתלמות" שמנהלת המשיבה אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-56.8 מיליון ש"ח. בחודש אוגוסט 2020 הגיש היועמ"ש עמדה במסגרת הליך משפטי המנוהל בבית העליון (רע"א), שעניינו גביית הוצאות ישירות מפוליסות ביטוח. בעמדתו העקרונית קבע היועמ"ש כי קיים עיגון חוזי לגביית הוצאות ישירות ועל-כן דין בקשות האישור להידחות. כמו כן, היועמ"ש ציין במסגרת עמדתו כי הטיעון הפרשני שהציג בנוגע לפרשנות הוראות הפוליסות, יפה ככלל, גם להוראות דומות הקיימות בתקנונים של קופות הגמל.
10. ביולי 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה האם. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה מקיימת, כביכול, את הוראות הדין לעניין איתור עמיתים שהקשר עם נותק ולעניין איתור ויידוע מוטבים ויורשים של עמיתים אשר הלכו לעולמם. עוד נטען, כי החברה גבתה, כביכול, דמי ניהול ביתר באופן המנוגד להוראות הדין. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג היא כלל המוטבים ו/או היורשים על פי דין של עמיתים שנפטרו, וכן כלל העמיתים שהקשר עם נותק אשר לא יודעו כדין בנוגע לחשבון ו/או נכס המצוי בידי החברה ומצבו. התובעות אינן מכמתות את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הן מבקשות לייצג אולם הן מעריכות אותו בעשרות ואף מאות מיליוני שקלים. בפברואר 2020 הגישה החברה בקשה לסילוק על הסף של הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית.
11. באפריל 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד תשע חברות מנהלות נוספות. עניינה של התובעה בטענה, כי רשות האכיפה והגבייה גובה ממבקשי עיקול ומעבירה לנתבעות, לכאורה שלא כדין, תשלומים ביתר בגין בקשות לעיקול המוגשות ביחס למספר קופות גמל המנהלות על ידי חברה מנהלת אחת. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל הזוכים אשר שילמו בשבע השנים האחרונות אשר קדמו למועד הגשת התובענה יותר מהסכום הנקוב בסעיף (ב)(7) לתוספת לתקנות ההוצאה לפועל (אגרות, שכר והוצאות), התשכ"ח-1968 עבור עיקול צד שלישי שבוצע ביום מסוים אצל צד שלישי מסוים (גם במקרה שבו התבקש עיקול של יותר ממכשיר פיננסי אחד שבניהול אותו צד שלישי). התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען ביחס לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש לייצג.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

12. במאי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד שלוש עשרה חברות מנהלות נוספות. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מסווגות, לכאורה, חלק מההפרשות עבור לקוחותיהן לקרנות ההשתלמות שהן מנהלות, כהפרשות חייבות במס, על אף שהן אינן כאלה. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כלל לקוחותיהם של הנתבעות בעבר ובהווה, אשר הנתבעות ניהלו ו/או מנהלות בעבורם קרן השתלמות ואשר הנתבעות סיווגו את ההפרשות שהועברו בעבורם כחייבות במס בניגוד לדין ו/או שהרישום בעניינם שגוי (בין נוכח בגינן מס בפועל ובין טרם נוכח). התובעים אינם מכמתים את הנזק הכולל הנטען ביחס לכלל חברה הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים אותו, על הצד הנמוך, בסך של מאות מילוני שקלים.

13. בחודש יוני 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית נגד החברה ונגד הראל ביטוח. עניינה של התובענה בטענה כי במסגרת הסכמי הלוואה של הנתבעות עם לקוחותיהן, בהלוואות הצמודות למדד המחירים לצרכן (להלן - "המדד"), נקבע, על פי הנתען, כי במקרה של ירידה במדד, תשלומי הקרן והריבית לא יירדו מערכם הנקוב בלוח הסילוקין של הלוואה. זאת, כביכול, בניגוד לדין ותוך שהדבר מהווה, לטענת התובע תנאי מקפח בחוזה אחיד. התובע אינו מכמת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש לייצג אך הוא מעריך כי הוא עולה על סך 3 מילוני ש"ח. ביולי 2020 נקבע שבמסגרת הדיון, תידונה גם שתי בקשות לאישור תובענות ייצוגיות נוספות, שכן עניינן של הבקשות לאישור הנוספות דומה לזה הנדון בבקשה לאישור.

תביעות שהגיעו לסיומן בתקופת הדוח

14. בדצמבר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה מעלה, כביכול, את דמי הניהול הנגבים מעמיתיה קרן הפנסייה המקיפה שבניהולה מבלי שניתנת להם על כך הודעה כדין, וכי היא גובה מהם, כביכול, בעת הפקדת כספיהם בקרן הפנסייה הכללית עקב הפקדה מצטברת בקרן הפנסייה המקיפה העולה על התקרה הקבועה לכך בחוק, דמי ניהול בשיעור העולה על שיעור דמי הניהול שלהם בקרן הפנסייה המקיפה, מבלי שניתנת להם הודעה על כך. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל עמית, אשר בשבע השנים שקדמו למועד הגשת בקשת האישור ועד אישור התובענה כייצוגית, הועלו דמי הניהול הנגבים ממנו מבלי שניתנה לו הודעה כדין ו/או נגבו ממנו דמי ניהול בניגוד למוסכם בינו לבין החברה. נזקו האישי הנתבע של התובע מוערך בכ-265 ש"ח והוא מציין כי אין ביכולתו להעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג. ביוני 2017 התקיים דיון קדם משפט בסיומו הוחלט כי הדיון יועבר לבית הדין לעבודה. הליך גישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון שב להתנהל בבית הדין. ביום 30 באפריל 2019 אישר בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב באופן חלקי את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בשאלת גובה דמי הניהול שנגבו מעמיתים שהופקדו להם כספים בקרן הפנסייה הכללית עקב הפקדה מצטברת בקרן הפנסייה המקיפה העולה על התקרה הקבועה לכך בחוק ודחה את יתר טענות המבקשים. הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל עמית שבמהלך התקופה שמיום 12 בדצמבר 2009 ועד ליום 30 באפריל 2019 נפתחה עבורו קרן פנסייה כללית, לאחר שחצה את תקרת ההפקדות הסטטוטורית בקרן הפנסייה המקיפה, ושחויב, באופן אוטומטי ובלא שנמסרה לו הודעה על כך, בדמי הניהול המקסימליים האפשריים על פי דין בגין הפקדותיו לקרן הכללית, זאת, אף שבהתאם להסדר הנחות שהיה בתוקף בעניינו הוא היה זכאי להנחה בדמי הניהול בקרן המקיפה. לאחר ההחלטה בבקשת האישור, התחדשו הליכי הגישור בין הצדדים. בינואר 2020 הוגשה לבית הדין האזורי בקשה לאישור הסדר פשרה. ביולי 2020 הגיש היועמ"ש את עמדתו ביחס להסדר הפשרה, לפיה אין מקום לאשר את הסדר הפשרה במתכונתו הנוכחית וכי יש להורות על תיקונו בהתאם להערותיו. באוגוסט 2020 ניתן על ידי בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תוקף של פסק דין להסכם הפשרה וכן נפסקו לתובע ולבאי כוחו גמול ושכר טרחה.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

להלן סיכום נתוני תביעות משפטיות:

<u>הסכום הנתבע באלפי ש"ח</u>	<u>כמות תביעות</u>	<u>סוג תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:</u>
-	-	צוין סכום המתייחס לחברה
-	-	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה
-	1	לא צוין סכום התביעה
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
315,900	3	צוין סכום המתייחס לחברה
1,398,650	5	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה
-	5	לא צוין סכום התביעה
-	-	<u>תביעות מהותיות אחרות</u>

סכום ההפרשה הכולל עבור התביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל ליום 30 בספטמבר 2020 וליום 31 בדצמבר 2019 מסתכם בכ-4 מיליוני ש"ח.

ביאור 12 - אירועים מהותיים לאחר תאריך הדוחות הכספיים

חלוקת דיבידנד

ביום 25 בנובמבר 2020 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 85 מיליוני ש"ח.

החלטת הדירקטוריון התקבלה לאחר שהובאו בחשבון התוצאות הכספיות, סכום העודפים הראויים לחלוקה, נבחנו עודפי הון ועמידה בהוראות תקנות הפיקוח בדבר הון עצמי המזערי הנדרש של החברה, כמו כן דירקטוריון החברה בחר את עמידתה במבחן הרווח ובמבחן יכולת הפירעון הקבועים בסעיף 203 (א) לחוק החברות. לאחר בחינה זו אישר הדירקטוריון את העמידה במבחן החלוקה.

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25 בנובמבר, 2020

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25 בנובמבר, 2020

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוחות כספיים ביניים

ליום

30 בספטמבר 2020

(בלתי מבוקרים)

תוכן עניינים

2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	דוח על המצב הכספי ביניים
4	דוח הכנסות והוצאות ביניים
5	דוח תנועה בקרן הפנסיה ביניים
6	ביאור 1 - כללי
6	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית
7	ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים
8	ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה
10	ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי
11	ביאור 6 - דמי ניהול
11	ביאור 7 - התחייבויות תלויות

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה (להלן – "הקרן"), המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן – "החברה המנהלת"), הכוללת את הדוח על המצב הכספי הביניים ליום 30 בספטמבר 2020, את הדוחות ביניים על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת אחראים לעריכה ולהצגה נאותה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – "הנחיות הממונה") ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ולתקנות שהותקנו מכוחו (להלן – "התקנות"). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין לנו מחווים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

סומך חייקין
רואי חשבון

25 בנובמבר, 2020

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ביאור
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,661,447	3,002,851	3,751,670	רכוש שוטף
547,566	615,704	880,863	מזומנים ושווי מזומנים
3,209,013	3,618,555	4,632,533	חייבים ויתרות חובה
11,597,465	10,888,107	12,168,231	השקעות פיננסיות
32,515,050	30,876,959	33,256,439	נכסי חוב סחירים
12,068,010	10,824,515	13,301,371	נכסי חוב שאינם סחירים
13,896,834	12,715,441	14,033,931	מניות
70,077,359	65,305,022	72,759,972	השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
445,955	394,352	488,445	נדל"ן להשקעה
73,732,327	69,317,929	77,880,950	סך כל הנכסים
458,361	429,143	402,849	זכאים ויתרות זכות
			התחייבויות פנסיוניות:
60,180,962	57,323,184	62,640,616	התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
9,080,128	7,779,808	9,269,171	התחייבויות לעמיתים פעילים
69,261,090	65,102,992	71,909,787	התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים
			סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
25,556	26,445	24,095	התחייבויות למקבלי קצבה:
2,411,878	2,413,455	2,322,551	התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
1,593,169	1,342,145	3,240,019	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
4,030,603	3,782,045	5,586,665	התחייבויות לפנסיונרים
			סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
(25,225)	3,749	(33,577)	עודף (גירעון) אקטוארי:
7,498	-	15,226	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
(17,727)	3,749	(18,351)	עודף אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
73,273,966	68,888,786	77,478,101	סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
73,732,327	69,317,929	77,880,950	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
			סך כל ההתחייבויות

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 25 בנובמבר, 2020

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2019	2019	2020	2019	2020	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	ביאור
(45,473)	(17,477)	(22,219)	(43,456)	(125,026)	הכנסות (הפסדים)
					מזומנים ושווי מזומנים
					מה שקעות:
638,191	106,287	177,123	504,578	105,190	מנכסי חוב סחירים
1,759,139	204,914	547,352	1,422,275	780,092	מנכסי חוב שאינם סחירים
1,815,564	357,065	601,835	1,241,728	(1,175,024)	ממניות
3,248,596	34,069	1,422,115	1,972,840	319,660	מהשקעות אחרות
75,494	8,379	3,605	17,764	3,651	מנדליין להשקעה
7,536,984	710,714	2,752,030	5,159,185	33,569	סך הכל הכנסות מהשקעות
706	944	177	917	3,581	הכנסות אחרות
7,492,217	694,181	2,729,988	5,116,646	(87,876)	סך כל ההכנסות (הפסדים)
					הוצאות
317,745	81,528	81,076	235,067	234,807	דמי ניהול
93,375	24,792	31,690	66,509	87,055	הוצאות ישירות
25,674	7,217	9,301	17,039	24,306	מסים
436,794	113,537	122,067	318,615	346,168	סך כל ההוצאות
7,055,423	580,644	2,607,921	4,798,031	(434,044)	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה

6

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2019	2019	2019	2020	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
59,577,599	66,676,222	73,265,870	59,577,599	73,273,966	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת התקופה
					תקבולים:
8,658,813	2,274,080	2,323,437	6,374,176	6,528,123	תקבולים מדמי גמולים
4,174	657	671	3,377	2,899	תקבולים מדמי סליקה
(1,007)	(250)	(220)	(764)	(677)	חלקם של מבטחי משנה בתקבולים מדמי גמולים
8,661,980	2,274,487	2,323,888	6,376,789	6,530,345	סך כל התקבולים, נטו
					תשלומים:
					תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה
445	110	118	337	333	תשלומי פנסיית זקנה
241	65	23	189	131	תשלומי פנסיית נכות
1,078	271	275	811	811	תשלומי פנסיית שאירים
					תשלומים למקבלי קצבה קיימים
45,889	11,457	11,361	34,458	34,150	תשלומי פנסיית זקנה
83,190	19,158	15,651	62,970	50,082	תשלומי פנסיית נכות
48,183	12,139	13,165	36,360	37,683	תשלומי פנסיית שאירים
					תשלומים לפנסיונרים
26,959	7,433	28,511	17,846	75,638	תשלומי פנסיית זקנה
67,217	19,044	34,136	48,388	89,087	תשלומי פנסיית נכות
7,059	2,234	4,123	4,956	10,683	תשלומי פנסיית שאירים
					תשלומים אחרים
1,059,297	257,510	263,746	765,907	745,359	פדיונות
1,339,558	329,421	371,109	972,222	1,043,957	סך כל התשלומים
					העברות צבירה לקרן
171,861	44,018	90,112	118,210	206,337	העברות מחברות ביטוח
1,772,864	432,959	578,431	1,312,823	1,436,873	העברות מקרנות פנסיה חדשות
710,494	41,468	63,194	93,576	445,665	העברות מקופות גמל
					העברות צבירה מהקרן
176,741	37,175	30,136	143,227	85,521	העברות לחברות ביטוח
3,014,957	756,187	976,782	2,169,094	2,683,134	העברות לקרנות פנסיה חדשות
144,999	38,229	73,288	103,699	168,429	העברות לקופות גמל
(681,478)	(313,146)	(348,469)	(891,411)	(848,209)	העברות צבירה, נטו
7,055,423	580,644	2,607,921	4,798,031	(434,044)	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
73,273,966	68,888,786	77,478,101	68,888,786	77,478,101	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף התקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ביאור 1 - כללי

- א. הראל פנסיה (להלן - הקרן) הינה קרן פנסיה חדשה מקיפה כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005. הקרן מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה, של הראל השקעות ב בטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- ב. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצנת ליום 30 בספטמבר 2020, ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - הדוחות הכספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הקרן ליום 31 בדצמבר 2019 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).
- ג. הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 25 בנובמבר 2020.
- ד. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן
- השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.
- ה. ביום 11 בנובמבר 2019 אושר על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה) תיקון תקנון הקרן. השינוי העיקרי במסגרת התיקון הוא שינוי מודל מסלולי ההשקעה תלוי גיל של הקרן (מסלולי ברירת המחדל) כך שבמקום מסלולים המיועדים לעמיתים בהתאם לשנת לידתם בטווח של עשר שנים (ילידי שנות ה-50, ילידי שנות ה-60 וכו') יופעלו שלושה מסלולי ההשקעה בהם מדיניות ההשקעה תיקבע בהתאם לגילם של העמיתים (מסלול לגילאי 50 ומטה, גילאי 50 עד 60 וגילאי 60 ומעלה). עמית שלא יבחר מסלול יצורף למסלול ברירת מחדל המתאים לגילו ויועבר בין המסלולים כאשר יגיע לגיל הרלוונטי. כמו כן, עמית רשאי לעבור למסלול השקעה במסגרת המודל שאינו מתאים לגילו או להישאר במסלול כאמור. השינוי נכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2020.
- ו. התפרצות נגיף הקורונה
- בעקבות התפרצות נגיף הקורונה, נרשמו במהלך הרבעון הראשון ירידות חריגות במדדי המניות הסחורות והאג"ח המובילים בעולם ובישראל אשר גרמו להפסדי השקעות. במהלך הרבעונים השני והשלישי נרשמו עליות שיערים במדדי השוק בארץ ובעולם ובעקבותיהם רשמה הקרן רווחי השקעות אשר מיתנו את הירידות מרבעון ראשון.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

- א. הדוחות הכספיים ביניים ערוכים בהתאם לכללים חשבונאים מקובלים לעריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים כפי שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

- ב. להלן פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר של ארצות הברית

שער החליפין היציג של דולר ארה"ב	המדד הידוע
%	%

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום:

30 בספטמבר 2020	(0.60)	(0.43)
30 בספטמבר 2019	0.50	(7.10)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום:

30 בספטמבר 2020	0.10	(0.72)
30 בספטמבר 2019	(0.69)	(2.36)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	0.30	(7.79)
--	------	--------

ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים

א. ביום 1 ביולי 2017 נכנסו לתוקף תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017 (להלן - התקנות). על פי התקנות, זקיפת התשואה של אגרות החוב המיועדות בין מקבלי קצבה לבין שאר העמיתים בקרן תעשה באופן שמגדיל את שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות למקבלי קצבה ל-60% מסך נכסיהם.

ביום 1 ביוני 2017 פורסם חוזר 2017-3-4 "כללים להגדלת שיעור זקיפת התשואה למקבלי קצבה בקרנות פנסיה חדשות", אשר מפרט את הנסיבות בהן יוגדל שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות למקבלי קצבה. על פי החוזר, אם עלה שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות לעמיתים אשר אינם מקבלים קצבה ביותר מ-1.5% בהשוואה לשיעור המינימלי האחרון שפורסם על ידי הממונה, תזקוף החברה המנהלת של הקרן את התשואה של אגרות החוב המיועדות בשיעור העולה על השיעור המינימלי האמור (60%) לנכסי מקבלי הקצבה ואשר לא יעלה על 85% מסך כל נכסי מקבלי הקצבה.

שיעור אגרות החוב שרשאית חברה מנהלת של קרן פנסיה חדשה מקיפה לרכוש נותר ללא שינוי והוא ימשיך לעמוד על 30% מסך נכסי הקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה).

עד חודש דצמבר 2003 השקיעה הקרן באגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" הנושאות ריבית ריאלית בשיעור שנתי של 5.05%. לאחר מועד זה, הקרן משקיעה באגרות חוב מיועדות חדשות הנושאות ריבית ריאלית בשיעור שנתי של 4.86%.

נכסי חוב שאינם סחירים (למעט אגרות חוב מיועדות) נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לציטוט שער המתקבל מהחברה הזוכה במכרז.

אגרות חוב מיועדות נמדדות לפי עלות מותאמת או לפי העלות המופחתת המותאמת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

ב. הרכב:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2019	2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
21,520,996	20,376,502	23,486,453		אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ערד (*)
				נכסי חוב אחרים:
698,965	693,246	481,002		אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה
115,722	145,997	89,109		פקדונות בבנקים
216,978	197,521	262,211		הלוואות לעמיתים
9,962,389	9,463,693	8,937,664		הלוואות לאחרים
10,994,054	10,500,457	9,769,986		
32,515,050	30,876,959	33,256,439		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

(*) הרכב אגרות חוב מיועדות:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר				
2019	2019	2019	2020			
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים		
27.68	19,208,820	27.87	18,166,401	27.99	20,164,442	נכסי עמיתים שאינם מקבלי קצבה
58.62	2,294,022	59.24	2,192,123	60.22	3,304,274	נכסי מקבלי קצבה
29.33	21,502,842	29.55	20,358,524	30.27	23,468,716	סך הכל
68.38	18,154	69.02	17,978	70.43	17,737	אגרות חוב לזכאים קיימים
29.35	21,520,996	29.57	20,376,502	30.29	23,486,453	סך הכל אגרות חוב מיועדות מסוג ערד

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה

א. התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
5,055	5,075	5,144	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
4,195	5,062	2,592	התחייבויות לנכים
16,088	16,153	16,121	התחייבויות לשאיירי מבוטח
-	-	-	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
218	155	238	עתודה לזכאים קיימים לפנסיה
25,556	26,445	24,095	סך ההתחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
738,315	735,248	717,827	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
588,725	574,255	540,892	התחייבויות לנכים
842,729	834,682	870,857	התחייבויות לשאיירי מבוטח
53,788	68,139	21,051	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
47,290	48,433	42,608	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
107,700	119,377	98,053	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
10,681	11,035	9,177	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
22,650	22,286	22,086	עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,411,878	2,413,455	2,322,551	סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
699,649	696,745	680,119	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
580,650	566,107	533,689	התחייבויות לנכים
819,752	812,568	847,235	התחייבויות לשאיירי מבוטח
52,621	66,675	20,591	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
46,264	47,393	41,678	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
105,364	116,813	95,912	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
10,449	10,798	8,977	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
23,140	22,880	22,272	עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,337,889	2,339,979	2,250,473	סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים-בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה (המשך)

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים (המשך)

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2019	2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
38,666	38,503	37,708	
8,075	8,148	7,203	
22,977	22,114	23,622	
1,167	1,464	460	
1,026	1,040	930	
2,336	2,564	2,141	
232	237	200	
(490)	(594)	(186)	
73,989	73,476	72,078	

התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
התחייבויות לנכים
התחייבויות לשאיירי מבוטח
התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
עתודה למקבלי קצבה קיימים
סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

ג. התחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2019	2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
573,090	472,993	1,735,429	
280,106	259,029	488,063	
107,902	91,390	193,207	
355,486	314,090	489,510	
85,615	70,327	84,071	
148,710	115,969	197,089	
28,333	14,752	20,611	
13,927	3,595	32,039	
1,593,169	1,342,145	3,240,019	

התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
התחייבויות לנכים
התחייבויות לשאיירי מבוטח
התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
עתודה לפנסיונרים
סך ההתחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2019	2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
531,942	437,805	1,671,791	
265,477	245,744	467,788	
104,130	87,595	184,601	
338,628	298,781	468,758	
81,555	66,899	80,507	
141,658	110,316	188,734	
26,989	14,033	19,737	
13,039	3,242	30,806	
1,503,418	1,264,415	3,112,722	

התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
התחייבויות לנכים
התחייבויות לשאיירי מבוטח
התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
עתודה לפנסיונרים
סך ההתחייבויות לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה (המשך)

ג. התחייבויות לפנסיונרים (המשך)

התחייבויות לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2019	2019	2020		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
41,148	35,188	63,638		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
14,629	13,285	20,275		התחייבויות לנכים
3,772	3,795	8,606		התחייבויות לשאיירי מבוטח
16,858	15,309	20,752	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
4,060	3,428	3,564	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
7,052	5,653	8,355		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
1,344	719	874		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
888	353	1,233		עתודה לפנסיונרים
89,751	77,730	127,297		סך ההתחייבויות לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום				א. עודף (גירעון) דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן
	31 במרס 2020	30 ביוני 2020	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח	
(0.03)	(0.09)	0.01	(0.04)	(33,577)	
-	-	0.04	0.31	71	זכאים קיימים לפנסיה
0.75	-	-	0.35	7,411	מקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים
-	-	-	-	-	מקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים
-	(1.60)	-	0.26	7,744	פנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה
0.09	(1.84)	0.26	-	-	פנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ביאור 6 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2019	2020	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
173,503	44,808	41,520	128,827	119,755
126,924	32,283	33,327	93,789	97,465
300,427	77,091	74,847	222,616	217,220
17,318	4,437	6,229	12,451	17,587
317,745	81,528	81,076	235,067	234,807

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים
דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

דמי ניהול ממקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

סך הכל הוצאות דמי ניהול

ב. שיעורי דמי ניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2019	2020	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
%	%	%	%	%
6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
2.01	1.99	1.80	2.03	1.85
0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
0.20	0.20	0.19	0.20	0.19
0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
0.50	0.50	0.45	0.50	0.46

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת
רשאית לגבות על פי הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה
החברה המנהלת בפועל

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שנתיים שהחברה
המנהלת רשאית לגבות על פי
הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה
החברה המנהלת בפועל (במונחים
שנתיים)

דמי ניהול ממקבלי קצבה (*):

שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה
המנהלת רשאית לגבות על פי
הוראות הדין
שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע
שגבתה החברה המנהלת בפועל
(במונחים שנתיים)

(*): עבור מקבלי קצבה החל מ-1 בינואר 2004. מוזכאים קיימים לפנסיה לא נגבים דמי ניהול.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכונים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים ביניים של החברה המנהלת ליום 30 בספטמבר 2020.

הראל פנסיה וגמל בע"מ

הראל פנסיה

קרן פנסיה חדשה מקיפה

דין וחשבון ומאזן אקטוארי

ליום 30.09.2020

ענת קנטור
אקטוארית ממונה
נובמבר 2020

3.....	הצהרת אקטואר	.1
4.....	מאזן אקטוארי	.2
6.....	פירוט התחייבות למקבלי קצבה	.3
10.....	עודף (גירעון) אקטוארי	.4
17.....	הערות והבהרות	.5
18.....	נספחים סטטיסטיים –	.6

1. הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "הראל פנסיה" ליום 30 בספטמבר 2020.

החל מאפריל 2017 אני האקטוארית הממונה של הקרן ואני עובדת כאקטוארית בחברה המנהלת של הקרן החל ממרץ 2015. אין לי או לקרובי משפחה שלי קשר אחר עם הקרן או החברה המנהלת.

אני מצהירה ומאשרת כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לעריכת מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי:

א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.

ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף קטן א, וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.

ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדוח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

לפי מיטב ידיעתי והערכתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 30 בספטמבר 2020, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

_____	<u>ענת קנטור</u>	<u>אקטואר ממונה</u>	<u>25/11/2020</u>
חתימה	שם האקטואר	תפקיד	תאריך

2. מאזן אקטוארי

הראל פנסיה - קרן פנסיה - זכויות צבורות מאזן אקטוארי 30/09/2020 באלפי ש"ח (דוח נומינלי/לא מתואם)			
ליום <u>31/12/2019</u>	ליום <u>30/06/2020</u>	ליום <u>30/09/2020</u>	ביאור
<u>73,732,327</u>	<u>73,625,903</u>	<u>77,880,950</u>	
458,361	360,033	402,849	סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי זכאים ויתרות זכות התחייבויות פנסיוניות:
			התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה: התחייבויות לעמיתים פעילים התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
60,180,962	59,227,843	62,640,616	
<u>9,080,128</u>	<u>8,764,170</u>	<u>9,269,171</u>	
69,261,090	67,992,013	71,909,787	סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה התחייבויות למקבלי קצבה:
25,556	25,293	24,095	א3 התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
2,411,878	2,354,867	2,322,551	ב3 התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
<u>1,593,169</u>	<u>2,884,826</u>	<u>3,240,019</u>	ג3 התחייבות לפנסיונרים
4,030,603	5,264,986	5,586,665	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
(25,225)	8,602	(33,577)	א4 עודף (גרעון) אקטוארי
<u>7,498</u>	<u>269</u>	<u>15,226</u>	ב4 עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
(17,727)	8,871	(18,351)	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
			סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
73,273,966	73,265,870	77,478,101	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
<u>73,732,327</u>	<u>73,625,903</u>	<u>77,880,950</u>	סך כל ההתחייבויות

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות :

זכאים קיימים לפנסיה - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה מלפני 31 לדצמבר 2003.

מקבלי קצבה קיימים - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2004 עד 31 בדצמבר 2017.

פנסיונרים - פנסיונרים של זקנה, שארים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2018.

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה (לפני חלוקת עודף רבעון אחרון) - סכום הצבירה למועד המאזן שהצטבר בגין העמיתים הפעילים והבלתי פעילים.

עודף (גירעון) אקטוארי - עודף או גירעון לרבעון האחרון בלבד שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמיתי הקרן. עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן מדי רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף למקבלי הקצבה בקרן בכל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

3. פירוט התחייבות למקבלי קצבה**א. התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה**

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2019	30/06/2020	30/09/2020	
5,055	4,901	5,144	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
4,195	3,855	2,592	התחייבויות לנכים
16,088	16,261	16,121	התחייבויות לשארי מבוטח
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
0	26	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
218	250	238	עתודה לזכאים קיימים לפנסיה
25,556	25,293	24,095	סך כל ההתחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
(9)	3	(10)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	10	71	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית

ג. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים**מקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים**

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2019	30/06/2020	30/09/2020	
699,649	688,345	680,119	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
580,650	555,123	533,689	התחייבויות לנכים
819,752	839,806	847,235	התחייבויות לשאר מבוטח
52,621	31,718	20,591	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
46,264	43,440	41,678	התחייבויות עבור תביעות לשאר מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
105,364	99,790	95,912	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
10,449	9,948	8,977	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאר מבוטח
23,140	13,687	22,272	עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,337,889	2,281,857	2,250,473	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כללי
(798)	261	(972)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
7,421	0	7,411	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
133,480	129,072	126,991	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"ג

מקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2019	30/06/2020	30/09/2020	
38,666	38,134	37,708	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
8,075	7,964	7,203	התחייבויות לנכים
22,977	23,058	23,622	התחייבויות לשאר מבוטח
1,167	705	460	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,026	966	930	התחייבויות עבור תביעות לשאר מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
2,336	2,220	2,141	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
232	221	200	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאר מבוטח
(490)	(258)	(186)	עתודה למקבלי קצבה קיימים
73,989	73,010	72,078	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה
(25)	8	(32)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
4,337	4,252	4,196	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"ג

ג. התחייבויות עבור פנסיונרים - כללי

פנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2019	30/06/2020	30/09/2020	
531,942	1,523,554	1,671,791	התחייבויות לזקנה ושארי זקנה
265,477	391,543	467,788	התחייבויות לנכים
104,130	159,476	184,601	התחייבויות לשארי מבוטח
338,628	421,759	468,758	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
81,555	84,664	80,507	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
141,658	165,198	188,734	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
26,989	22,614	19,737	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
13,039	10,632	30,806	עתודה לפנסיונרים
1,503,418	2,779,440	3,112,722	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
(514)	325	(1,336)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	7,744	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
76,026	115,764	130,310	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.42%	0.42%	ד"נ

פנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2019	30/06/2020	30/09/2020	
41,148	52,604	63,638	התחייבויות לזקנה ושארי זקנה
14,629	16,268	20,275	התחייבויות לנכים
3,772	6,626	8,606	התחייבויות לשארי מבוטח
16,858	17,523	20,752	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
4,060	3,518	3,564	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
7,052	6,863	8,355	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
1,344	940	874	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
888	1,044	1,233	עתודה לפנסיונרים
89,751	105,386	127,297	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - הלכה
(31)	12	(55)	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
77	259	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
4,615	5,311	6,460	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"נ

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

התחייבויות לזקנה ושאר זקנה - התחייבויות בגין קצבאות זקנה ולשאר זקנה פוטנציאלים של פנסיונרים של זקנה וכן התחייבויות בגין קצבאות עבור שארי פנסיונרים של זקנה שנפטרו.

התחייבויות לנכים - התחייבויות בגין קצבאות נכים עד לגיל פרישה, כולל הפקדות פנסיוניות בגין תקופת הנכות (שחרור מפרמיה) והתחייבות לשאר פוטנציאלים של נכים.

התחייבויות לשארי מבוטח - התחייבויות בגין קצבאות לשאר (בני זוג ויתומים) של עמיתים פעילים, עמיתים לא פעילים ונכים שנפטרו עם שאירים.

התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - התחייבויות בגין תביעות שארים ונכות שאירעו אך טרם דווחו לחברה עד תאריך הדוח. התחייבות לשארי נכים ושאר פנסיונר נרשמה תחת IBNR לשארי מבוטח.

התחייבויות עבור תביעות תלויות - התחייבויות בגין תביעות שארים ונכות שדווחו לחברה עד תאריך הדוח וטרם אושרו ובנוסף תביעות נכות בהפסקת תשלום עם הסתברות לחזרה לתשלום. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת תביעות תלויות לשארי מבוטח.

עתודה לפנסיונרים/מקבלי קצבה קיימים/זכאים קיימים - עתודה בגין שינויים בתשואה על נכסי הקרן המשמשים לכיסוי התחייבויות הקרן כלפי מקבלי הקצבה ובגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון. גובה העתודה יהיה עד 1% בערך מוחלט מסך ההתחייבויות. כל חריגה מעבר ל-1% בערך מוחלט, תיזקף באמצעות עודף או גירעון תשואתי למקבלי הקצבה.

4. עודף (גירעון) אקטוארי1.א. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
	31/12/2019	31/03/2020	30/06/2020		
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.11	0.03	0.04	0.05	36,226	א. מקרי מוות – מבוטחים
(0.00)	(0.00)	0.00	(0.00)	(827)	ב. מקרי מוות – פנסיית זקנה ושאיירים
(0.02)	0.00	0.00	(0.01)	(4,696)	ג. מקרי מוות – נכים
(0.06)	(0.08)	(0.00)	(0.03)	(26,576)	ד. יציאה לנכות
(0.07)	0.00	(0.02)	(0.05)	(36,996)	ה. חזרה מנכות
(0.00)	(0.00)	0.00	0.00	(220)	ו. ביטוח משנה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ז. פרישות במהלך השנה
(0.01)	(0.02)	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
0.01	(0.02)	(0.01)	0.00	(488)	י. סך הגורמים האחרים
(0.03)	(0.09)	0.01	(0.04)	(33,577)	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

2.א. סך הגירעון לרבעון המסתיים ב-30 בספטמבר 2020 הוא בגובה 33.6 מיליון ש"ח ומהווה גירעון של 0.043% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך.

3.א. לפי חוזר 3-3-2017 הקרן מעדכנת את היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות מדי רבעון בהתאם לעודף (גירעון) שנבע באותו רבעון.

איזון דמוגרפי נדרש בגין הרבעון הנוכחי :

עמיתי הקרן- הפחתה של 0.043% ליתרות הצבורות.
מקבלי קצבאות - הפחתה של 0.043% לפנסיה.

4.א. פירוט שינויים מהותיים בדוח –

חישוב העודף (גירעון) דמוגרפי מתבצע מדי רבעון, דוח התנועה מוצג לפי צפי על בסיס הנחות שהיו בתוקף במאזן הרבעוני הקודם, כאשר כל שינוי שנבע משינויי הנחות שהיו במהלך הרבעון, יבוא לידי ביטוי בסעיף ח' בטבלה לעיל.

ברבעון זה קיים עודף בגובה 0.05% מסעיף מקרי מוות מבוטחים שמתקזז עם גירעון בגובה 0.08% הנובע מסעיפי הנכות.

ב.1. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה והתנועה בעתודה

זכאים קימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2019	31/03/2020	30/06/2020	30/09/2020	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.24	0.86	0.93	1.00	250	עתודה לזכאים קיימים לתחילת התקופה
0.00	0.00	0.00	0.01	2	גורמים אחרים
5.32	(0.57)	1.78	(0.22)	(52)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
(4.54)	0.64	(1.68)	0.46	109	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0.00	0.00	(0.04)	(0.30)	(71)	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
0.86	0.93	1.00	1.00	238	עתודה לזכאים קיימים לסוף התקופה
0.00	0.00	0.04	0.31		עודף (גרעון) למעד החלוקה

למקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2019	31/03/2020	30/06/2020	30/09/2020	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.75	1.00	0.42	0.60	13,687	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
0.02	(0.00)	0.00	0.00	84	גורמים אחרים
6.93	(1.52)	2.39	0.10	2,319	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
(5.69)	0.91	(2.20)	0.61	13,593	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(0.71)	0.00	0.00	(0.33)	(7,411)	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
1.00	0.42	0.60	1.00	22,272	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.75	0.00	0.00	0.35		עודף (גרעון) למעד החלוקה

למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2019	31/03/2020	30/06/2020	30/09/2020	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
(0.17)	(0.66)	(0.13)	(0.35)	(258)	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
(0.01)	0.00	0.00	0.00	(1)	גורמים אחרים
5.61	(0.35)	2.02	(0.52)	(377)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
(5.91)	0.90	(2.24)	0.62	450	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(0.66)	(0.13)	(0.35)	(0.26)	(186)	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
	31/12/2019	31/03/2020	30/06/2020		
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
(1.00)	0.87	(1.00)	0.38	10,632	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
0.00	0.00	(0.01)	0.00	112	גורמים אחרים
1.98	(2.96)	1.41	0.88	27,180	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
(0.22)	(0.02)	(0.08)	0.02	626	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0.00	1.48	0.00	(0.25)	(7,744)	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
0.87	(1.00)	0.38	1.00	30,806	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
0.00	(1.60)	0.00	0.26		עודף (גרעון) למעד החלוקה

לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
	31/12/2019	31/03/2020	30/06/2020		
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
(1.00)	1.00	(1.00)	1.00	1,044	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
0.00	0.00	(0.01)	0.01	11	גורמים אחרים
2.28	(3.66)	2.21	0.12	152	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
(0.18)	(0.02)	(0.09)	0.02	26	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(0.09)	1.70	(0.25)	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
1.00	(1.00)	1.00	0.98	1,233	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
0.09	(1.84)	0.26	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

2.ב. החל מינואר 2018, בהתאם לחוזר 3-3-2017, נספח 2, סעיף 1.ד.ג, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונזקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הפנסיות בגין עודף תשואתי של שנת 2020 ייעשה רק החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2021, כלומר בפנסיה המשולמת ב-1 למאי 2021.

אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.

3.ב. להלן העדכונים של עודף (גירעון) תשואתי בגין הרבעון הנוכחי שייעשו בתשלום הפנסיה בגין אפריל 2021:

3.א. זכאים קיימים – עודף תשואתי בגובה 0.31%.

3.ב. מקבלי קצבה קיימים – "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" – 0.35%.

3.ג. מקבלי קצבה קיימים – "הלכה למקבלי קצבה קיימים" – אין.

3.ד. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה" – 0.26%.

3.ה. פנסיונרים – "הלכה למקבלי קצבה" – עודף תשואתי בגובה אין.

4. ב. פירוט התנועה בעודף

ב.4.א. זכאים קיימים

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה נמוכה ב-0.22% מהתשואה הצפויה ברבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.46% כתוצאה מעלייה משוקללת בווקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.24%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ-1% מההתחייבויות. נזקף עודף תשואתי בגובה 0.30% שהתוספת של הפנסיות בגינו בגובה 0.31% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2021 וזאת בהתאם לחוזר 2017-3-3 (ראה סעיף 4 ב.2).

ב.4.ב.

מקבלי קצבה קיימים "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה גבוהה ב-0.1% מהתשואה הצפויה ברבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.61% כתוצאה מעלייה משוקללת בווקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.71%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ-1% מההתחייבויות. נזקף עודף תשואתי בגובה 0.33% שהתוספת של הפנסיות בגינו בגובה 0.35% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2021 וזאת בהתאם לחוזר 2017-3-3 (ראה סעיף 4 ב.2).

ב.4.ג.

מקבלי קצבה קיימים "הלכה למקבלי קצבה קיימים" התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה נמוכה ב-0.52% מהתשואה הצפויה ברבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות הפנסיוניות של 0.62% כתוצאה מעלייה משוקללת בווקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.10%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.4.ד.

פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה" התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה גבוהה ב-0.88% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות של 0.02% כתוצאה מעלייה משוקללת בווקטור ריבית ההיוון ודחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2021 ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.90%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ-1% מההתחייבויות, נזקף עודף תשואתי בגובה 0.25% שהתוספת של הפנסיות בגינו בגובה 0.26% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2021 וזאת בהתאם לחוזר 2017-3-3 (ראה סעיף 4 ב.2).

ב.4.ה.

פנסיונרים – "הלכה למקבלי קצבה" התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה גבוהה ב-0.12% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות של 0.02% כתוצאה מעלייה משוקללת בווקטור ריבית ההיוון ודחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2021 ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.14%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי קצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

5. ב.

מדד לצרכן – זקיפת המדד בגין רבעון זה הינה 0.1%. בהתאם לחוזר 2017-3-1, העדכון בגין מדד לצרכן לקבוצת מקבלי הקצבה מסוג "פנסיונרים" יהיה אחת לשנה ויעודכן עבור כל שנת 2020 החל מתשלום הפנסייה בגין אפריל 2021. העדכון של המדד למקבלי קצבה קיימים וזכאים קיימים נעשה מדי חודש בחודשו.

5. הערות והבהרות**5.1. בסיסי החישוב –**

החישובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן 2017-3-6 "דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה" החל מ 31 לדצמבר 2017 וחוזר 2019-1-10 "עדכון מערך ההנחות בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח וקרנות פנסיה".

5.2. הוראות דיוח כספי לקרנות פנסיה חדשות –

ב-1 לינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 2017-3-1 "הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה" שמחליף את חוזר 2004-9 וחוזר 2017-3-3 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 2014-3-1. חוזרים אלו, בשילוב הגדלת שיעור האג"ח המיועד ל-60% לכלל אוכלוסיית מקבלי קצבה בקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה) בהתאם ל"תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), תשע"ז – 2017", (להלן: התקנות) החל מה-1 ביולי 2017, מיועדים לפתור את בעיית הגרעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיה זקנה והגרעונות בגין גביית ריסקים בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבת ההתחייבויות.

כל הפורשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלולי השקעה נפרדים וייעודיים להם, היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא יוצר גרעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות. בנוסף, תשלומי הפנסיה לקבוצת הפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018 שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

מאחר ועדכון הפנסיות בשל השינוי במדד נערך אחת לשנה בעוד זקיפת המדד להתחייבות לפנסיונרים נעשית מדי רבעון¹, הפער האקטוארי שנוצר נזקף בשלב חישוב העודף (גירעון) תשואתי של הפנסיונרים ולא בשלב הדמוגרפי לכלל הקרן².

5.3. מסד הנתונים –

5.3.1. מקבלי קצבה – על בסיס נתוני פנסיונרים ממחלקת תביעות נכון ל-30 בספטמבר 2020.

5.3.2. עמיתים – על בסיס מערכת זכויות עמיתים והתאמה לנתונים הכספיים.

5.4. עדכון תקנון – בהמשך לעדכון מודל שיפורי התמותה בהנחות ששימשו לחישוב

ההתחייבויות נכון לסוף דצמבר 2019, הנהלת הקרן, הגישה לאוצר לאישור מקדמים מעודכנים בפברואר 2020. בהתאם לחוזר פנסיה 2020-3-3 מיום 19 לאפריל 2020, ב-1 ליולי נכנס לתוקף תקנון מעודכן כאשר תחולת המקדמים המעודכנים נכנסה לתוקף רק החל מיום 1 בספטמבר 2020.

¹ סעיף 9.3(א) חוזר 2017-3-1

² תואם את ההנחיה שיצאה מרשות שוק ההון "עדכון מדד בקצבאות הפנסיונרים" מיום 12 לפברואר 2019

6. נספחים סטטיסטיים –

בהתאם להנחיית האוצר, הגדרת עמיתים פעילים ומוקפאים בנתונים הסטטיסטיים היא בהתאם לחוזר 2016-9-3 ולא לפי הגדרת התקנון הקיים. במאזן מוצגות שתי קבוצות אלו ביחד ומשתתפות באופן שווה בעודף האקטוארי.

מידע אודות עמיתי הקרן:

סה"כ	נקבה	זכר	מספר עמיתים ליום 30/09/2020	
			<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה</u>	
477,896	280,257	197,639	פעילים ³	
343,404	194,869	148,535	שאינם פעילים	
821,300	475,126	346,174	סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
			<u>מקבלי קצבה</u>	
38	20	18	זקנה ⁴	זכאים קיימים לפנסיה
54	38	16	שארים	
4	1	3	נכות	
96	59	37	סה"כ זכאים קיימים לפנסיה	
2,937	1,590	1,347	זקנה ⁴	מקבלי קצבה קיימים
2,130	1,223	907	שארים	
1,179	647	532	נכות	
6,246	3,460	2,786	סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
3,816	2228	1588	זקנה ⁴	פנסיונרים
477	275	202	שארים	
1,037	588	449	נכות	
5,330	3,091	2,239	סה"כ פנסיונרים	
832,972	481,736	351,236	סה"כ עמיתי הקרן	

³ מספר עמיתים פעילים אינו כולל מקבלי קצבת נכות הנכללים במסגרת מקבלי קצבה
⁴ כולל שארי זקנה

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה כללית (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25 בנובמבר 2020

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה כללית (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

25 בנובמבר 2020

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוחות כספיים ביניים

ליום

30 בספטמבר 2020

(בלתי מבוקרים)

תוכן עניינים

2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	דוח על המצב הכספי ביניים
4	דוח הכנסות והוצאות ביניים
5	דוח תנועה בקרן הפנסיה ביניים
6	ביאור 1 - כללי
6	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית
7	ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים
7	ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה
8	ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי
8	ביאור 6 - דמי ניהול
9	ביאור 7 - התחייבויות תלויות

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

**דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
לעמיתים של הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית**

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית (להלן – "הקרן") המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן – "החברה המנהלת"), הכולל את הדוח על המצב הכספי הביניים ליום 30 בספטמבר 2020, את הדוחות ביניים על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת אחראים לעריכה ולהצגה נאותה של מידע כספי לתקופות ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – "הנחיות הממונה") ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ולתקנות שהותקנו מכוחו (להלן – "התקנות"). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

סומך חייקין
רואי חשבון

25 בנובמבר 2020

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		ביאור	
2019	2019	2019	2020		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
67,575	73,637	97,959			רכוש שוטף
31,548	27,383	35,860			מזומנים ושווי מזומנים
99,123	101,020	133,819			חייבים ויתרות חובה
514,642	480,586	557,717			השקעות פיננסיות
280,336	263,254	294,300	3		נכסי חוב סחירים
219,515	191,816	255,401			נכסי חוב שאינם סחירים
235,789	212,847	267,714			מניות
1,250,282	1,148,503	1,375,132			השקעות אחרות
					סך כל השקעות פיננסיות
5,016	4,419	6,908			נדל"ן להשקעה
3,462	3,617	8,583			נכסי ביטוח משנה
1,357,883	1,257,559	1,524,442			סך כל הנכסים
9,374	8,853	18,959			זכאים ויתרות זכות
					התחייבויות פנסיוניות:
					התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
498,080	442,905	614,596			התחייבויות לעמיתים מבוטחים
722,886	683,206	741,453			התחייבויות לעמיתים שאינם מבוטחים
1,220,966	1,126,111	1,356,049			סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
			4		התחייבויות למקבלי קצבה:
90,043	88,584	84,519			התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
36,226	33,498	62,178			התחייבויות לפנסיונרים
126,269	122,082	146,697			סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
			5		עודף (גירעון) אקטוארי:
587	513	1,507			עודף אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
687	-	1,230			עודף אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
1,274	513	2,737			סך כל עודף אקטוארי
1,348,509	1,248,706	1,505,483			סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
1,357,883	1,257,559	1,524,442			סך כל ההתחייבויות
רם גבל	דודי לייזנר	מישל סיבוני			
סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון			

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 25 בנובמבר 2020

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2019	2019	2019	2020	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
(453)	124	(501)	(438)	(2,371)	הכנסות (הפסדים)
					ממזומנים ושווי מזומנים
					מהשקעות:
29,162	7,010	4,794	24,742	(34)	מנכסי חוב סחירים
19,672	3,043	7,057	16,655	2,347	מנכסי חוב שאינם סחירים
30,830	6,138	11,385	20,488	(21,806)	ממניות
55,322	1,121	25,587	33,310	5,335	מהשקעות אחרות
854	92	(21)	189	(24)	מנדל"ן להשקעה
135,840	17,404	48,802	95,384	(14,182)	סך כל ההכנסות (הפסדים) מהשקעות
2,430	(347)	735	879	173	הכנסות (הפסדים) אחרים
137,817	17,181	49,036	95,825	(16,380)	סך כל ההכנסות (הפסדים)
					הוצאות
7,666	2,001	2,168	5,682	6,199	דמי ניהול
1,423	357	525	1,004	1,408	הוצאות ישירות
705	153	251	342	606	מסים
9,794	2,511	2,944	7,028	8,213	סך כל ההוצאות
128,023	14,670	46,092	88,797	(24,593)	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה

6

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2020	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2020	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
1,012,422	1,179,689	1,394,875	1,012,422	1,348,509	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת התקופה
					תקבולים:
258,410	68,399	80,948	187,226	227,397	תקבולים מדמי גמולים
9	1	3	7	11	תקבולים מדמי סליקה
-	-	(3,236)	-	(9,021)	חלקם של מבטחי משנה בתקבולים מדמי גמולים
258,419	68,400	77,715	187,233	218,387	סך כל התקבולים, נטו
					תשלומים:
4,366	1,158	1,052	3,482	3,184	תשלומים למקבלי קצבה קיימים
345	77	107	210	281	תשלומי פנסיית זקנה
560	110	147	330	426	תשלומי פנסיית נכות
					תשלומי פנסיית שאירים
1,108	236	653	566	1,736	תשלומים לפנסיונרים
565	230	260	455	738	תשלומי פנסיית זקנה
113	59	101	169	218	תשלומי פנסיית נכות
					תשלומי פנסיית שאירים
9,859	2,554	2,293	7,032	6,984	תשלומים אחרים
(758)	(355)	2,093	(636)	5,978	פדיונות
17,674	4,779	2,520	12,880	7,589	סך כל התשלומים
					העברות צבירה לקרן
5,676	933	5,035	2,997	9,458	העברות מחברות ביטוח
21,311	6,123	6,509	17,688	15,428	העברות מקרנות פנסיה חדשות
9,051	707	543	3,571	6,898	העברות מקופות גמל
17,943	4,203	2,953	14,858	7,623	העברות צבירה מהקרן
35,684	8,016	12,847	25,398	36,855	העברות לחברות ביטוח
15,092	4,818	6,966	10,866	16,537	העברות לקרנות פנסיה חדשות
(32,681)	(9,274)	(10,679)	(26,866)	(29,231)	העברות לקופות גמל
128,023	14,670	46,092	88,797	(24,593)	העברות צבירה, נטו
					עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
1,348,509	1,248,706	1,505,483	1,248,706	1,505,483	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף התקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ביאור 1 - כללי

א. הראל פנסיה כללית (להלן - הקרן) הינה קרן פנסיה חדשה כללית כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.

הקרן מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה, של הראל השקעות בבטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.

ב. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 בספטמבר 2020, ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - הדוחות הכספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הקרן ליום 31 בדצמבר 2019 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).

ג. הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 25 בנובמבר 2020.

ד. שיעורי ריבית ששימשו בקביעת שווי הוגן

השווי הוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי הוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן בע"מ, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושיעורי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

ה. ביום 11 בנובמבר 2019 אושר על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה) תיקון תקנון הקרן. השינוי העיקרי במסגרת התיקון הוא שינוי מודל מסלולי ההשקעה תלוי גיל של הקרן (מסלולי ברירת המחדל) כך שבמקום מסלולים המיועדים לעמיתים בהתאם לשנת לידתם בטווח של עשר שנים (ילידי שנות ה-50, ילידי שנות ה-60 וכו') יופעלו שלושה מסלולי ההשקעה בהם מדיניות ההשקעה תיקבע בהתאם לגילם של העמיתים (מסלול לגילאי 50 ומטה, גילאי 50 עד 60 וגילאי 60 ומעלה). עמית שלא יבחר מסלול יצורף למסלול ברירת מחדל המתאים לגילו ויועבר בין המסלולים כאשר יגיע לגיל הרלוונטי. כמו כן, עמית רשאי לעבור למסלול השקעה במסגרת המודל שאינו מתאים לגילו או להישאר במסלול כאמור. השינוי נכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2020.

ו. החל מיום 1 בינואר 2020 נכנס לתוקף הסכם מבטח משנה חדש לפיו ישתתף מבטח המשנה ב-90% מעלות התביעות.

ז. התפרצות נגיף הקורונה

בעקבות התפרצות נגיף הקורונה, נרשמו במהלך הרבעון הראשון ירידות חריגות במדדי המניות הסחורות והאג"ח המובילים בעולם ובישראל אשר גרמו להפסדי השקעות. במהלך הרבעונים השני והשלישי נרשמו עליות שערים במדדי השוק בארץ ובעולם ובעקבותיהם רשמה הקרן רווחי השקעות אשר מיתנו את הירידות מרבעון ראשון.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

א. הדוחות הכספיים ביניים ערוכים בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים לעריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים כפי שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה - 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו. עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ב. להלן פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר של ארצות הברית

שער החליפין היציג של דולר ארה"ב	המדד הידוע
%	%

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום:

30 בספטמבר 2020	(0.60)	(0.43)
30 בספטמבר 2019	0.50	(7.10)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום:

30 בספטמבר 2020	0.10	(0.72)
30 בספטמבר 2019	(0.69)	(2.36)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019

0.30	(7.79)
------	--------

ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים

- א. נכסי חוב שאינם סחירים נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לציטוט שער המתקבל מהחברה הזוכה במכרז.
ב. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
19,679	19,299	17,816
3,315	4,177	3,296
1,875	1,518	2,551
255,467	238,260	270,637
280,336	263,254	294,300

נכסי חוב אחרים:
אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה

- א. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
72,689	71,838	69,340
4,363	5,469	4,061
9,369	9,114	9,523
1,886	1,538	869
-	365	-
1,594	430	250
-	-	-
142	(170)	476
90,043	88,584	84,519

התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
התחייבויות לנכים
התחייבויות לשאיירי מבוטח
התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תלויים בגין אירועי נכות
התחייבויות עבור תביעות תלויים לשאיירי מבוטח
עתודה למקבלי קצבה קיימים
סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

- ב. התחייבויות לפנסיונרים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
22,514	19,955	39,178
2,525	1,895	4,840
1,988	1,917	5,629
6,956	6,632	8,058
-	905	-
1,574	1,968	3,857
310	-	-
359	226	616
36,226	33,498	62,178

התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
התחייבויות לנכים
התחייבויות לשאיירי מבוטח
התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תלויים בגין אירועי נכות
התחייבויות עבור תביעות תלויים לשאיירי מבוטח
עתודה לפנסיונרים
סך ההתחייבויות לפנסיונרים

ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום			
	31 במרס 2020	30 ביוני 2020	30 בספטמבר 2020	31 בדצמבר 2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח
(0.21)	(0.06)	(0.02)	(0.03)	(467)
0.80	(0.40)	0.28	0.30	1,974
-	-	-	-	-
2.62	(8.38)	2.09	2.07	1,230

א. גירעון דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן
עודף (גירעון) דמוגרפי למבוטחים במסלולי
ביטוח הכוללים כיסויים ביטוחיים למקרי
מוות ונכות - מסלולים מקיפים

ב. עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה
וריבית למקבלי קצבה:
בסיסי למקבלי קצבה קיימים
בסיסי למקבלי קצבה

ביאור 6 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019	
	2020	2020	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,965	784	924	2,160	2,636
4,002	1,020	1,052	2,989	3,017
6,967	1,804	1,976	5,149	5,653
699	197	192	533	546
7,666	2,001	2,168	5,682	6,199

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי
קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים
דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

דמי ניהול ממקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

סך הכל הוצאות דמי ניהול

ביאור 6 - דמי ניהול (המשך)

ב. שיעורי דמי ניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2019	2020	2019	2020
(מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %
4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
1.15	1.15	1.15	1.15	1.16
1.05	1.05	1.05	1.05	1.05
0.37	0.37	0.32	0.38	0.32
2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
0.60	0.60	0.60	0.60	0.60
2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
0.50	0.50	0.48	0.50	0.48

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שנתיים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל (במונחים שנתיים)

דמי ניהול ממקבלי קצבה (*):

שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין עבור פנסיונרים שפרשו לפני 1 בינואר 2013

שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין עבור פנסיונרים שפרשו החל מיום 1 בינואר 2013 ואילך

שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל עבור פנסיונרים שפרשו לפני 1 בינואר 2010 שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל עבור פנסיונרים שפרשו החל מיום 1 בינואר 2010 ואילך

(*) דמי הניהול למקבלי קצבה

דמי ניהול למקבלי קצבה אשר החלו לקבל קצבה החל מ-1 בינואר 2013 ואילך, לא יעלו על 0.6% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם, מקבלי קצבה שהחלו לקבל קצבה לפני 1 בינואר 2013, לא יעלו על 2.0% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם.

על אף האמור, בהתאם לתקנון הקרן דמי הניהול ממי שהפכו לפנסיונרים החל מחודש ינואר 2010 ואילך ייגבו דמי ניהול שלא יעלו על שיעור של 0.5% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

עבור פנסיונרים שפרשו לפני שנת 2010 נגבים דמי ניהול בשיעור של 2% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכוניים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים ביניים של החברה המנהלת ליום 30 בספטמבר 2020.

הראל פנסיה וגמל בע"מ

הראל כללית

קרן פנסיה חדשה משלימה

דין וחשבון ומאזן אקטוארי

ליום 30.09.2020

ענת קנטור
אקטוארית ממונה
נובמבר 2020

תוכן עניינים

3	הצהרת אקטואר1
4	מאזן אקטוארי2
6	פירוט התחייבות למקבלי קצבה3
8	עודף (גירעון) אקטוארי4
12	הערות והבהרות5
13	נספחים סטטיסטיים6

1. הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "הראל כללית" ליום 30 בספטמבר 2020.

החל מאפריל 2017 אני האקטוארית הממונה של הקרן ואני עובדת כאקטוארית בחברה המנהלת של הקרן החל ממרס 2015. אין לי או לקרובי משפחה שלי קשר אחר עם הקרן או החברה המנהלת.

אני מצהירה ומאשרת כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לערכות מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי:

- א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.
- ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף קטן א, וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.
- ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדו"ח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

לפי מיטב ידיעתי והערכתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 30 בספטמבר 2020, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

_____	<u>ענת קנטור</u>	<u>אקטואר ממונה</u>	<u>25/11/2020</u>
חתימה	שם האקטואר	תפקיד	תאריך

2. מאזן אקטוארי

הראל כללית- קרן פנסיה משלימה - זכויות צבורות			
מאזן אקטוארי			
30/09/2020			
באלפי ש"ח (דוח נומינלי/לא מתואם)			
ליום	ליום	ליום	ביאור
<u>31/12/2019</u>	<u>30/06/2020</u>	<u>30/09/2020</u>	
-			
<u>1,357,883</u>	<u>1,409,291</u>	<u>1,524,442</u>	סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי
9,374	14,416	18,959	זכאים ויתרות זכות
			התחייבויות פנסיוניות:
			<u>התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:</u>
498,080	547,383	614,596	התחייבויות לעמיתים מבוטחים
<u>722,886</u>	<u>704,561</u>	<u>741,453</u>	התחייבויות לעמיתים שאינם מבוטחים
1,220,966	1,251,944	1,356,049	סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
			-
			<u>התחייבויות למקבלי קצבה:</u>
90,043	87,250	84,519	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
<u>36,226</u>	<u>53,321</u>	<u>62,178</u>	התחייבויות לפנסיונרים
126,269	140,571	146,697	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
			עודף (גרעון) אקטוארי
587	1,321	1,507	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
<u>687</u>	<u>1,039</u>	<u>1,230</u>	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
1,274	2,360	2,737	סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
1,348,509	1,394,875	1,505,483	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
<u>1,357,883</u>	<u>1,409,291</u>	<u>1,524,442</u>	סך כל ההתחייבויות

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

מקבלי קצבה קיימים - פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה עד 31 לדצמבר 2017.

פנסיונרים – פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1 בינואר 2018.

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה (לפני חלוקת עודף רבעון אחרון) - סכום הצבירה למועד המאזן שהצטבר בגין העמיתים המבוטחים (רכשו מסלולי ביטוח) ושאינם מבוטחים ("מסלול יסודי").

עודף (גירעון) אקטוארי - עודף או גירעון לרבעון האחרון בלבד שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמיתי הקרן. עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן מדי רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף למקבלי הקצבה בקרן כל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

3. פירוט התחייבות למקבלי קצבה

א. התחייבות עבור מקבלי קצבה קיימים

ליזם	ליזם	ליזם	באלפי שז
31/12/2019	30/06/2020	30/09/2020	
72,689	71,302	69,340	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
4,363	4,544	4,061	התחייבויות לנכים
9,369	9,772	9,523	התחייבויות לשאר מבוטח
1,886	1,198	869	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות לשאר מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,594	816	250	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאר מבוטח
142	(382)	476	עתודה למקבלי קצבה קיימים
90,043	87,250	84,519	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כללי
(63)	19	12	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
5,084	4,978	4,754	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.56%	0.56%	0.56%	דמי ניהול

ב. התחייבות עבור פנסיונרים

ליזם	ליזם	ליזם	באלפי שז
31/12/2019	30/06/2020	30/09/2020	
22,514	33,340	39,178	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
2,525	5,060	4,840	התחייבויות לנכים
1,988	2,898	5,629	התחייבויות לשאר מבוטח
6,956	7,540	8,058	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	1426	0	התחייבויות עבור תביעות לשאר מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,574	2,529	3,857	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
310	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאר מבוטח
359	528	616	עתודה לפנסיונרים
36,226	53,321	62,178	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
8	39	44	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
687	1,039	1,230	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
1,828	2,533	3,029	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.46%	0.46%	דמי ניהול

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

התחייבויות לזקנה ושארי זקנה - התחייבויות בגין קצבאות זקנה ולשאירים פוטנציאליים של פנסיונרים של זקנה וכן התחייבויות בגין קצבאות עבור שארי פנסיונרים של זקנה שנפטרו.

התחייבויות לנכים - התחייבויות בגין קצבאות נכים עד לגיל פרישה, כולל הפקדות פנסיוניות בגין תקופת הנכות (שחרור מפרמיה) והתחייבות לשאירים פוטנציאליים של נכים.

התחייבויות לשארי מבוטח - התחייבויות בגין קצבאות לשאירים (בני זוג ויתומים) של עמיתים פעילים, עמיתים לא פעילים ונכים שנפטרו עם שאירים.

התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - התחייבויות בגין תביעות שארים ונכות שאירעו אך טרם דווחו לחברה עד תאריך הדוח. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת IBNR לשארי מבוטח.

התחייבויות עבור תביעות תלויות - התחייבויות בגין תביעות שארים ונכות שדווחו לחברה עד תאריך הדוח וטרם אושרו ובנוסף תביעות נכות בהפסקת תשלום עם הסתברות לחזרה לתשלום. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת תביעות תלויות לשארי מבוטח

עתודה לפנסיונרים/מקבלי קצבה קיימים - עתודה בגין שינויים בתשואה על נכסי הקרן המשמשים לכיסוי התחייבויות הקרן כלפי מקבלי הקצבה ובגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון. גובה העתודה יהיה עד 1% בערך מוחלט מסך ההתחייבויות. כל חריגה מעבר ל-1% בערך מוחלט, תיזקף באמצעות עודף או גירעון תשואתי למקבלי הקצבה.

4. עודף (גירעון) אקטוארי

א.1. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי לכלל עמיתי הקרן

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
	31/12/2019	31/03/2020	30/06/2020		
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
(0.02)	0.00	(0.01)	(0.01)	(79)	ב. מקרי מוות – פנסיות זקנה ושאימים
0.00	-	-	-	-	ז. פרישות במהלך השנה
(0.11)	0.00	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
(0.09)	(0.06)	(0.01)	(0.02)	(388)	י. סך הגורמים האחרים
(0.21)	(0.06)	(0.02)	(0.03)	(467)	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

א.2. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי לעמיתים במסלולי ביטוח

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
	31/12/2019	31/03/2020	30/06/2020		
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
1.04	0.16	0.20	0.16	1,048	א. מקרי מוות – מבוטחים
0.05	0.01	(0.06)	(0.11)	(729)	ג. מקרי מוות – נכים
(0.14)	(0.31)	0.39	0.38	2,505	ד. יציאה לנכות
0.10	0.08	(0.14)	0.04	235	ה. חזרה מנכות
(0.17)	(0.25)	(0.10)	(0.17)	(1,143)	ו. ביטוח משנה
0.00	(0.02)	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
(0.09)	(0.07)	(0.01)	0.00	58	י. סך הגורמים האחרים
0.80	(0.40)	0.28	0.30	1,974	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

- א.3. עודף (גירעון) דמוגרפי לכלל עמיתי הקרן (מסלול "יסוד" + מסלול מקיף) – סך הגירעון המצטבר לרבעון המסתיים ב-30 בספטמבר 2020 הוא בגובה 467 אלפי ש"ח ומהווה גירעון של 0.031% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך.
- א.4. עודף (גירעון) דמוגרפי לעמיתי הקרן המבוטחים במסלול ביטוח ("מסלול מקיף") – סך העודף המצטבר הנוסף לרבעון המסתיים ב-30 בספטמבר 2020 הוא בגובה 1,974 אלפי ש"ח ומהווה עודף של 0.305% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך במסלול המקיף.
- א.5. לפי חוזר 3-3-2017 הקרן מעדכנת את היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות מדי רבעון בהתאם לעודף (גירעון) שנבע באותו רבעון.

איזון דמוגרפי נדרש בגין הרבעון הנכחי :

עמיתי הקרן מסלול יסוד- הפחתה של 0.031% ליתרות הצבורות.
עמיתי הקרן מסלול מקיף- תוספת של 0.273% ליתרות הצבורות.
מקבלי קצבאות מסלול יסוד - הפחתה של 0.031% לפנסיה.
מקבלי קצבאות מסלול מקיף¹ - תוספת של 0.273% לפנסיה.

א.6. **פירוט שינויים מהותיים בדוח –**

חישוב העודף (גירעון) דמוגרפי מתבצע מדי רבעון, דוח התנועה מוצג לפי צפי על בסיס הנחות שהיו בתוקף במאזן הרבעוני הקודם, כאשר כל שינוי שנבע משינויי הנחות שהיו במהלך הרבעון, יבוא לידי ביטוי בסעיף ח' בטבלה לעיל.

ביטוח משנה – קיים גירעון של 0.17% כנגד הפעלת הסכם ביטוח משנה חדש החל מינואר 2020 שכולל העברת דמי סיכון בגין הרבעון והתחשבות בגין תביעות והתחייבויות לתביעות בגין הסכם נוכחי והסכם ביטוח משנה קודם שהיה בתוקף עד סוף שנת 2018.

¹ מקבלי קצבה של נכות ושארי פעיל

1. ב. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה והתנועה בעתודה

למקבלי קצבה קיימים – בסיסי למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2019	31/03/2020	30/06/2018	30/09/2020	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.72	0.16	(0.12)	(0.44)	(382)	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00	1	גורמים אחרים
13.59	(2.82)	4.74	(0.51)	(429)	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
(12.90)	2.53	(5.05)	1.53	1,286	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
0.16	(0.12)	(0.44)	0.57	476	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

לפנסיונרים – בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2019	31/03/2020	30/06/2018	30/09/2020	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
(1.00)	1.00	(1.00)	1.00	528	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
0.00	0.00	(0.01)	0.01	5	גורמים אחרים
4.59	(9.50)	4.04	2.12	1,304	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
(0.01)	(0.02)	(0.08)	0.01	9	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(2.52)	7.80	(1.97)	(2.00)	(1,230)	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
1.00	(1.00)	1.00	1.00	616	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
2.62	(8.38)	2.09	2.07		עודף (גרעון) למעד החלוקה

2.ב. החל מינואר 2018, בהתאם לחוזר 2017-3-3, נספח 2, סעיף ד.1.ג, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונזקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הפנסיות בגין עודף תשואתי 2020 ייעשה רק החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2021, כלומר בפנסיה המשולמת ב-1 למאי 2021.

אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.

3.ב. להלן העדכוניים של עודף (גירעון) תשואתי בגין הרבעון הנוכחי שייעשו בתשלום הפנסיה בגין אפריל 2021:

3.ב.א. מקבלי קצבה קיימים – "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" – אין

3.ב.ב. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה" – עודף תשואתי בגובה 2.07%

4.ב. פירוט התנועה בעודף

4.ב.א. מקבלי קצבה קיימים "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה נמוכה ב-0.51% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות של 1.53% כתוצאה מעליה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 1.02%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

4.ב.ב. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה" התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה גבוהה ב-2.12% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה קיטון בהתחייבויות של 0.01% בגין דחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2021 ועליה בוקטור ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 2.13%. היות ועתודת מקבלי הקצבה חורגת מ 1% מההתחייבויות, נזקף עודף תשואתי בגובה 2.00% שהתוספת של הפנסיות בגינו בגובה 2.07% תהיה רק החל מפנסיות בגין אפריל 2021 וזאת בהתאם לחוזר 2017-3-3 (ראה סעיף 4 ב.2).

5.ב. מדד לצרכן – זקיפת המדד בגין רבעון זה הינה 0.1%. בהתאם לחוזר 2017-3-1, העדכון בגין מדד לצרכן לקבוצת מקבלי הקצבה מסוג "פנסיונרים" יהיה אחת לשנה ויעודכן עבור כל שנת 2020 החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2021. העדכון של המדד למקבלי קצבה קיימים נעשה מדי חודש בחודשו.

5. הערות והבהרות**5.1. בסיסי החישוב –**

החישובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה" (6-3-2017) החל מ 31 לדצמבר 2017 וחוזר 10-1-2019 "עדכון מערך ההנחות בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח וקרנות פנסיה".

5.2. הוראות דוח כספי לקרנות פנסיה חדשות –

ב-1 לינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 1-3-2017 "הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה" שמחליף את חוזר 9-2004 וחוזר 3-3-2017 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 1-3-2014. חוזרים אלו מיועדים לפתור את בעיית הגרעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיית זקנה והגרעונות בגין גביית ריסקים בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבת ההתחייבויות.

כל הפורשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלול השקעה נפרד וייעודי להם, היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא ייוצר גרעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות. בנוסף, תשלומי הפנסיה לקבוצת הפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018 שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

מאחר ועדכון הפנסיות בשל השינוי במדד נערך אחת לשנה בעוד זקיפת המדד להתחייבות לפנסיונרים נעשית מדי רבעון², הפער האקטוארי שנוצר נזקף בשלב חישוב העודף (גירעון) תשואתי של הפנסיונרים ולא בשלב הדמוגרפי לכלל הקרן³.

5.3. מסד הנתונים –

5.3.1. מקבלי קצבה – על בסיס נתוני פנסיונרים ממחלקת תביעות נכון ל-30 בספטמבר 2020.

5.3.2. עמיתים – על בסיס מערכת זכויות עמיתים והתאמה לנתונים הכספיים.

5.4. עדכון תקנון –

בהמשך לעדכון מודל שיפורי התמותה בהנחות ששימשו לחישוב ההתחייבויות נכון לסוף דצמבר 2019, הנהלת הקרן, הגישה לאוצר לאישור מקדמים מעודכנים בפברואר 2020. בהתאם לחוזר פנסיה 3-3-2020 מיום 19 לאפריל 2020, ב-1 לאוקטובר 2020 נכנס לתוקף תקנון עם מקדמים מעודכנים שנכנסו לתוקף החל מ-1 בספטמבר 2020.

² סעיף 9.3(א) חוזר 1-3-2017

³ תואם את ההנחה שיצאה מרשות שוק ההון "עדכון מדד בקצבאות הפנסיונרים" מיום 12 לפברואר 2019

6. נספחים סטטיסטיים

מידע אודות עמיתי הקרן:

סה"כ	נקבה	זכר	מספר עמיתים ליום 30/09/2020	
			<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה</u>	
27,883	7,464	20,419	מבוטחים ⁴	
16,948	7,256	9,692	שאינם מבוטחים	
44,831	14,720	30,111	סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
			<u>מקבלי קצבה</u>	
303	143	160	זקנה ⁵	מקבלי קצבה קיימים
44	28	16	שארים	
5	1	4	נכות	
352	172	180	סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
366	157	209	זקנה ⁵	פנסיונרים
162	93	69	שארים	
11	3	8	נכות	
539	253	286	סה"כ פנסיונרים	
45,722	15,145	30,577	סה"כ עמיתי הקרן	

⁴ מספר עמיתים פעילים אינו כולל מקבלי קצבת נכות הנכללים במסגרת מקבלי קצבה

⁵ כולל שארי זקנה